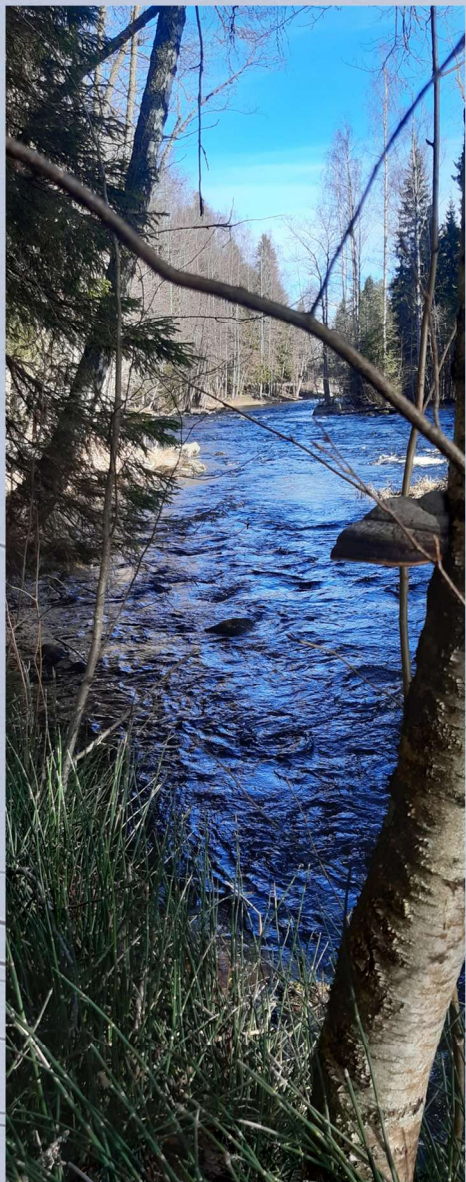

Intohimosta virtaan

Huutokosken alueen yleissuunnitelma 2026

Tulevaisuuden Huutokoski

LEADER

SavonLuotsi

JOROINEN

Euroopan unionin
osarahoittama

Sisältö ja lukuvinkit

1 Alkusanat	3
2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet	4–5
3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus	6–9
4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus	10
5 Visio	11–12
6 Huutokosken ruukki	13–22
6.1 Ruukki: Historiallista taustaa	14
6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet	15
6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone	16–17
6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet	18–22
7 Retkeily maalla ja vesillä	23–37
7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä	24–25
7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista	26
7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta	27–28
7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä	29
7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet	30
7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet	31–33
7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet	34–37
8 Rautatie ja asema	38–40
8.1 Rata ja asema: Taustaa	39
8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet	40
9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski	41–48
9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima	42
9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi	43–44
9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT	45–46
9.4 Huutokoski: Hankevisiot	47–48
10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo	49–50

LIITTEET: 1 ja 2 tässä dokumentissa, 3–4.7 erillisiä dokumentteja

1. Yleisluontoinen aluekartta
2. Luettelo opinnäytetöiden aiheista. Syvällisempi aihealueetelo yhteyshenkilöineen Joroisten kunnan arkistossa (Tulevaisuuden Huutokoski)
3. Huutokosken ympäristön arkeologinen inventointi 2026 (ARK-Sukellus Oy)
4. Suunnitelmat reitistöistä ja niitä tukevista rakenteista Huutokoskella:
 - 4.1 Huutokoski-retkeilyreitti (Sitowise Oy)
 - 4.2 Kapteeninmetsä-retkeilyreitti (Sitowise Oy)
 - 4.3 Kirkkopuron alue (Sitowise Oy)
 - 4.4 Suunnitelmien 4.1–4.3 kustannusarvio (Sitowise Oy)
 - 4.5 Suunnitelmien 4.1–4.3 tyyppipoikkileikkaus ja rakennepiirustukset (Sitowise Oy)
 - 4.6 Pitkä pyöräilyreitti (Tulevaisuuden Huutokoski -hanke)
 - 4.7 Huutokosken melontareitti (Sawo Kayaks)

Lukuvinkkejä:

Liitteen 1 yleisluontoinen aluekartta täydentää tätä yleissuunnitelmaa.

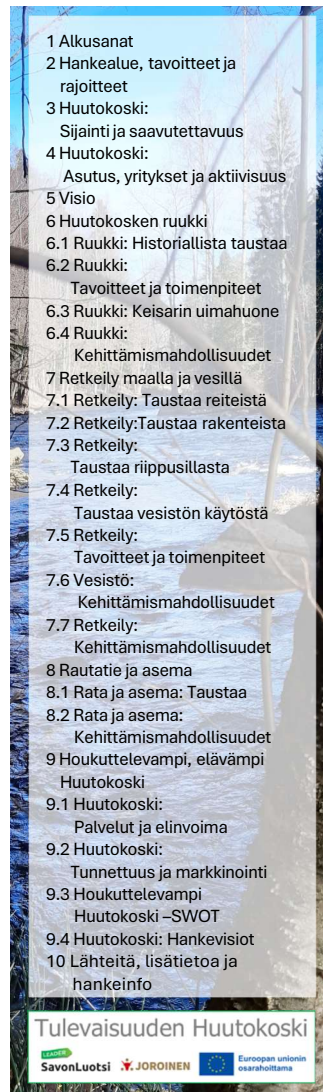
Verkkosivulinkkien perässä oleva päiväys tarkoittaa päivää, jolloin sivulle on viitattu.

Kehittämismahdollisuudet **lihavoituna sinisenä tekstinä**.

Opinnäytetöiden aiheet **lihavoituna vihreänä tekstinä**.

Violetti teksti: villit ideat mahdollista jatkoideointia ja -kehittelyä varten.

Joroisten osakaskunta muodostui 15.5.2025 mm. Sysmäjärven osakaskunnan pohjalta. Tässä yleissuunnitelmassa osakaskunnasta käytetään nimeä Joroisten osakaskunta paitsi viitattaessa sen vuonna 2024 teettämään Huutokosken arkeologiseen inventointiin.

Alkusanat

Intohimosta virtaan on Huutokosken ulkoilu- ja virkistysmahdollisuuksien kehittämiseen painottuva yleissuunnitelma. Se laadittiin Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeessa, joka sai Euroopan maa-seuturahaston 2023–2027 rahoitusta SavonLuotsi Leader ry:n kautta. Hankkeen kustannusarvio oli 125 382 euroa.

Pääosin vuonna 2025 toteutettu, 31.3.2026 päättynyt Tulevaisuuden Huutokoski -hanke oli älykäs kylä – yhteistyöhanke, jossa keskeistä oli Huutokosken kehittäminen ulkoilu- ja käyntikohteena ja nostaminen yhdeksi matkailun kehittämiskohteeksi Joroisissa. Samalla pyrittiin lisäämään Huutokosken tunnettuutta yritysten sijoituspaikkana ja asuin ympäristönä sekä tukemaan Huutokoskella 1858–1877 toimineen rautaruukin raunioiden säilymistä ja kehittämistä käyntikohteeksi.

Tarpeet ulkoilureittien – kävely-, pyöräily- ja melonta-reittien sekä laajemminkin Huutokosken melonta-mahdollisuuksien – kehittämisestä nousivat etenkin Joroisten osakaskunnasta (aiemmin Sysmäjärven osakaskunnasta), alueella toimivasta Kolman kyläyhdistys ry:stä ja hanketta hallinnoivasta Joroisten kunnasta, joka pyrkii strategiansa (17.12.2025) mukaisesti tuottamaan hyvinvointia luonnosta, liikunnasta ja kulttuurista. Osakaskunnan ja Kolman Kyläyhdistyksen lisäksi kumppanina hankkeessa oli Huutokosken Arvo-Kala Oy, Huutokosken historiallisen ruukkialueen keskeinen omistaja joen etelärannalla.

Yleissuunnitelman nimi Intohimosta virtaan syntyi Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen toivotussa ylimääräisessä työpajassa Kulttuurihistoria ja tarinat. Huutokosken historiaa, henkilöitä ja tarinoita pohdittaessa kiteytyi ajatus siitä, että Huutokosken moninainen historia kuten yritteliäs ja pelkäämätön yritys- ja teollisuustoiminta, kunnianhimoinen maa-,

metsä- ja kalatalous, boheemi kulttuurielämä ja vahva talkoohenki ovat kehkeytyneet vuosisadasta toiseen huutokoskelaisten ja sinne saapuneiden henkilöiden intohimosta: halusta vaikuttaa ja tehdä vaikutus sekä seurata omaa visiotaan – rohkeasti ja välillä uhka-rohkeastikin. Huutokoski paitsi virtaa, niin myös luo virtaa: kylässä toimiva Fingridin varavoimalaitos tuottaa sähköä kantaverkkoon.

Hankkeen kahdeksassa teemallisessa työpajassa riittikin menneisyyttä ja nykyisyyttä, joista ammentaa: pitkä asutushistoria, aikanaan Suomen ja tiettävästi Pohjoismaidenkin suurimman järvimalmia käyttäneen rautaruukin historia, maa-, metsä- ja kalatalouden historia, Suomen maanpuolustukseen liittyviä vaiheita ja kohteita, edistyskellistä koulutukseen, sivistykseen ja naisten asemaan liittyvää toimintaa sekä lukemattomia muistoja ja tarinoita pitkään Vättilänä tunnettuun kylään liittyneistä henkilöistä, toimijoista ja rakenteista. Runkas vuosi riitti valitettavasti vain pintaraapaisuun, mutta tämä yleissuunnitelma on lähtökohta, jota voidaan päivittää ja jonka pohjalta suunniteltavia ja tehtäviä toimenpiteitä voidaan edistää, ajoittaa, muokata tai suunnata uudelleen maailman ja kylän muuttuessa. Reitistöjen ja Kapteeninmetsä-suunnitelmien toteutusaika voi olla pitkäkin, joten tässä ei ole otettu kantaa niiden ylläpitoon. Tärkeää on kuitenkin tehdä kaikesta selkeät sopimukset.

Tulevaisuuden Huutokoski ei ollut kylän kokonaisvaltainen kehittämishanke eikä tämä yleissuunnitelma ole kylän kehittämissuunnitelma. Esiin nousi kuitenkin muutamia kehittämistarpeita, jotka voitaisiin nivoa Joroisten kylän yleiseen kehittämiseen: Joroisten kylän yhteisen kehittämissuunnitelman ja Joroisten kyläliikunnan ulottuvan ulkoilureitistöjen kehittämis-strategian laatiminen sekä tukitoimet kolmannen sektorin hanketoiminnan ja kehittämistyön helpottamiseen.

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke kiittää hyvää yhteistyötä ja työskentelyn mahdollistamisesta rahoittajaa SavonLuotsi Leader ry:tä, hallinnoijaa Joroisten kuntaa, kumppaneita Huutokosken Arvo-Kala Oy:tä, Joroisten Osakaskuntaa ja Kolman Kyläyhdistystä sekä lukuisia sidosryhmiä. Erityiskiitoksen ansaitsevat hankkeeseen osallistuneet talkoolaiset: hankesuunnitelmaan kirjattu vastikkeettoman työn tavoite 455 tuntia täyttyi jo syyskuussa 2025, ja osallistujat viestittivät samana syksynä vahvasti haluavansa jatkaa kehittämistä. Keskustelu työpajoissa oli vilkasta, ja projektikoordinaattori sai nopeasti vastaukset avainhenkilöille esittämiinsä kysymyksiin. Suurkiitos myös Joroisten kunnalle, jonka eri toimialojen työntekijät antoivat osaamisensa hankkeen käyttöön.

Intohimosta virtaan -yleissuunnitelma laadittiin kyläläisiä, sidosryhmiä, kumppaneita ja Joroisten kuntaa kuunnellen. Tiedottaminen oli avointa, ja tilaisuudet olivat kaikille kiinnostuneille avoimia – myös etänä. Poikkeuksia olivat tilaisuudet, joissa osallistujamäärää oli välttämätöntä rajata – ruukkialueen opastettu arkeologinen kävely 10.5.2025 sekä Elämää radalle – täyttä höyryä! -höyryjunamatka 24.8.2025 – sekä historiaan liittyvän tutkimus- ja hankekiinnostuksen selvittämiseksi järjestetty historialta 8.1.2026.

Toivottavasti tämä yleissuunnitelma rohkaisee kehittämään Huutokoskea ulkoilu- ja käyntikohteeksi kyläläisille, joroislaisille, lähimatkailijoille ja myös kauempaa kotimaasta ja ulkomailta tuleville. Toivottavasti se myös houkuttelee asumaan, toimimaan, yrittämään ja harrastamaan Huutokoskella – sekä jatkamaan intohimoista omien visioiden toteuttamista.

Huutokoskella Joroisissa 5.2.2026
Anna Kaasinen,
projektikoordinaattori

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

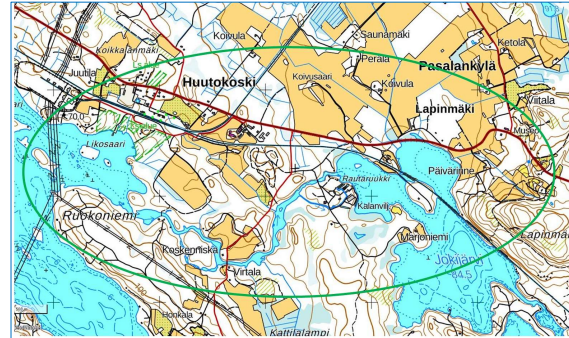
Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke 15.8.2024–31.3.2026 oli älykäs kylä -hanke, jonka tarve todettiin ja hankesuunnitelma luotiin 24.5.–31.7.2024 niin ikään Joroisten kunnan hallinnoimassa Kohti kehittyvää Huutokoskea -valmisteluhankkeessa. Sekä valmisteluhanke että Tulevaisuuden Huutokoski -hanke saivat älykäs kylä -hankkeina Euroopan maaseuturahaston 2023–2027 tukea SavonLuotsi Leader ry:n kautta.

Tulevaisuuden Huutokoski oli sateenvarjo- ja strategiahanke, jossa laadittiin tämä Intohimosta virtaan –yleissuunnitelma. Päämääränä oli selvittää edellytykset monipuolisiin kehittämistoimiin ja älykäs kylä -jatko-hankkeisiin.

Hankkeen tavoitteena oli selvittää edellytykset ulkoilu- ja melontareitistöjen kehittämiselle, Huutokosken kevyen liikenteen riippusillan kunnostamiselle tai uusimiselle, historiallisen ruukkialueen säilymisen varmistamiselle ja mahdolliselle kehittämiselle käyntikohteeksi sekä Huutokosken ja sen tunnettuuden ja saavutettavuuden kehittämiselle matkailun näkökulmasta. Tavoitteena oli myös tukea vuonna 2025 vireillä tai käynnissä olleita kehittämistoimia kuten Sysmäjärven ekologisen tilan ja virkistyskäytön parantamista sekä Huutokosken kalataloudellista kunnostamista melontamahdollisuudet huomioiden.

Hankkeen toimenpiteet kohdistuivat etenkin valmisteluhankkeen karttakuvan osoittamalle alueelle Huutokoski-joen ympäristöön. Lännessä alue rajautui kylän keskustaan ja idässä potentiaaliseen käyntikohteeseen, Joroisten yksityiseen maanpuolustusmuseoon. Hankealueen sisällä sijaitsee joen pohjoisranta myötäilevä Joroisten kunnan omistama 10,038 hehtaarin laajuinen Kapteeninmetsä-kiinteistö, joka rajautuu koillisessa junarataan ja seurailee pohjoisessa Ruukintietä ja Rauhaniementietä ja rajautuu lännessä Rauhaniementien ali virtaavaan puroon. Kapteeninmetsä-kiinteistöön kuuluu mini- tai pikkusaareksi kutsuttu pieni saari, joka sijaitsee lähempänä

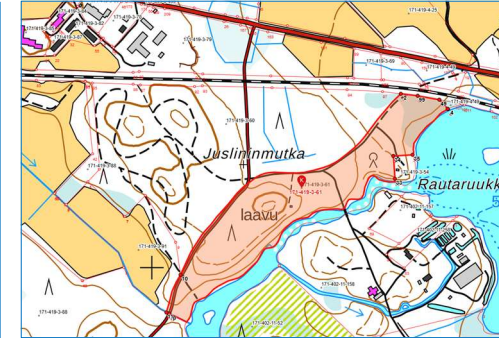
Vasemmalla hankealue valmisteluhankkeessa kuvattuna. Kuvassa oikealla Joroisten kunnan omistama Kapteeninmetsä-kiinteistö näkyy punertavana. Kirkkopuron alue sijoittuu kiinteistön lounaisosaan. Karttapoljat: Maanmittauslaitos

joen pohjois- kuin etelärantaa laavun ja Kirkkopuron alueen välillä. Vuonna 2025 saarella ei ollut nimeä.

Hankealueeseen ei ollut hankesuunnitelmassa merkitty laajempaa, mm. pyöräily- ja melontareitistöjen kehittämiseen tarvittavaa aluetta. Hankkeen kuluessa alue laajeni vielä siitakin esimerkiksi Haapakosken ruukin kanssa tehdyn yhteistyön vuoksi. Myös hankkeessa kehitetyn pyöräilyreitit yhdistäminen muissa kunnissa kulkeviin pyöräilyreitteihin ja muut laajemmin Joroisiin liittyvät kehittämissuunnitelmat laajensivat näkökulmaa.

Hankealueen käyttöä ohjaa vuonna 2009 valmistunut ja 2013 täydennetty [Maavesi-Sysmä-Paro vesistöalueiden rantayleiskaava](#) (20.11.2025). Siinä joen etelärannan ruukki-alue on suojeltava alue.

Joen kumpaakin rantaa kiertää maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, jolla tehtäviin toimenpiteisiin tarvitaan maisematyöluja ja jolle rakentaminen on kielletty 200 metrin etäisyydellä rantaviivasta lukuun ottamatta

[Maankäyttö- ja rakennuslain](#) (25.11.2025) 72 § mainittua rakentamista. Joen pohjoisrannalla mainittu alue rajautuu idässä Kapteeninmetsä-kiinteistön alueella Ruukintiehen.

Laajemmin joen etelä- ja pohjoisrannat ovat maa- ja metsätalousvaltaista aluetta. Kaavassa on määritetty ylävirtaan pohjoisrannalle yksityisten maanomistajien alueelle neljä loma-asuntopaikkaa, joista vuonna 2025 vasta yksi oli rakennettu.

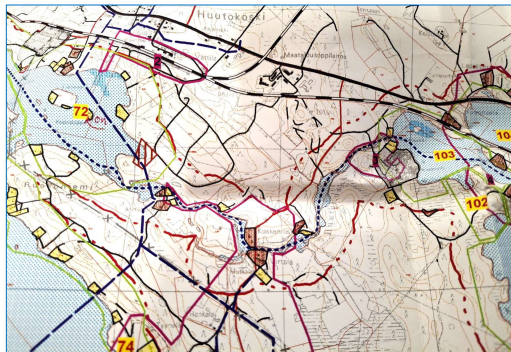
- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet

Maavesi–Sysmä–Paro-vesistöalueiden rantayleiskaavan valmistelumateriaaleihin kuuluivat vuonna 2006 laadittu Paro–Sysmä–Maavesi luontoselvitys (Jouko Sipari, 10.8.2006), Sysmä–Maavesi rantayleiskaavan kulttuurimaisemainventointi (Selvitystyö Ahola, 28.8.2006) ja Maavesi–Sysmä–Paro rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi 2007 (Mikroliitti Oy, 14.7.2007).

Luontoselvityksessä ei ollut yhtään kohdetta Huutokoski-joen varrelta. Sysmäjärveltä lähin kohde oli 72 eli Ruokoniemen koillispuolen lahti ja Jokijärveltä kohde 103 eli pohjoispään kalanviljelylaitoksen edustan lahti. Kartoitusaikaan 2006 kummallakaan alueella ei todettu maankäytön suunnitteluun vaikuttavia rauhoitettuja tai uhanalaisia lajeja, mutta Jokijärven pohjoispään lahti oli rehevöitynyt voimakkaasti ja pohjassa oli paksult sedimenttiä, jota oli tullut Huutokoskesta ja kalanviljelylaitoksen kautta. (Sipari 2006, 28–29 ja 39.)

Kulttuurimaisemainventointi sisältää Huutokoskelta kohteet 2,3 ja 10: aseman, ruukin sekä Ruokoniemi

Vuoden 2006 luonto- ja maisemaselvityksen sekä kulttuurimaisemainventoinnin Huutokosken kohteet em. selvityksen liitekartasta.

–Lappalankoski-alueen. Selvitysaikaan 2006 asema kuvattiin eheäksi maisemaksi/rakennetuksi kokonaisuudeksi ja ruukki rikkonaiseksi, yksittäisiä rakennuksia sisältäväksi alueeksi. Ruokoniemi–Lappalankoski olivat eheän maiseman maalaiskylä ja tunnistettava, luontevien muutosten myllykoski. Rakentamisen arvioitiin heikentävän kulttuuriarvoja ruukin ja Lappalankosken koskialueilla sekä avoimilla alueilla Ruokoniemellä. Rakentamisen ohjaustarve nähtiin ruukkialueella sekä avoimella että rakennetulla alueella ja rakennetussa ympäristössä asemalla ja Ruokoniemellä. (Selvitystyö Ahola 2006, 4–5.)

Huutokoskella ei ole [Natura 2000-verkoston](#) (27.11.2025) kuuluvia suojelualueita. [Kohti kehittyvää Huutokoskea](#) -esiselvityksen (28.11.2025) mukaan rautatieaseman eteläpuolella Sysmäjärven tuntumassa olevat kolme luonnonsuojelualueella on suojeltu [METSO](#)-metsiensuojeluohjelman (28.11.2025) kautta. 1. Itäisimmän eli Kuusikon omistaa valtio. Sen laajuus on noin 0,96 hehtaaria, ja alue rajoittuu lounaassa Rantahaan luonnonsuojelualueeseen. Alueella on esimerkiksi noin satavuotiasta kuusikkoa ja liito-oravan elinympäristö. 2. Yksityisomistuksessa oleva keskimäinen kohde eli Rantahaan luonnonsuojelualue koostuu itäisemmästä noin 3,50 hehtaarin alueesta ja lännempänä noin 2,11 hehtaaria. Itäisemmällä alueella on tavattu mm. valkoselkätikkejä, liito-oravia ja viitasammakko. 3. Läntisin, yksityisomistuksessa oleva edustava ja monimuotoinen Laakkolan alue kattaa noin 4,10 hehtaaria.

Tässä hankkeessa ei tehty uutta luontoselvitystä, vaan luontoarvojen vaikutus selvitetään tarpeen mukaan Kapteeninmäski-kiinteistön ja uuden reittilinjauksen rakentamisen edetessä. Myös toteutuksen vaatimat lausunnot viranomaisilta pyydetään toteutusvaiheessa.

Arkeologiakin vaikuttaa hankealueen kehittämiseen: Museoviraston Kulttuuriympäristön palveluikkunassa

eli ns. Kypissä Huutokosken etelärannalla Jokijärven tuntumassa on laaja kiinteäksi muinaisjäännökseksi määritetty alue, joka kattaa 1858–1877 toimineen [Huutokosken rautaruukin alueen](#) (25.11.2025) sekä [uittoon](#) ja [kalankasvatukseen](#) liittyneitä rakenteita ja niiden jäänteitä (25.11.2025). Esimerkiksi ruukkitietoa Kypissä on vuodesta 2010 alkaen, ja kivistä asuinpaikat on mainittu vuoden 2007 inventoinnin mukaan inventoitu jo 1992.

Sysmäjärven osakaskunta (nykyinen Joroisten osakaskunta) teetti 2024 [Huutokosken arkeologisen inventoinnin](#) (25.11.2025) SavonLuotsi Leader ry:n kautta saamallaan Euroopan maaseuturahaston 2023–2027 tuella. Työssä inventoitiin ruukkialue ja Huutokoskeen suunnitellun pohjapadon alue ja selvitettiin kulku-urat kosken kunnostusta varten.

Tulevaisuuden Huutokoski –hanke jatkoj 2025 inventointityötä selvittääkseen arkeologiasta mahdollisesti aiheutuvat rajoitukset reitistöjen ja Kapteeninmäski-kiinteistön kehittämiselle. Hanke kiittää yksityisiä maanomistajia, jotka lisäksi sallivat ruukin aikaisen Ekateriinan koulun kohdan inventoinnin, kevyen liikenteen riippusillan ympäristön inventoinnin korjausta tai uusimista varten sekä arkeologin maastokäynnin yhteydessä käynnin Miiluniemi-kiinteistöllä Kapteeninmäski-kiinteistön itäpuolella. Huutokosken ympäristön arkeologinen inventointi on tämän työn liitteenä.

Alueellisen vastuumuseon eli [Kuopion kulttuurihistoriallisen museon](#) (27.11.2025) arkeologi ei pitänyt tarpeellisenä maisemahistoriallisen selvityksen tekoa reitistö-, riippusilta- ja Kapteeninmäski-suunnitelmia varten eivätkä rakennushistoriallisen selvityksen laadintakriteerit täyty mainitulla alueella (puhelinhaastattelu 11.11.2025).

- 1 Alkusanat
- 2 **Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet**
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

SavonLuotsi JOROINEN Euroopan unionin rahoittama

Huutokoski: sijainti ja saavutettavuus

Huutokosken kylä sijaitsee Joroisissa kantatien 455 varressa noin 10 kilometriä valtatiestä 5 ja Joroisten kirkonkylästä luoteeseen päin. Matkaa Pieksämäelle on noin 32 kilometriä. Kylän halkaisevat myös kantatietä seuraileva Pieksämäki–Savonlinna-rata ja Pieksämäki–Varkaus–Joensuu-rata. Varkauden lentopaikalta Joroisista on Huutokoskelle noin 10 kilometriä.

Selvitystyö Aholan (2006, 9) mukaan Pieksämäentie valmistui maantiekseksi 1840–50-luvuilla. Kokko (2026, 15) kertoo, että maantietä suoritettiin Koivuniemen sekä Hyvärilän [yksityishenkilön mukaan sijaitsi entisen maatalousoppilaitoksen kohdalla, viesti 8.1.2026] ja Vättilän talojen välillä 1930-luvulla. Vanhan Pieksämäentien jäljiltä Rauhaniementie ja Ruukintie erkanevat Juslininmutkassa.

Karttaankin merkitty Juslininmutka sai kahden yksityishenkilön muistin mukaan nimensä 1960-luvun alku-puolen tapauksesta: Varkaudessa toimineen Työvoiman Meijerin maitoautoyrittäjä Juslin ajoi risteyksessä ojaan.

Vuonna 2020 eli tuoreimpana laskentavuonna kantatien 455 eli Vättiläntien vuorokausittainen liikennemäärä oli Väyläviraston mukaan (24.11.2025) keskimäärin 448 ajoneuvoa, kesällä 591 ajoneuvoa.

[Matkahuollon reittioppaan](#) (24.11.2025) mukaan julkista liikennettä ei kulkenut syksyllä 2025 suoraan Joroisista Pieksämäelle, vaan bussimatrustajien pitää kiertää Varkauden kautta. Soisalon Liikenne Oy:n [Varkauden paikallisliikenteen](#) (4.12.2025) autot ajavat vuosittain Vättiläntietä Huutokosken kautta koulupäivinä, mutta eivät esimerkiksi koulujen kesälomien aikana (liikenne-päällikön sähköpostit 4.12.2025).

Huutokoski on kolmen sillan kylä. Alavirrasta päin ajoneuvoliikenteen sillat olivat Ruukintien silta sekä Rauhaniementien silta eli ns. Lybeckin silta. Kumpikin ajoneuvoliikenteen silloista kuului Rauhaniemen

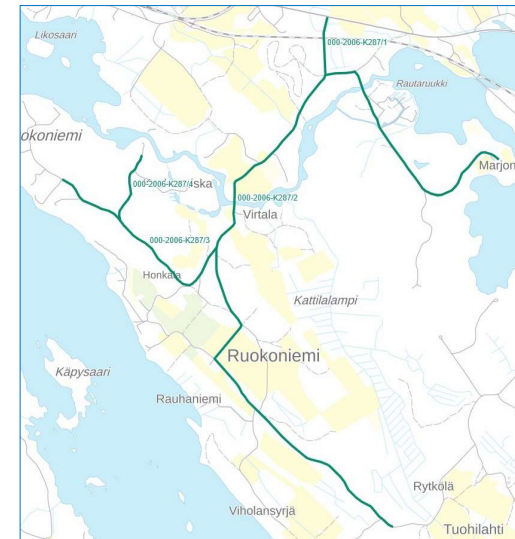

Ruukintien silta kunnostettiin vuoden 2025 lopulla. Betoni-vahvistusta valettiin tukirakenteisiin. Kuva: Risto Salko

yksityistien tiekunnalle. Lybeckin sillalla oli 12 tonnin painorajoitus. Ruukintien sillan kunnostustarve oli ollut pitkään huutava, ja sillä suurin sallittu telille kohdistuva massa oli rajoitettu 8 tonniin. Vuoden 2025 lopulla Ruukintien silta kunnostettiin pääosin yksityisvaroin, pieni avustus oli luvassa myös Joroisten kunnalta. Huutokosken Arvo-Kala Oy piti mahdollisena, että korjauksen yhteydessä asennettujen kaiteiden päälle suunniteltaisiin opiskelijatyönä historiallistyyppiset koristekaiteet, jos suunnittelu ei aiheuttaisi kustannuksia. (Puhelinhaastattelu 17.11.2025). **Opin-
näytetyn aihe: Ulkoilurakenteet Huutokoskelle.**

Tiekunnan puheenjohtajan mukaan Rauhaniementien siltakin tulee kunnostaa, mutta sen liikenteelle on hätä-tilanteessa vaihtoehtoreitti Tuohilahdentiellä. Rauhaniemen yksityistiellä on suuri merkitys Huutokosken kehittämisessä käyntikohteena. Tiekuunta suhtautuu myönteisesti sen teiden käyttämiseen retkeilyreiteinä. (Sähköpostit 6.–7.5. ja 3.7.2025.)

Lähes 38 metrin mittainen kevyen liikenteen riippusilta sijaitsi ylävirrassa Jokitien pään ja joen pohjoisrannan välillä yksityisten maanomistajien rantojen välillä. Silta oli huonossa kunnossa, ja Joroisten rakennusvalvonta asetti sen käyttökieltoon toukokuussa 2025 maanomistajien ja kyläläisten tuella.

Rauhaniemen yksityistien tiekunnan rasitekartta Maanmittaus-laitoksen kiinteistötieto palvelussa 2025. Lähde: Joroisten kunta

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 **Huutokoski:**
 - Sijainti ja saavutettavuus**
- 4 Huutokoski:
 - Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
 - 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
 - 6.2 Ruukki:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
 - 6.4 Ruukki:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
 - 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
 - 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
 - 7.3 Retkeily:
 - Taustaa riippusillasta
 - 7.4 Retkeily:
 - Taustaa vesistön käytöstä
 - 7.5 Retkeily:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - 7.6 Vesistö:
 - Kehittämismahdollisuudet
 - 7.7 Retkeily:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
 - 8.1 Rata ja asema: Taustaa
 - 8.2 Rata ja asema:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
 - 9.1 Huutokoski:
 - Palvelut ja elinvoima
 - 9.2 Huutokoski:
 - Tunnettuus ja markkinointi
 - 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
 - 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
 - 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Huutokoski: sijainti ja saavutettavuus

Pyöräillen Huutokoski oli vuonna 2025 saavutettavissa teitä pitkin. Huutokoskelle johti vain Lipas-palvelussa näkyvä, osin heikosti opastettu Rauhaniemen lenkki.

Euroopan **EuroVelo-reitistö** (24.11.2025) sivuuttaa Huutokosken, Joroisen ja Savonkin: Rautaesiripun reitti myötäilee Suomen itärajaa, ja Itä-Euroopan reitti kulkee Suomen läpi mm. Jyväskylän ja Kuopion kautta; Huutokoskea lähimpänä reitti käy Suonenjoella.

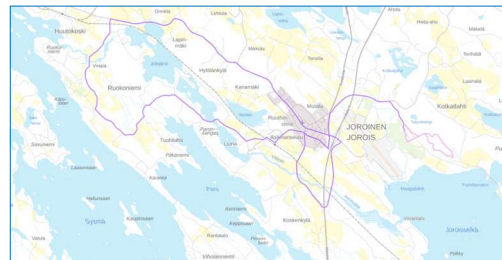
Suomen pyöräreiteille opastavan, Pyörämatkailukeskuksen ylläpitämän **Bikeland.fi-verkkosivuston** (24.11.2025) mukaan lähimmät reitit lännessä ovat mainittu Itä-Euroopan reitti sekä Suonenjoen reitti. Idässä lähin reitti **Haukiveden kierto** (24.11.2025) kulkee Joroisten alueella Kuvansintietä (yhdystie 15400) ja Rantasalmentietä (seututie 464). Haukiveden kierto näkyy myös ”Suomen parhaimmista prätkeiteistä” tietoa jakavassa **Motoristin tieinfossa** (24.11.2025).

Keski-Savon kävely- ja pyöräliikenteen edistämishjelmassa vuonna 2022 asetettu Joroisten tavoiteverkko ei ulotu Huutokoskelle asti, vaan aluereitti päättyy Tuohilahdentiellä Tuohilahden asuinalueelle ja pohjoisempana Pieksämäentien ja Järvikyläntien risteykseen. Kuntakohtaisten toimenpiteiden lisäksi ohjelmaan oli kirjattu seudun eli Pieksämäen, Varkauden ja Joroisten yhteisenä toimenpiteenä maastopyöräilyyn tai pyörämatkailuun tarkoitettun reitistön kehittäminen alueelle (mt., 37).

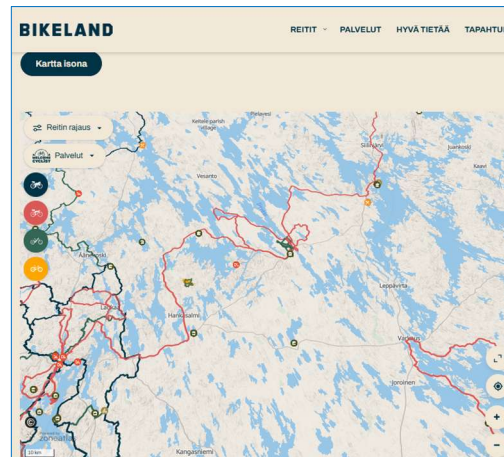
Lipas-liikuntapaikkapalvelussa (4.12.2025) näkyivät Huutokoskelle tuleva Rauhaniemen lenkki sekä Muurinkosken lenkki ja yhteys kirkonkylältä Kotkat-harjulle. Pyörällä päästään -hankkeessa 2018 muodostetut reitit kulkevat Joroisten liikunnanohjaajan mukaan teitä pitkin ja ovat kuljettavissa kartan avulla, mutta eivät pienten, osin kadonneiden maasto-opasteiden perusteella (sähköposti 5.12.2025).

Leppävirran kunta sai 14.4.2025 **Pohjois-Savon liiton**

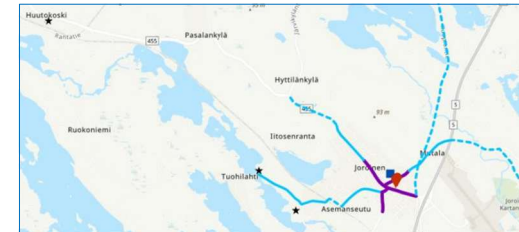
myöntämän (4.12.2025) JTF-rahoituksen Leppävirta-Varkaus-seudun melonta-, pyöräily- ja monikäyttö-reitistöihin. Investointihankkeessa 2025–2026 tehdään kolme luontomatkailureittiä, joista yksikään ei tule Varkaudesta Joroisten tai Huutokosken suuntaan.

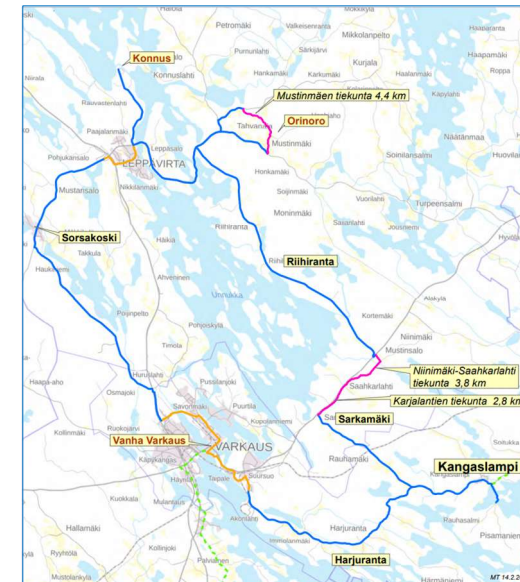
Rauhaniemen lenkki Lipas.fi-palvelun kartalla 4.12.2025.

Pyöräilyreitit Huutokosken ja Joroisten ympäristössä vuonna 2025. Lähde: **Bikeland.maps**, viitattu 24.11.2025.

Joroisten pyöräilyn ja kävelyn tavoiteverkko vuodelta 2022
Keski-Savon kävely- ja pyöräliikenteen edistämishjelmassa.

Leppävirran kunta toteuttaa kuvan retkipyöräilyreitit JTF-tuella. Kuva: Leppävirran kunta

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 **Huutokoski:**
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Huutokoski: sijainti ja saavutettavuus

Rataosuudet Pieksämäeltä Kolman kylän kautta Varkauteen ja Joensuuhun sekä Joroisten ohi Rantasalmelle risteävät Huutokoskella. Pieksämäki-Viinijärvi-pääraide ja kantatie 455 eli Vättiläntie muodostavat [tasoristeyksen](#). Kyseisellä rataosuudella oli 2025 henkilö- ja tavaraliikennettä, Pieksämäki-Rantasalmi-osuudella lähinnä puutavaraliikennettä. Henkilöjunat eivät pysähtyneet enää Huutokoskella.

[Pieksämäki-Savonlinna-Parikkala-raideliikenne-selvityksen](#) (s. 11–12, 24.11.2025) mukaan Huutokoskelta on matkaa Pieksämäelle 31 kilometriä, pääsääntöinen nopeusrajoitus rataosalla on 120 km/h ja viimeisin peruskorjaus tai -parannus tehtiin 1997–2002. Huutokoskelta on Rantasalmelle 38 kilometriä, pääsääntöinen nopeusrajoitus on 80 km/h ja viimeisin peruskorjaus tai -parannus tehtiin 2008–2009. Rataosat ovat yksiraiteisia ja sähköistämättömiä, ja niillä on kulunvalvonta. Digirata arvioidaan otettavan käyttöön alueella vuonna 2040.

Mainittu raideliikenneselvitys valmistui hankkeen aikana 5.5.2025. Se teettivät Etelä-Savon maakuntaliitto, Etelä-Karjalan liitto, Pohjois-Savon liitto, Pieksämäen ja Savonlinnan kaupungit sekä Joroisten, Parikkalan ja Rantasalmen kunnat.

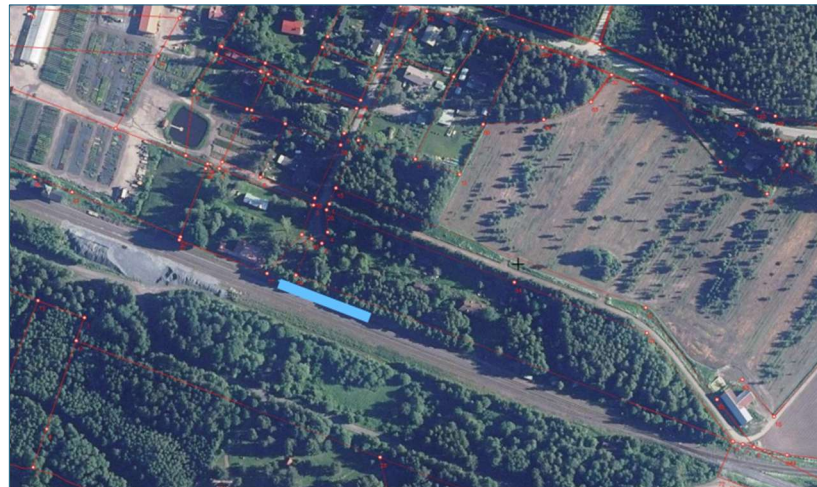
Selvityksessä esitetyistä neljästä ensisijaisesta toimenpiteestä 2020-luvulle (s. 72 ja 78) Huutokoskea koskevat Pieksämäki-Parikkala-ratayhteyden palautus sekä Pieksämäen ja Savonlinnan välisen henkilöliikenteen aloittaminen kevennetyllä liikennöintimallilla kohtuullisin infrainvestoinnein ja nopeutta nostaan. Nopeuden nostaminen Huutokosken ja Savonlinnan välillä maksaisi 1,7 miljoonaa (s. 76). Sähköistys Pieksämäeltä Savonlinnaan olisi viides, pitemmän tähtäimen toimenpide, joka maksaisi 43 miljoonaa (s. 51).

Pieksämäki-Parikkala-ratayhteyden palauttaminen vaatisi Savonlinnan Laitaatsalmeen käännettävän

ratasillan 2015 puretun sillan tilalle sekä Rantasalmi-Savonlinna-rataosuuden liikennöitävyyden ja turvalaitteiden palauttamisen. Muutokset maksaisivat yhteensä 15–20 miljoonaa euroa. (Mt. s. 74.)

Kevennetty liikennöintimalli tarkoittaisi yhteistä kalustokiertoa Pieksämäki-Joensuu-liikenteen kanssa (s. 28), kahta, jopa kolmea vuoroparia Pieksämäen ja Savonlinnan välillä (s. 49) ja joko Laitaatsalmen uutta siltaa tai kohdan kiertämistä bussilla Kellarpellosta (s. 76). Selvityksessä Huutokoski olisi yksi uusista henkilöliikennepaikoista (s. 38), mutta uudet laiturit rakennettaisiin ensisijaisesti Joroisiin, Rantasalmelle ja Kellarpeltoon. Kunkin hinta olisi 0,6–1,0 miljoonaa.

Henkilöliikenne helpottaisi Savonlinnaan kulkemista etenkin Kuopiosta ja Jyväskylästä päin. Liikennöintiä pitäisi tukea kevennettyssä vaihtoehdossa 0,3–0,5 miljoonalla eurolla vuodessa (s. 76).

Tavaraliikennettä kulki selvityksen mukaan vuonna 2024 Huutokosken kautta Pieksämäen ja Varkauden välillä 1140 nettotonnia. Huutokosken ja Joroisten välillä tonnimäärä oli 80. (Mt. s. 59.) Pieksämäen ja Parikkalan välillä kulkevat raakapuujunat voivat vuonna 2025 kohdata mm. Huutokoskella (s. 61). Mahdollisen kohtausraiteen rakentaminen sinne auttaisi myöhästymisissä, jos tavarajunapareja Pieksämäen ja Parikkalan välillä ajaisi vuorokaudessa ainakin kolme (s. 63).

Ilmateitse Huutokoski on saavutettavissa Joroisista, missä [Varkauden valvomaton lentopaikka](#) (4.12.2025) oli 2025 lähinnä yleisilmailijoiden käytössä. Lentopaikan [kehittämissuunnitelma](#) on laadittu 2023. Lentopaikkaa kehittää [JoWa Aviation Oy](#). [Finavian lentoasemista](#) (14.1.2026) lähimmätkin sijaitsevat noin sadan kilometrin päässä.

Jos Huutokoskesta tulisi henkilöliikennepaikka, 50–80 metrin mittainen laituri sekä tieyhteys on alustavasti luonnosteltu erkanemisvaihteen ja asemarakennuksen väliin Väyläviraston alueelle. Lähde: Pieksämäki-Savonlinna-Parikkala-raideliikenneselvityksen liite 1: Pieksämäki-Savonlinna matkustajapotentialin arviointi 2025. Kuva mt. sivu 19. Laatija: Ramboll

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 **Huutokoski:**
 - Sijainti ja saavutettavuus**
- 4 Huutokoski:
 - Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
 - Taustaa riippuvuudesta
- 7.4 Retkeily:
 - Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
 - Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
 - Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

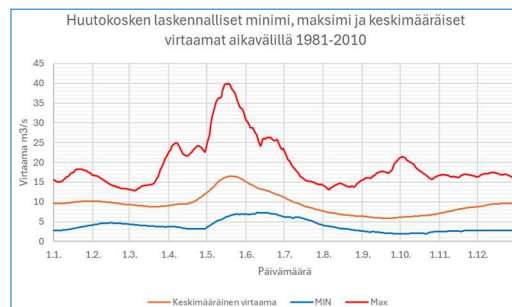
Huutokoski: sijainti ja saavutettavuus

Vesiltä katsottuna Huutokoski asettuu Sysmäjärvestä Jokijärveen laskevan noin 3 kilometrin mittaisen Huutokosken ympäristöön. Joki on vaikuttanut vahvasti elinkeinoelämään, sillä sen rannoille kehittyi Huutokosken rautaruukki, sen uomaa muokattiin 1900-luvun alussa uittoa varten ja se on tukenut kalankasvatusta. Se on ollut myös tärkeä virkistyskohde kalastajille, melojille ja ulkoilijoille kuten siinä uimassa käyville kyläläisille.

Huutokoski kuuluu Vuoksen vesistössä Haukiveden–Kallaveden alueeseen, Sysmäjärven valuma-alueeseen ja edelleen Väljoen–Sysmäjärven alueeseen. Suurin järvi eli Sysmä on pinta-alaltaan noin 3 300 hehtaaria

Huutokoski on noin kolmen kilometrin mittainen joki, johon vesi virtaa Maavedestä Sysmän kautta. Koskia on kolme: ylävirrasta lukien kevyen liikenteen riippusillan alapuolinen Pellonaluskoski, Rauhaniementien sillan ja Ruukintien sillan välissä sijaitseva Pistokoski ja Ruukintien sillan luona sijaitseva Huutokoski. Joesta vesi laskee ruukkialueen luona Jokijärveen ja edelleen Kolpan, Väljoen ja Joroisvirran kautta Joroiselle.

Joroisten osakaskunnan puheenjohtajan Sakke Häyrisen mukaan (haastattelu 11.4. ja sähköposti

Huutokosken virtaamat 1981–2010. Kuva: P-S ELY-keskus

25.11.2025) Huutokoski-joen omistukseen ei liity koski-osuuksia. Niillä tarkoitetaan osuuksia kosken käyttöön voimanlähteenä (Kielitoimiston sanakirja 14.1.2026). Kaikissa kolmessa koskessa oli taimenten poikastuotantoalueet, kunnes Pukkisaaren rakentamisen irrottama silti peitti ne. Huutokoski kunnostettiin 2001.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen Maaveden säännöstelyn ilmastomuutostarkastelut -aineisto (2023, 9) kertoo, että Maavettä säännöstellään Kiekan voimalaitoksen tarpeisiin 1,05 metrin säännöstelyvälillä ja Huutokosken alapuolista Jokijärveä Liunan voimalaitoksen tarpeisiin 0,2:n ja talvisin 0,4 metrin säännöstelyvälillä.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen mukaan (sähköposti 20.11.2025) Huutokosken virtaama vaihtelee ja on noin 1,9–40 m³/s. Yli 30 kuution virtaamia ilmenee vain poikkeuksellisinä tulvavuosina. 1981–2010 keskimääräinen virtaama oli noin 9,4 m³/s. Virtaama riippuu suoraan Sysmäjärven vedenkorkeudesta, josta virtaaman suuruus voidaan arvioida.

Huutokoski on mahdollista meloa läpi – virtaus pitää itse Huutokosken sulana ympäri vuoden – ja pienveneillä voi liikkua paikoin ja nousta Sysmäjärvelle.

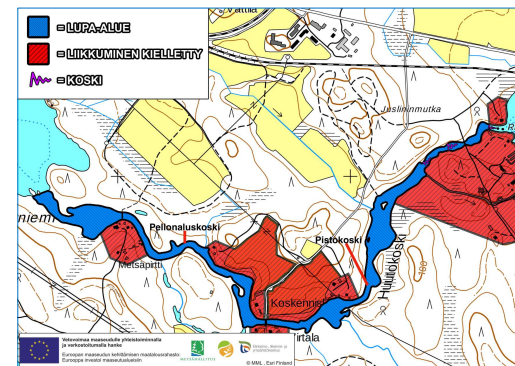
Melomista ja sen suosion kasvua Huutokoskella vaikeuttaa säännöstelystä johtuva vedenkorkeuden vaihtelu, etenkin veden vähyys kesällä. Lisäksi Sysmäjärven pohjoispäähän aiemmin tulleen 23 kilometrin mittaisen Suihkolanjoen melontareitin (24.11.2025) alaosa poistettiin Lipas.fi-palvelun mukaan (24.11.2025) väliaikaisesti käytöstä syksyllä 2025. Syynä oli reitin huono melottavuus (Pieksämäen Kanoottiseura, viesti 18.8.2025).

Selvitystyö Aholan (2006, 7) mukaan Huutokosken niskaa ruopattiin 1911–1916, minkä seurauksena Sysmän ja Paron pinnat laskivat 1,5 metriä.

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiirin (1991, 79–83) mukaan

Huutokoski oli vuonna 1991 yksi vaelluskalakantojen kehittämiseksi kunnostettava koski. Pieksämäeltä Huutokosken kautta Varkauteen kulkenen reitin uittosääntö oli kumottava tarpeettomana, haitalliset uittolaitteet poistettava ja tarvittavat kunnostukset tehtävä 1990-luvulla vesialueen palauttamiseksi uittoa edeltäneeseen tilaan. Uittorakenteita oli määrä säilyttää joissakin kohteissa kulttuurihistoriallisista syistä, kunhan niiden omistaja tai muu toimija huolehtisi niiden kunnosta. Vesi- ja ympäristöpiiri pyrki uiton jatkumiseen nippu-uittoon soveltuvissa vesistöissä.

Uittorakenteista näkyi 2025 joessa enää rippeet. Joroisten osakaskunta ja Joroisten kunta toimivat kumppaneineen Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa Joroisvirran reitin padotus- ja juoksutus selvityksen (24.11.2025) toimenpiteiden kuten säännöstelymuutosten ja Huutokosken pohjapadon rakentamiseksi. Tavoitteena oli varautua ilmastomuutokseen ja vähentää matalien vedenkorkeuksien aiheuttamia haittoja.

Huutokoski-joki, sen kosket sekä lupa-alue Joroisten osakaskunnan kartassa.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
 - Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
 - Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
 - 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
 - 6.2 Ruukki:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
 - 6.4 Ruukki:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
 - 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
 - 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
 - 7.3 Retkeily:
 - Taustaa riippusillasta
 - 7.4 Retkeily:
 - Taustaa vesistön käytöstä
 - 7.5 Retkeily:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
 - 7.6 Vesistö:
 - Kehittämismahdollisuudet
 - 7.7 Retkeily:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
 - 8.1 Rata ja asema: Taustaa
 - 8.2 Rata ja asema:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
 - 9.1 Huutokoski:
 - Palvelut ja elinvoima
 - 9.2 Huutokoski:
 - Tunnettuus ja markkinointi
 - 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
 - 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
 - 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Huutokoski: asutus, yritykset ja aktiivisuus

Asutuksella Huutokoskella on pitkä historia, sillä [Museoviraston mukaan](#) (25.11.2025) Rauhaniementien sillan ja Pistokosken välillä joen pohjois-rannalla on sijainnut kaksi kivikautista asuinpaikkaa. [Jussilan mukaan](#) (2007, 6–7; 25.11.2025) pohjoisrannalta on löytynyt myös kivikauteen viittaavia kvartsi-iskoksia kohdista Koskenniska A ja B.

Selvitystyö Aholan (2006) mukaan Savon ensimmäisistä maakirjoista vuodelta 1541 voidaan päätellä talonpoikien asuttaneen jo tuolloin mm. Ruokoniemeä ja Vättilää, ja asutus jatkui 1780-luvun isojakokarttojen perusteella. 1850-luvulla syntynyt Huutokosken ruukkiyhdyskunta kehittyi silloisen kyläasutuksen ulkopuolelle. Kylän keskusta kauppoinen ja rakennuksineen nousi asemalle johtavan pistotien varteen. Esimerkiksi Koskenniskan tila Vättilän kylässä on vähintään 1800-luvulta, ja yläjuoksulla Joenrannan ja Metsärinteen pihapiirit ovat 1900-luvun alkupuolelta. Loma-asutus kehittyi lähinnä 1900-luvun loppupuolella, ja yksi entisistä kesäsiirtolarakennuksista Ruokoniemellä oli 2025 yksityisomistuksessa. (Mt. 7–9 ja 15.)

Huutokosken postinumeroalueella 79620 asui [Tilasto-keskuksen](#) (24.11.2025) tuoreimman vuoden 2023 tilaston mukaan 190 henkilöä. Heidän keski-ikänsä oli 51 vuotta. Alle 18-vuotiaita asukkaista oli 33 ja yli 65-vuotiaita 72. Huutokoskella ei toiminut yhdistyksiä 2025, mutta kylätointa tapahtui [Kolman kyläyhdistyksen](#) (18.12.2025) kautta ja metsästyssseuroja oli kaksi.

Maa ja Vesi Oy:n vuonna 1982 laatimassa *Joroisten, Huutokosken kyläalueen yleissuunnitelmassa* kylän solmukohdaksi määriteltiin postin ja rautatieaseman tienoo. Hallitsevia maamerkkejä olivat Huutokoskella vuosina 1959–1990 toiminut Joroisten maatalous-oppilaitos ja Huutokosken varavoimalaitos. Maankäyttösuunnitelmassa urheilu- ja virkistysalue oli sijoitettu joen alajuoksulle ruukkialueen vastapäätä. Kyläasutus ja kaupallisia palveluja oli merkitty aseman ja Vättiläntien väliin sekä Vättiläntien pohjoispuolelle.

Huutokosken ilmoitustaulu sijaitsi Vättiläntien ja Rantatien risteyksessä. Kolman kyläyhdistys asensi toisen ilmoitustaulun loppuvuonna 2025 Rauhaniementien ja Ruukintien risteykseen.

Huutokoskella ei toiminut oppilaitoksia vuonna 2025, mutta useita maa- ja metsätalouden yrityksiä sekä muita pieniä yrityksiä oli kyllä. Merkittävimmät työllistäjät olivat seuraavat:

1. **Huutokosken Arvo-Kala Oy ja Arvo-Tec Oy** (27.11.2025) keskittyivät kalankasvatukseen sekä kalan- kasvatusta ja kalanruokintajärjestelmien suunnitteluun, kehittämiseen ja tuottamiseen. Finnforel Oy / Saimaan Tuore -kalatuotteiden tuotantoon Huutokoski liittyi, koska ruukkitoiminnan loputtua Arvosten suku osti Huutokosken kesänviettopaikakseen, ja kirjolohen kasvatusta aloittivat 1969 veljekset Lars ja Martin Arvonen. Arvo-Tec Oy perustettiin 1994, ja kalan kierto-vesikasvatusta Huutokoskella alkoi 2003. Yritykset työllistävät yhteensä noin 10 henkeä.

2. Taimisto Huutokoski Oy:n omistaa ruotsalainen pörssi-yhtiö Green Landscaping Group Ab. [Yrityksen mukaan](#) (27.11.2025) sen toiminta alkoi 1952 Haveristen perhe-yrityksenä ja sen missio on toimittaa laadukkaita

taimia viherrakentamiseen. Yrityksellä on 127 hehtaaria peltopinta-alaa sekä halli- ja kasvihuonealaa. Se työllistää ympäri vuoden 18 henkeä ja lisäksi noin 11 kausityöntekijää sulan maan aikaan.

3. [Joro-Huvilat](#) (27.11.2025) eli Etelä-Savon Hirsirakenne Oy on Purhosen suvun hirsirakentamiseen erikoistunut, vuonna 1994 perustettu perheyrittäjä. Se valmistaa kaikki tuotteensa kuten mökit ja saunat kotimaisesta puusta Huutokoskella. Tehdas sijaitsee entisen maaseutuoppilaitoksen tiloissa ja työllistää [Joroisten Lehden mukaan](#) (9.10.2025; 27.11.2025) kymmenkunta henkeä.

Vuonna 2025 Huutokoski kiinnosti kasvavassa määrin energian tuotantoon, varastointiin ja jalostukseen liittyviä yrityksiä.

Imatran Voima perusti 1971–1973 kaasuturbiineillaan Huutokosken varavoimalaitoksen, jonka omistajaksi tuli 1998 Suomen kantaverkkoyhtiö Fingrid Oy. Fingrid on panostanut Huutokoskelle eri tavoin 2020-luvulla. [Se](#) (20.1.2026) uusi Imatran ja Huutokosken välisen 110 kilovoltin voimajohdon 2020–2022 ja vahvistaa [Järvi-linjaa](#) (27.11.2025) eli 400+110 kilovoltin voimajohtoa Huutokoskelta Vaalaan 2023–2026. Lisäksi se kasvattaa varavoimalaitoksen tehon 180 megawattista 258 megawattiin [siirtämällä Huutokoskelle](#) (27.11.2025) kolme kaasuturbiinia Tahkoluodosta ja Vaskiluodosta: työn on määrä valmistua alkuvuonna 2026.

[Joroisten kunta](#) (1.12.2025) oli kaavoittanut data-keskukselle alueen radan ja Vättiläntien välistä varavoimalaitoksen tuntumasta, ja Neoen Renewables Finland Oy oli jättänyt vuoden 2024 lopulla kunnalle kaavoitusaloituksen noin 456 hehtaarin aurinkopuiston kaavoittamisesta hankealueen pohjoispuolelle. [Kunta](#) aikoi aloittaa vuonna 2026 noin 440 hehtaarin laajuisen alueen kaavoituksen Huutokoskella pääosin Vättiläntien pohjoispuolella, sillä alueelle oli suunnitteilla aurinkovoimalan lisäksi datakeskus, biokaasulaitos ja yhteensä kolme akkuvarastoa.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippuvuudesta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

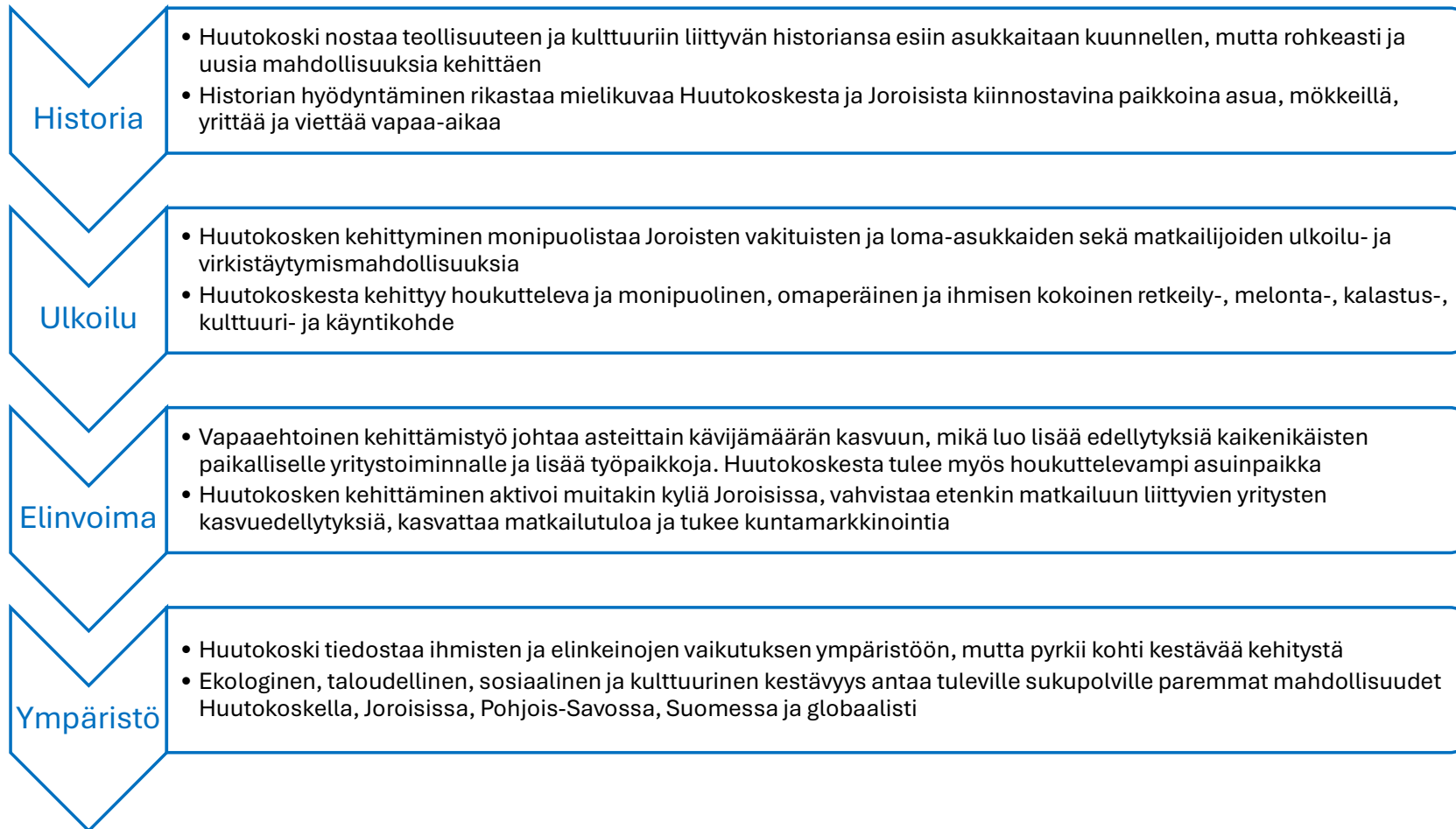
Visio

Huutokoskella riittää virtaa
houkuttelevampaan huomiseen
- hidasteista huolimatta

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki:
Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki:
Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily:
Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily:
Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema:
Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Visio tekee Huutokosken ja tukee Joroista

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.4 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

SavonLuotsi JOROINEN Euroopan unionin rahoittama

Rautaruukki nykyiseltä Ruukintien sillalta alaspäin katsottuna.
Sillan kohdalla oli patorakenne, josta vesi johdettiin ruukkiin.
Vesisuihku tulee rakennetusta vedenjohtokanavasta.

Kuva: Arvosen suvun kokoelma

Huutokosken ruukki

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki**
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Ruukki: Historiallista taustaa

Rautaruukki toimi Huutokoskella 1858–1877 ja oli aikanaan Suomen, tiettävästi Pohjoismaidenkin suurin järvimalmia raaka-aineenaan käyttänyt ruukki. Toiminta-aika Huutokoskella jäi lyhyeksi, mutta ruukin perintö näkyy yhä alueella ja lähiseudulla kuten Pieksämäellä ja Varkaudessa.

Irene Ikosen (2013) mukaan idean ruukista keksi Tuomas Teittinen, joka tunnettiin liikemiesvaistostaan ja muistetaan yhä Joroisissa Maaliman Teittisenä. Hän omisti Huutokosken alueen osana Tuomaalan kartanon tiluksia, halusi hyödyntää kosken vesivoimaa ja myi Huutokosken sisältäneen alueen englantilaissyntyiselle liikemiehelle Josef Thompsonille. Tämä myi Huutokosken ja [Haapakosken ruukin](#) (5.12.2025) pietarilaiselle liikemiehelle Nikolai Putiloville, joka myös vuokrasi Vättilän tilasta Huutokosken vesivoiman toisen puolen 50 vuodeksi. Tehdas sai senaatilta luvan 24.3.1858, ja Putilov nimesi sen vaimonsa mukaan Ekateriinan eli Katariinan ruukiksi. (Mt, 4–5.)

Ikosen kertoo tuotannon käynnistyneen asteittain: käyttöön otettiin edistysellinen putlausmenetelmä sekä 1863 masuuni ja valssauslaitos. Järvimalmia nostettiin lautoilla Sysmäjärvestä ja Valvatuksesta, mistä se kuljetettiin veneillä rantaan ja edelleen pasutuksen jälkeen hevoskyydillä ruukille. Ruukin käyttämät hiilet poltettiin joen pohjoisrannalla Miiluniemessä. Ruukki tarvitsi kuitenkin malmin, vesivoimaa ja puuta enemmän kuin ruukin tuntumasta saatiin. Niinpä romurautaa tuotiin jopa Pietarista, vesivoimaa Putilov pyrki lisäämään vuokraamalla ylempänä joessa sijainneen Lappalankosken myllyineen ja metsiä kaadettiin laajalti ja tukkeja uitettiin jopa Pieksämäeltä. (Mt. 6–7.) [Museoviraston muinaisjäännösrekisterin](#) (5.12.2025) mukaan ruukki tuotti raaka-ainetta Putilovin suurille rauta- ja teräsvalimoille Pietariin, ja kuljetukset tapahtuivat Saimaan rannalla Tahkorannassa ja Braseborgissa. Braseborg viittaa Joroisniemeen (Viikki 2017, 255), ja sataman sijainnin on selvittänyt joroislainen historian harrastaja (historialta 8.1.2026).

Rautatehtaan ympärille kehittyi merkittävä yhteisö. Viikin (2013, 257–258) mukaan alueella toimivat Joroisten ensimmäinen kansakoulu eli Ekateriinan koulu, kirjasto, välskäri apteekkilaatikoineen ja maja-talo. Kukoistuskauteen kuuluivat myös huvilämän keskus Harmaalinna ja huvimaja, ja voimakkaan viereisessä uimahuoneessa ikkunat olivat värillisestä lasista. Venäläisten ortodoksisuus vaikutti alueella. Toisaalta oli irtolaisia ja epämääräistä elämää, johon liittyivät alkoholi ja sukupuolitaudit.

Ikosen (1968, 16,) mukaan alueella oli myös kauppa, jauhomakasiini ja työväen asuinparakkeja. Enimmillään rakennusvaiheessa ruukki työllisti 800–900 henkeä, tuotantovaiheessa työmiehiä oli sadasta yli kolmeen sataan, lisäksi oli muuta työväkeä (Viikki 2017, 256).

Jyväskylän yliopiston globaalin talouden historian dosentti, FT Timo Särkkä on kuvannut Huutokosken asemaa Savon rautateollisuuden osana artikkelissaan [Nikolai Putilovin yritysimperiumi ja Savon rauta-teollisuuden imperiaaliset verkostot 1857–1880](#) (Särkkä, 2025: 172–183). Hänen mukaansa Huutokoskenkin ruukki liittyi Putilovin liiketoimien kautta Venäjän imperiumin haluun hyödyntää ”Suomen raaka-ainevaroja Pietarin teollisuuden, rautateiden ja merenkulun tarpeisiin”, ja Savon rautateollisuus hyötyi imperiumimarkkinoista. Tavallaan syrjäisen sisämaan kehitys vauhdittui. (Mt., 183.)

Särkän mukaan Huutokosken ruukin privilegio vuodelta 1858 käsitti ”masuunin, kolme putlausuunia, kaksi ahjoa, valssauslaitoksen, sulainvasaran, kaksi höyryvasaraa, valimon ja konepajan”. Tuotettua valuterästä käytettiin ainakin höyrykattiloihin, taistelulaivojen panssarilevyihin ja ratakiskoihin. Huutokoskella tuotanto kasvoi vähitellen niin, että 1870 takkirautaa syntyi 10 314 kippuntaa ja 1871–1875 keskimäärin 11 450 kippuntaa. Pietariin lähti 1871 rautaa 22 laivalastillista. (Mt. 179.) Ruukilla valmistettiin myös ainakin rautalevyjä ja tykinammuksia (Viikki 2013, 254) ja

ensimmäisenä Suomessa kattopeltiä (Ikonen 1968, 20).

Särkkä kuvaa, että Huutokosken ruukin vaikeuksiin johtivat useat syyt: Sysmäjärveen tuotu uusi malminostolaite ei sopinut käyttöön, liikuteltavien sulattojen ja 1875 rakennetun erittäin kalliin amerikkalaistyyppisen sulaton käyttöönotot jäivät kesken, kilpailu malmi- ja puuraaka-aineesta koveni ja höyrysahojen perustamisrajoitukset poistuivat. Lisäksi kilpailu Pietarin markkinoilla koveni ja toiminta oli kannattamatonta. (Särkkä 2025, 181.)

Viikin (2017, 256 – 257) mukaan ruukki tuotti yli 6 300 kippuntaa takkirautaa vielä 1880, mutta tuotantokoneita ynnä muuta myytiin huutokaupalla jo samana vuonna. 1884 ruukki myytiin pietarilaiselle yhtiölle, ja 1890 pidettiin jälleen suuri huutokauppa. Särkän mukaan (2025, 182) 1884 perustettu Oravi Bruks Ab osti Huutokosken 1891 ja alkoi siirtää rakennuksia ja koneita Haapakoskelle, missä yritystoiminta jatkui.

Hankkeen historiaillassa 8.1.2026 Särkkä kertoi, että Nikolai Putilovin malmioikeudet ulottuivat aikanaan Lappeenrannasta Kainuuseen asti ja että todennäköisesti Putilov itse ei käynyt Huutokoskella, vaan siellä toiminnasta huolehtivat asiamiehet. Särkän mukaan toimittaja Rietrikki Polén kirjoitti aikanaan Pellervossa julkaisemassaan artikkelissa, että Sysmäjärven lotja jäi ruostumaan rannalle.

Opinnäytetöiden aiheita: Maailman Teittinen: elämä ja teot. Nikolai Putilovin ja hänen vaimonsa Ekateriinan vaikutus Huutokoskella. Olga Forstén: koulutuksen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen edistäjä Huutokoskella, Joroisissa ja Varkaudessa. Torsten Forstén: insinööri ja tehtailija, Olga Forsténin puoliso. Ruukin työntekijöiksi saapuneiden vaikutus Joroisten väestöön. Ruukkialueen maisema-historiallinen selvitys, mahdollisesti myös kasvillisuus. Kattopellin tuottamisen historia Huutokoskella ja Suomessa.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja

Tulevaisuuden Huutokoski
SavonLuotsi JOROINEN Euroopan unionin rahoittama

Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet

Tulevaisuuden Huutokoski -hankesuunnitelmassa ruukkialuetta koskevat tavoitteet olivat alueen säilymisen varmistaminen ja mahdollinen kehittäminen kulttuurihistorialliseksi käyntikohteeksi.

Vuonna 2024 silloinen Sysmäjärven osakaskunta teetti SavonLuotsi Leader ry:n myöntämällä EU:n maaseuturahoituksella [Huutokosken arkeologisen inventoinnin](#). Sen tulosten mukaan suurin osa rakenteista on kasvillisuuden peitossa ja näyttävimmit ruukin rauniot uhkaavat sortua ja ovat näin turvallisuusriski katsojille. Ilman jatkotoimia luonto ja aika hävittävät näkyvät merkit ruukin historiasta.

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke jatkoi inventointia teettämällä Huutokosken ympäristön arkeologisen inventoinnin syksyllä 2025. Tavoitteena oli ruukin jäänteiden säilyttämisen ja mahdollisia kävijöitä palvelevan tiedon keräämisen lisäksi mahdollistaa ulkoilumahdollisuuksien kestävä kehittäminen Joroisten kunnan omistamalla Kapteeninmetsä-kiinteistöllä ja paikantaa tarkasti ruukin aikainen Ekateriinan koulu eli Joroisten ensimmäinen kansakoulu. Ulkoilutavoitteiden edistämiseksi inventointiin lisäksi kevyen liikenteen riippusillan kohta. Koulu ja sillan päät sijaitsevat yksityisalueilla.

Hanke myös teki huhti-elokuussa 2025 kolme verkkokyselyä sen selvittämiseksi, mikä Huutokoskella kiinnostaa ja houkuttaa. Vastauksia kertyi 32: kiinnostavimpia asioita olivat 1800-luvun historialliseen ruukkialueeseen ja alueen teollisuushistoriaan tutustuminen, ja toivotuimmat retkeilyrakenteet ja palvelut liittyvät ruukkialueeseen ja kulttuurihistoriaan.

Hankkeen toimenpiteitä ruukkialueen kehittämisen suunnittelemiseksi olivat myös seuraavat:

* Työpaja 5 eli opastettu arkeologinen ruukkikävely Huutokoskella 10.5.2025: 40 osallistujaa

* Työpaja 6 eli ruukki-ilta 20.5.2025: 7 lähi- ja 2- etäosallistujaa

* Reitistöt ja ruukki kartalle ja kesätestiin -palaveri 11.6.2025: 8 lähi- ja 1 etäosallistujaa

Ruukkia ja siihen liittyviä tarinoita sivuttiin myös hankkeen

* Työpajassa 7 Tunnettuus ja saavutettavuus 17.9.: 8 lähi- ja 1 etäosallistujaa

Huutokosken ympäristön arkeologisen inventoinnin suoritti kilpailutuksen jälkeen ARK-Sukellus Oy. Kuva: Vili-Emil Kokko

* Työpajassa 8 Kulttuurihistoria ja tarinat 30.9. (9 lähi- ja 4 etäosallistujaa).

* Historiaillassa 8.1.2026: 13 lähi- ja 3 etäosallistujaa

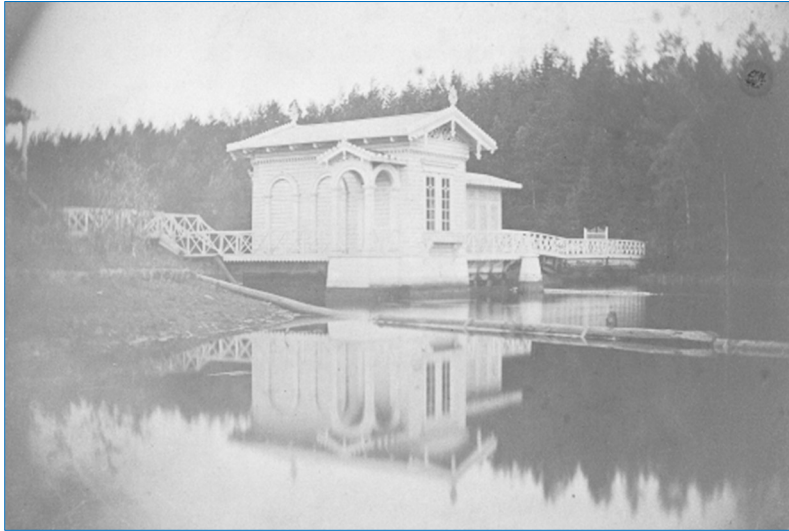
Osallistajat olivat enimmäkseen Huutokoskelta, mutta historiaillassa oli enemmän väkeä muualtakin Joroisista. Lukumäärät eivät sisällä alustajia ja projektikoordinaattoria.

Erityisen kiinnostavana työpajojen osallistujat pitivät ruukki-illan antia, etenkin Sonkajärvellä sijaitsevan Jyrkkäkosken [Ruukin Tuvan](#) (16.12.2025) yrittäjän kokemuksia. Hän korosti rakentamista sen varaan, mitä alueella jo on: historiaa ja rakenteita ei voi viedä pois eikä niitä voi myöskään siirtää Huutokoskelle. Hän opasti myös aloittamaan kehittämistoimien ja -investointien suunnittelun mahdollisimman aikaisin, jotta niitä pystyy edistämään, kun rahoitus järjestyy. Tärkeää on myös verkostoituminen ja potentiaalisen yrittäjän motivoituneisuus, pitkä-jänteisyys ja ahkeruus. Ruukki-illassa kiinnostivat myös Sourun ruukin edustajan antamat tiedot siitä, miten tehdä näkyväksi eli tarjota kokonais-valtaisempi elämys kuin minkä maastossa näkyvät jäänteet mahdollistavat.

Hankkeen aikana heräsi myös kiinnostus ruukkialueen maastosta löytyvää vihreää masuunikuonaa ja sen mahdollista hyödyntämistä kohtaan. Pohjois-Savon ELY-keskuksen ympäristöylitarkastajan (sähköposti 15.5.2025) mukaan yleisperiaate on myllätä maaperää mahdollisimman vähän, mutta jos maamassoja halutaan hyödyntää reiteissä tai jos pilaantuneesta maa-aineksesta aiheutuu ongelmia, niin siitä voi tehdä [PIMA-ilmoituksen](#) massojen hyötykäytöstä päättämiseksi (18.12.2025). Alueellisen vastuuseen arkeologi suositteli jättämään kuonan hyödyntämättä, koska sitä on eri puolilla aluetta ja se voi antaa lisätietoa eri paikkojen käyttötarkoituksista (sähköposti 1.8.2025).

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet**
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Ruukki: Keisarin uimahuone

Keisarin uimahuone, josta myös Keisarin saunana puhutaan, ruukkiaikaan Huutokoskella Arvosten suvun kokoelman kuvassa (vasemmalla) ja Haapakoskella yksityisalueella joulukuussa 2025 (oikealla).

Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen työpajoihin osallistuneet kiinnostuivat Huutokoskella ruukkiaikaan sijainneesta uimahuoneesta eli niin sanotusta Keisarin uimahuoneesta tai -saunasta. Osallistujat toivoivat hankkeen selvittävän, olisiko Nikolai Putilovin tietävästi Terijoelta tuoma rakennus mahdollista siirtää Pieksämäen Haapakoskelta sikäläisen ruukin lähistöltä takaisin Huutokoskelle.

Hankeaktiivit kävivät tutustumassa rakennukseen kesällä 2025 ja selvittivät sen yksityisomistajan, joka on rakennusalan ammattilainen ja halusi keskustella rakennuksen myymisestä siirrettäväksi – ensisijaisesti Huutokoskelle.

Omistaja kertoi, että hänellä on arkkitehdin rakennuksesta piirtämät kuvat. Sisäänkäynti sijaitsee nykyisin eri kohdassa kuin alun perin. Hirsirunko on hyvässä kunnossa, mutta rakennuksen säilyttämiseksi keittiöosa pitäisi kengittää, ja myös yläosaan pitäisi vaihtaa joitakin hirsiiä. Vettä ja sähköä rakennukseen ei tule. 3000 neliömetrin lohkottomalla tontilla sijaitseva rakennus päättyi nykyiselle omistajalleen vuonna 2013 Haapakosken ruukin aiemman omistajan kautta.

Omistajan karkea arvio rakennuksen purku-, siirto-, pystytys- ja tarpeellisin osin uusimiskustannuksiksi oli noin 60–100 000 euroa, mutta osan työstä etenkin

purkamisvaiheessa voisi tehdä talkoilla. Siirto- ja pystytys vaatisivat nosturiauton, jossa olisi 30 metrin puomi. Huopakatto alusrakenteineen ei kestäisi siirtämistä, vaan ne pitäisi uusia.

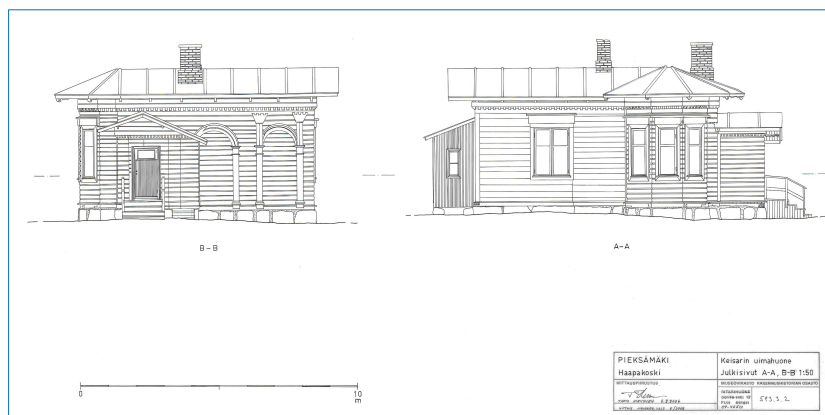
Rakennuksen historian ja siirtomahdollisuuden selvittämiseksi hanke tilasi Museovirastosta rakennuksen piirustukset.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

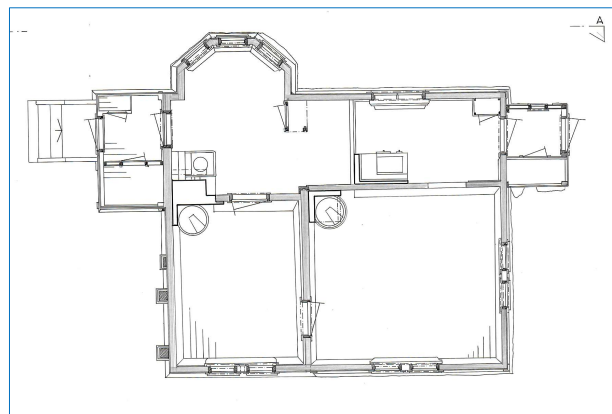
Ruukki: Keisarin uimahuone

Koska Keisarin uimahuone purettaisiin Etelä-Savon puolella Haapakoskella, hanke selvitti mahdollisuutta rakennuksen siirtämiseen Etelä-Savon alueellisesta vastuusemuseosta Savonlinnasta ja Etelä-Savon ELY-keskuksesta.

Etelä-Savon ELY-keskus ei ole antanut asiassa virallista lausuntoa, mutta kulttuuriympäristöasiantuntija pohti rakennuksen siirtomahdollisuutta maankäyttöryhmän keskustelun pohjalta sähköpostitse 18.12.2025:

”Haapakosken ruukki on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Keisarin saunalla (RKY-kuvauksessa Keisarinna sauna) on kokonaisuuden osana valtakunnallista merkitystä, ja se on erikseen mainittu kohteen RKY-kuvauksessa. Haapakosken ruukin tehdas- ja hallintorakennuksilla on rakennusperintölain nojalla tehty suojelupäätös (2016, vahvistettu 2019), mutta Keisarin sauna ei ole ollut tarkastelussa mukana. Rakennuksella siis on selvästi arvoa nykyaikaisen kokonaisuuden osana. Lähtökohtaisesti

Museovirastosta
saadut Keisarin
saunan piirustukset.
Mittauspiirustus
Tapio Hirvonen
1.2.2006. Mittaus
Hirvonen, Valo
8/2002. Museo-
virasto, rakennus-
historian osasto.
Mittakaavan
perusteella
rakennuksen koko
on noin 8 x 11
metriä.

rakennuksen siirtämistä pois historialliselta paikaltaan ei pidetä toivottavana, joskin siirtäminen on aina parempi vaihtoehto kuin esimerkiksi kokonaan häviäminen. Huutokosken siirtoajatuksessa on tietysti huomionarvoista se, että rakennus palautuisi alkuperäiselle paikalleen, nähtävästi melko lähelle paikkaa, johon se alkujaan on rakennettu.”

Kulttuuriympäristöasiantuntijan mukaan vastakkain ovat Haapakosken rakennusryhmän vaaliminen ja rakennuksen palauttaminen Huutokosken ruukille. Pohtia tulisi ainakin siirron vaikutusta Haapakosken valtakunnallisiin rakennetun kulttuuriympäristön arvoihin sekä sitä, tulisiko rakennus Huutokoskella arvoiselle paikalle ja miten se tukisi Huutokosken ruukkialueen kehittämistä.

Lupa-asiat tulee selvittää kuntien rakennusvalvontojen kanssa. Mahdollisiin lupakäsittelyihin tarvitaan museo-
viranomaisen ja Lupa- ja valvontaviraston lausunto.

Alueellisen vastuumuseon toimittaman Satu Karjalaisen
diplomityön ”Kuntoselvityksestä korjaukseen.

Esimerkkinä Haapakosken ruukki” (1996) katkelman mukaan rakennus lieene joidenkin tietojen mukaan tuotu Karjalan kannakselta ja tarkoitettu Nikolai Puutlovin puolisolle vilpolaksi. Karjalaisen mukaan rakennus siirrettiin Haapakoskelle 1880–1890-luvulla sairaanhoitotuvaksi. Sitä käytettiin myös asuntona 1980-luvun alkuun saakka. Karjalaisen mukaan [diplomitöyön aikaan] rakennuksen katto vuoti ja siinä oli pahoja lahovaurioita.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone**
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistöön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi
Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi
Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja
hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Ruukki: Kehittämismahdollisuudet

Huutokosken ruukkialueen säilyttäminen ja kehitys käyntikohteeksi nivoutuvat toisiinsa arkeologian, maanomistuksen, kulku- ja reittiyhteyksien sekä sisällön- ja palveluntuotannon kautta.

Huutokosken ympäristön arkeologinen inventointi syksyeltä 2025 toi tietoon ruukkialjalta peräisin olevia suojeltavia kohteita Joroisten kunnan omistamalla, ulkoilutarkoituksiin kehitettävälle Kapteeninmetsä-kiinteistöllä, tarkensi hieman vuoden 2024 inventoinnin tuloksia sekä antoi tarkan sijainnin Ekateriinan koululle ja todennäköiselle kirjastolle yksityisomisteisella kiinteistöllä välittömästi Ruukintien parkkipaikan pohjoispuolella. **Inventoinnissa löytyneitä kohteita osataan varjella ja niistä voidaan tarvittaessa kertoa alueen opasteissa tai mahdollisia tarinallisia reittejä luotaessa.**

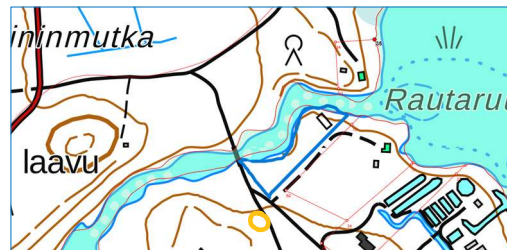
Hankkeen välityksellä Joroisten kunta ja joen etelärannalla sijaitsevan Huutokosken tilan yksityisomistaja sopivat yhteistyöstä, joka tukee muinaisjäännösten säilymistä ja alueen virkistys- ja matkailukehittämistä. Joroisten kunnan sivistystoimi hakee vuonna 2026 SavonLuotsi Leader ry:n kautta EU:n maaseuturahoitusta Tulevaisuuden Huutokoski -älykäs kylä -hankkeen jatkohankkeelle. **Huutokosken ruukkialueen esiselvitys-hankkeessa laaditaan arkeologinen hoito- ja käyttösuunnitelma Kapteeninmetsä-kiinteistön kiinteiden muinaisjäännösten alueelle sekä Huuto-kosken tilalle noin 0,5 hehtaarin alueelle.** Myös [Museovirasto](#) (12.12.2025) myöntää avustuksia arkeologisten hoito- ja käyttösuunnitelmien laadintaan.

[Museovirasto](#) (12.12.2025) ohjeistaa hoitosuunnitelman laatimista ja voi myöntää suunnitelman pohjalta hoitoluvan sekä avustusta hoitohankkeen toteutukseen. Se mahdollistaisi kajoavat toimenpiteet sekä etelärannan näyttävien raunioiden kunnostamisen säilyviksi ja turvallisiksi katselukohteiksi hoitohankkeessa. [Museo-](#)

[viraston intendentin](#) (12.12.2025) mukaan korkeintaan kolme vuotta kestävä hoitohankkeen voi toteuttaa vaihteittain (puhelinhaastattelu 26.6.2025).

Jos hoitohanke toteutuu, yli 150 vuotta vanhat ruukin ja samalla kylän historiasta kertovat rakenteet pystytään säilyttämään hankealueella, missä kaikki kiinnostuneet voivat liikkua maksutta: Joroisten kunnan alueella vapaasti ja yksityisomistuksessa olevalla etelärannalla sovittavalla tavalla, mahdollisesti käynti-alue aidaten tai vierailuja koordinoiden. Komein ruukin raunio sijaitsee yksityisalueella, jolla on myös elin-tarviketuotantoon liittyvää yritystoimintaa, joten vierailut ja liikkumistavat tulee yhteensovittaa yritystoimintaan.

Yksityisalueelle olisi alustavasti mahdollista sijoittaa ainakin yksi opaste ja istumapaikka sekä arkeologian salliessa uusi polku. Ruukki-illassa ideoitin, että etelärannalla eli historiallisella tuotantoalueella esiteltäisiin ruukin teollisen tuotannon ja siihen liittyvien rakenteiden, laitteiden ja toimintojen historiaa. Pohjoisrannalla eli Kapteeninmetsä-kiinteistöllä puolestaan esiteltäisiin ruukin siviilielämää: arkielämää, koulutusta,

Huutokosken ruukkialueen esiselvitys-hankkeen alue joen etelärannalla on rajattu sinisellä. Mahdollista opastetta on kaavailtu oranssin ympyrän kohdalle. Karttapohja: Maanmittauslaitos

huvielämää, tasa-arvon kehittämistä jne. Kiinteistön omistaja on alustavasti suostunut siihen, että Ekateriinan koulua ja todennäköistä kirjastoa koskevan opasteen saa pystyttää Ruukintien varteen (sähköposti 9.12.2025).

Hankkeen ulkoilurakennesuunnitelmassa Kapteeninmetsään on huomioitu arkeologisten inventointien 2024 ja 2025 tulokset ja merkitty paikkoja niihin pohjautuville opasteille. Ruukinsillan luota lähtevältä polulta erkaneva uusi polkulinjaus Miilumaja-laavulle vähentäisi kivetyn polun ja Katariinan portaiden kulumista. Alueellisen vastuumuseon eli [Kuopion kulttuurihistoriallisen museon](#) (12.12.2025) arkeologin mukaan (alueluonnospalaveri 8.12.2025) Katariinan portaiden varteen ei saa asentaa köysikaidetta, joten turvallisempi ja helpompikulkuinen reitti joen pikkusaareen opastetaan Kirkkopurolta päin.

Koska vasta erillisessä Huutokosken ruukkialueen esiselvityksessä tehtävässä hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellään kajoavat toimet kuten mahdollinen uusi polku etelärannalle, ulkoilurakenteita ja opasteita ei suunniteltu tässä hankkeessa etelärannalle. Tämän hankkeen visiot ja ajatukset välittyvät hoito- ja käyttösuunnitelmaan myös ko. hankkeeseen talkootyöhön lupautuneiden seitsemän Huutokosken kehittäjän kautta. Teemalliset kulttuurireitit kannattaa suunnitella vasta, kun hoito- ja käyttösuunnitelma-alueen kehittämismahdollisuudet tiedetään.

Alueellisen vastuumuseon arkeologin mukaan (puhelinhaastattelu 11.11.2025) hoito- ja käyttösuunnitelman alueelle voidaan haluttaessa tehdä maisemaa ja jopa kasvillisuutta koskeva maisemahistoriallinen selvitys, mutta se ei ole välttämätön. Rakennushistoriallisen selvityksen kriteerit alueella eivät täyty. Ympäristöhistoriallinen selvitys voisi tuoda tietoa alueen toiminnoista ruukkikaudella ja sen jälkeen.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet**
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski
SavonLuotsi JOROINEN Euroopan unionin rahoittama

Ruukki: Kehittämismahdollisuudet

Ruukkialuetta on mahdollista esitellä Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen päätyttyä Kapteeninmetsä-kiinteistöltä käsin ja etelärannan 0,5 hehtaarin osalta maanomistajan kanssa sopien. **Kiinteiden muinaisjäännösten varjeleminen tulee huomioda:** pohjoisrannalla tärkeimpiä ovat Katariinan portaat ja kivetty polku, etelärannalla rauniot kaikkineen. Korkea raunio ei ole turvallinen lähestyä tai kulkea sisään ennen hoito-toimenpiteitä.

Hankkeen 10.5.2025 järjestämän opastetun arkeologisen kävelyn 40 hengen ryhmä täyttyi nopeasti, ja hankkeelta toivottiin toista vastaavanlaista tilaisuutta. Siihen ei ollut mahdollisuutta, mutta kysynnän perusteella **maksullisetkin asiantuntevat opastetut kävelykierrokset voivat kiinnostaa tulevaisuudessa.**

Mahdollisia esittelijöitä ja ruukin historian tuntijoita löytyy sekä Joroisten oppaista että hankkeen toimenpiteisiin osallistuneista. Yhdellä opastajalla oli luotuna jo **2025 kaksi opastustuotetta:** Huutokosken ruukin rauniot ja koskimaisema sekä Vättilän hovin historiaa ja Torger Enckellin freskoharjoitelma.

Myös **draamaopastukseen** Huutokoskella olisi hyvät ainekset: ruukin historiassa on monenlaisia käänteitä, joista olisi mahdollista luoda esimerkiksi kahden mieshahmon teollisuus- ja liike-elämäpainotteinen opastus tai mies- ja naishahmon opastus, joka voisi perustua Nikolai Putilovin ilmeisen vahvaan rakkauteen Katariinaa kohtaan; näkyyhän Katariinan nimi ruukin, portaiden ja koulun nimessä. Huutokoskella ja Joroisissa asuu ja toimii myös teatteriammattilaisia ja harrastajia.

Maailman Teittisen tarinaakin voisi dramatisoida joko Huutokoskelle tai esimerkiksi Joroisten Kesäteatteriin. **Maailman Teittisen vaikutusta Huutokoskeen ja Joroisiin voisi esitellä** myös QR-opastetulla pyöräilyreitillä tai Karhulahden kotiseutumuseoon

Tulevaisuuden Huutokoski –hankkeen viides työpaja 10.5.2025 oli opastettu arkeologinen kävely Huutokosken ruukkialueella. Oppaana toimi arkeologi Rami Kokko (oik.), joka teki yrityksensä ARK-Sukellus Oy:n kautta Huutokosken inventoinnit 2024 ja 2025.

rakennettavassa näyttelyssä. Tuote saattaisi kiinnostaa esimerkiksi luokkaretkiryhmiä.

Vastuullinen opastusten järjestäminen Huutokoskella ja muutoinkin Joroisissa vaatii **Museo- ja kulttuuri-perintöalan ammattiliiton** mukaan (puhelinhaastattelut 15. ja 27.1.2025) käytännössä yrityksen tai vaikkapa osuuskunnan esimerkiksi vakuutusten järjestämiseksi. Järjestäjien tulisi ottaa vähintään vastuuvakuutus ja laatia kierroksille turvallisuussuunnitelma, jota noudatetaan joka kerta. Myös alueen vahingoittumista kannattaa ehkäistä etukäteissuunnittelulla. Apua voi kysyä myös lakimieheltä, ja opastetuille kierrokselle osallistujille tulee kertoa, onko heidät vakuutettu vai ovatko he omien vakuutustensa varassa.

Huutokosken liittäminen reitistöihin lisäisi sekä kylän että ruukkialueen Huutokosken ruukin tunnettuutta ja houkuttelevuutta ja mahdollistaisi ruukki- ja muuhun

matkailuun liittyvän elinkeinotoiminnan kasvun.

Putilovin teolliseen imperiumiin kuulunut **Haapakosken ruukki** (16.12.2025) kuului jo vuonna 2025 **Teollisuusperintöseuran** (16.12.2025) koordinoimaan valtakunnalliseen **Teollisuusperintöreittiin** (16.12.2025), joka on osa Euroopan Neuvoston kulttuuriperintöreittiä ERIH:iä, European Route of Industrial Heritagea. Reittiin on liittynyt myös museokeskus Konsti Varkaudesta, jonne Lehtoniemeen Huutokosken ruukkialueen Harmaalinna siirrettiin tehtaanjohtajan asunnoksi. **Huutokosken ruukki voitaisiin liittää Teollisuusperintöreittiin: seuraava avustushaku** Euroopan neuvoston kulttuurireittitoimintaan avautuu maaliskuussa 2026, mutta viimeistään liittyminen olisi ajankohtaista hoitohankkeen aikana. **Alueellista reittiä** (16.12.2025) Itä-Suomessa ei vielä vuonna 2025 ollut.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet**
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Ruukki: Kehittämismahdollisuudet

Huutokosken ruukin kehittäminen voisi hyötyä pääsystä mukaan Teollisuusmatkailun kehittäminen Pohjois-Savossa -hankkeeseen. [Varkauden kaupunginhallitus päätti 20.10.2025](#) (16.12.2025) osallistua Savonia-ammattikorkeakoulun parivuotiseen hankkeeseen, jonka tavoitteita ovat ”fyysisten ja digitaalisten teollisuusmatkailureittien luominen, tuotteistaminen, tapahtumat, testaaminen ja kehittäminen, jotta alueen teollinen perintö saadaan elämyksellisesti koettavaksi”.

Savonia-AMK:n tutkimus- ja kehityspäällikön mukaan ensisijainen kohderyhmä ovat toimivat teollisuuskohteet, jotka haluavat kehittää matkailullista puolta ja näkyvyyttään, mutta ainakin koulutuksia ja verkostoitumismahdollisuuksia voisivat Huutokoskenkin kehittäjät käyttää. Hankkeen rahoitus ja toteutumistapa ratkeavat vuonna 2026. (Puhelinhaastattelu 18.12.2025.)

Ruukkialue sijaitsee Pyhän Olavin mannerreitin varrella. Ruukki ja reitti voisivat lisätä tunnettuuttaan ja vetovoimaisuuttaan yhteistyöllä, -markkinoinnilla ja -tapahtumilla. Pyhiinvaellus vaikkapa Joroisten kirkolta Huutokosken ruukkialueelle olisi toteutettavissa jopa jo 2026. Ruukin kehittämistä tukee myös sen sijainti Huutokoskelle suunniteltujen ulkoilureittien sekä melontareittien varrella.

Ruukkien välinen yhteistyö lisäisi Huutokosken ruukin tunnettuutta, hyödyttäisi kaikkia yhteistyöverkostoon kuuluvia ja loisi mahdollisuuksia elinvoiman kasvattamiseen osallistuvilla alueilla.

Huutokosken ja Haapakosken ruukkien yhteistyö alkoi hankkeen aikana. Haapakosken Ruukin Kesäpäivä on järjestetty aiemmin vuosina 2016, 2017, 2019 ja 2025, ja ruukin omistaja ja [Pieksämäen Haapakosken kyläyhdistys ry](#) (16.12.2025) päättivät vuoden 2025 lopulla järjestää kesäpäivän myös lauantaina 27.6.2026.

Pieksämäellä sijaitseva [Haapakosken ruukki](#) (16.12.2025) perustettiin 1842, ja Nikolai Putilov hankki sen 1857. Vuonna 2025 sen omisti Vakkolan Voima Oy, joka harjoitti alueella sahaustoimintaa ja oli kiinnostunut jatkamaan ruukin matkailukehittämistä.

Huutokosken kehittäjissä puolestaan heräsi halu testata Huutokosken ja ruukkialueen vetovoimaa tapahtumapaikkana kesällä 2026. [Vireillä on suunnitelma yhteisestä ruukkiviikonlopusta 27.–28.6.2026.](#)

Mahdollinen yhteissuunnittelu, -markkinointi ja -toteutus voisi maksimoida teollisesta historiasta kiinnostuneiden osautumisen ruukeille. Samalla Joroisten ja Pieksämäen matkailun viipymät voisivat pidentyä ja muiden palvelujen kysyntä kasvaa. Jos myös Joroisten seurakunta järjestää toimintaa Pyhän Olavin mannerreitille, voidaan kerätä kokemuksia ja palautetta mahdollista tulevaa yhteiskehittämistä varten.

Toteutus kesällä 2026 voisi perustua epämuodolliseen yhteistyöhön tai yhteiseen hankekehittämiseen Leader-rahoituksella tai Itä-Suomen elinvoimakaskeuden tuella.

Jos koetapahtuma ja ruukkiiyhteistyö osoittautuisivat vetäviksi, innostaviksi ja taloudellisesti lupaaviksi, **yhteistyötä voisi laajentaa yhteiseksi markkinointi-, matkailu- tai historian tutkimus- ja/tai elävöittämishankkeeksi** draaman keinoin tai käynnissä olevaa

historian tutkimusta hyödyntäen tai laajentaen tai matkailuyhteistyötä kehittäen; ruukkien välimaastossa Jäppilässäkin olisi hyvin palveluita matkailijoille.

Markkinointihanke voisi tuottaa huutokoskelaisia ja haapakoskelaisia kiinnostavat ruukkien pienoismallit kuin [Sourun ruukilla](#) (16.12.2025), somemarkkinointimateriaalia ja alue-esitteet eri kielillä.

Yhteistyötä voisi kasvattaa myös Putilovin yritysyryppääseen kuuluneen [Oravin ruukin](#) (16.12.2025) sekä mahdollisesti Varkauden suuntaan – aikansa huutokoskelaiset ja ruukin purkaminen vaikuttivat Varkauteen ja sen teollistumiseen. **Teollisen historian reitin voisi muodostaa Haapakosken, Huutokosken ja Oravin välille kuljettavaksi pyöräillen, moottoroidusti ja ryhmämatkoina.** Historiallista tietoa ja sen esittelymateriaalia voisi toteutuessaan tuottaa työnimellä ”Putilovin perintö” hahmoteltu kotiseutuhistoriallinen tutkimushanke, joka herätti kiinnostusta hankkeen 8.1.2026 järjestämässä historiaillassa, ks. seuraava sivu. Reittiluonnos sisältyy lukuun Retkeily sivulla 37.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet**
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Ruukki: Kehittämismahdollisuudet

Huutokosken ruukin historiasta löytyi 2025 tietoja useista lähteistä, eikä hanke pystynyt kaikkea materiaalia edes kartoittamaan. Kiinnostus niin Huutokosken kuten Joroistenkin historiaan ja sen esiin nostamiseen ja hyödyntämiseen jatkui.

Hankkeen työpajoissa kävi ilmi Huutokosken kehittäjien kiinnostus tallentaa paikallishistoriaa verkkoon ja täydentää tietoja myöhemmin. Etenkin ruukkiajasta nousi hankkeen aikana esiin opinnäytetöiden aiheita (ks. S. 14). Yksi henkilö on jo laatinut tekstin Rauhaniemi, Huutokoski ja Forsténit – kotikylän ja kotitilan historiaa. **Kuusi hankkeeseen osallistunutta henkilöä ilmaisi halunsa perehtyä historiaan.**

Joroisten Kotiseutuyhdistys ry esitti historiallisen aineiston kuten kuvien, videoiden ja äänen tallentamista [Topoteekkiin](#) (17.12.2025). Järjestelmä luotiin Kansainvälisen arkistotutkimuksen keskuksen (ICARUS) johtamassa Eurooppalaisten arkistojen ja yliopistojen yhteishankkeessa ja julkaistiin 2018. (Eeva Koivulan selvitys 9.1.2025.)

Hanke selvitti mahdollisuutta ottaa Topoteekki käyttöön Joroisissa, jolloin siihen voisi jatkuvasti tallentaa kaikkien nähtävälle Huutokoski-materiaalia, mutta myös muiden kylien ja koko kunnan historiaa. Topoteekin käyttöönotto lisäisi yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, jos materiaalin tallentamiseen innostuisi vapaaehtoisia eri järjestöistä, kylistä ja organisaatioista. **Verkosta löytyvä materiaali vahvistaisi kylien ja Joroisten identiteettiä – mahdollisen kuntaliitoksen tullenkin. Se voisi tukea myös kunta- ja matkailumarkkinointia.**

Historiaharrastusta on edistänyt Joroisissa Soisalo-opiston Historian havinaa -kurssi, jolla on käsitelty myös Huutokosken liittyviä asioita ja jolle on osallistunut Huutokosken kehittäjienkin.

Jyväskylän yliopiston globaalin talouden historian dosentti Timo Särkkä on totesi artikkelissaan [Nikolai Putilovin yritysimperiumi ja Savon rautateollisuuden imperiaaliset verkostot 1857–1880](#), että tähän asti Putilovin yritystoimintaa on tutkittu lähinnä Yhdysvalloissa (Särkkä 2025, 172). **Hanke välitti historiaan liittyvät opinnäytetöiden aiheet Särkälle.**

Huutokosken ruukkialueen etelärannan yksityisomistajalla on ruukkiaikaan ja uudempaan historiaan liittyvää materiaalia – muun muassa noin 15 ruukki-aikaista valokuvaa, mikä on merkittävä määrä. **Omistaja on antanut luvan kuvien käyttöön historian-tutkimuksessa, mikä lisää kiinnostusta Huutokosken ja lisää alueen tunnettuutta.**

Hanke kutsui paikallishistoriasta kiinnostuneita 8.1.2026 Historialtaan Huutokoskelle. Tilaisuuteen saapui yhteensä 13 henkeä Huutokosken kehittäjiä, Soisalo-opiston Historian havinaa -kurssilaisia sekä Joroisten Kotiseutuyhdistyksen edustajia. Asiantuntijavieraina olivat jo Haapakosken ruukilla työskennelleet Timo Särkkä ja Pia Tolvanen. Etäosallistujina olivat yksi Huutokosken kehittäjä sekä Joroisten kunnan sivistysjohtaja ja hyvinvointipäällikkö. Timo Särkän tutkimus-esittely kiinnosti osallistujia, jotka osoittivat alustavaa kiinnostusta kotiseutuhistorialliseen tutkimukseen. **Sen työnimenä voisi olla esimerkiksi Putilovin perintö. Tuotettavaa tietoa voitaisiin hyödyntää vaikkapa Huutokosken alueen ja ulkoilureittien opasteissa, Putilovin yritysimperiumin pohjalta mahdollisesti muodostettavalla kulttuurimatkaileureitillä ja näyttelyissä esimerkiksi Karhulahden kotiseutumuseossa.** Hankerahoitusta tulisi hakea jonkin yhdistyksen tai yksityishenkilöiden; Joroisten kunnan sivistystoimi on luvannut alustavasti hankkeelle pientä tukea. Tilaisuudessa nousi esiin myös [Adoptoi monumentti](#) -konsepti (14.1.2026), jonka soveltamis-

mahdollisuutta Huutokoskelle voi selvittää alueellisesta vastuuseosta. Lisänostetta tulisi, jos Huutokoski olisi konseptin ensimmäinen toteuttaja Itä-Suomessa.

Kulttuurihistoria ja tarinat kiinnostivat Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeeseen osallistuneita niin paljon, että hanke järjesti aiheesta myös ylimääräisen Kulttuurihistoria ja tarinat -työpajan 30.9.2025. Osallistujia oli paikalla yhdeksän ja etänä neljä (määrät eivät sisällä alustajia eikä projektikoordinaattoria).

Työpajassa paneuduttiin teemallisten kulttuurireittien kehittämisen edellytyksiin, hyvän reitin ominaisuuksiin sekä reittien käytännön rakentamisprosessiin.

Osallistujat totesivat, että reittien kehittäminen vaatii Huutokosken ydintarinan määrittelemisen.

[Joroisten Musiikkiyhdistys](#) (17.12.2025) on tuoteistanut historiallisia tarinoita ja tuotti Kulttuuritarinat soimaan -hankkeessa [sisältöjä](#) (17.12.2025) muun muassa Katariinan ruukista ja Vättilän lahjakkaista boheemeista. Vuonna 2025 yhdistyksen Historiata hyödynsi -hanke tuotteisti aiemmassa vaiheessa tuotettuja tarinoita eteenpäin esimerkiksi episodinäytelmäksi kesäteatteriin. **Yhdistys voisi auttaa Huutokosken tarinaprosessissa.**

Työpajassa heräsi kiinnostus teemalliset kulttuuri-reitit Huutokoskelle tuottavaan hankeprosessiin.

Ensin ammattilainen kirjoittaisi Huutokoski-tarinoita auki. Jatkohankkeessa luotaisiin tarinalliset reitit: tilaisuuden alustajan, Ellare Oy:n toimitusjohtajan Pirjo Räsäsen mukaan tässä vaiheessa jalostettaisiin tarinat, konseptoitaisiin kohde sekä tuotettaisiin myytävät palvelutuotteet ja maaston opasteet ja tarinataulut. Tähän vaiheeseen sisältyisivät myös viestintä ja markkinointi (Räsäsen materiaali 30.9.2025, s. 19).

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet**
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Tunnettuus ja markkinointi
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Ruukki: Kehittämismahdollisuudet

Juankosken Kulttuurihistoriallisen Seuran puheenjohtajan mukaan (sähköposti 21.5.2025) [Juankosken Ruukki ry](#) (16.12.2025) ja [Säyneisen Kotiseutuyhdistys ry](#) (16.12.2025) suhtautuivat myönteisesti soveltuvien [sisältöjensä](#) (16.12.2025) jakamiseen myös Huutokoskella QR-koodeilla, joten opastuksia tai tarinallisia reittejä suunniteltaessa [kannattaa selvittää yhteistyötä Koillis-Savoon](#) resurssien säästämiseksi. Vaikkapa järjvalmin nostosta voisi löytyä materiaalia.

Huutokosken ruukkialueen ja reittien teemasisällöissä voisi hyödyntää myös olemassa olevaa digitaalista sisältöä kuten Joroisten Palveluasunnot ry:n [Studio-Olohuone-hankkeessa](#) (17.12.2025) tuotettuja Youtube-videoita kuten [Huutokosken ruukki sekä huvielämä](#) (17.12.2025). Myös Historian havinaa – opintopiiristä voisi saada tietoa ja tarinoita käyttöön.

Yksi mahdollisuus olisi laatia ruukkialueesta rakennuksineen virtuaalimalli. Tätä 3D-kuvannetta voitaisiin käyttää opastuksessa, markkinoinnissa, suunnittelussa jne. Lähtötietoa kohteista tarvittaisiin mahdollisimman paljon kuten mahdolliset sijoituskuvat, mittapiirustukset, laitekuvat, kalusteet, ilmalokuvat, valokuvat, videot, laserkeilausdata ja värit.

Villit ideat: Huutokosken ruukkialueen haaste on osin sama kuin Sourun ruukilla Karttulassa: paljon on purettu, hajonnut ja painunut karikkeen syvyysiin, mutta historiaa, tarinoita ja tapahtumia olisi paljon kerrottavana.

Alla on kehittämisideoita, jotka voisivat rikastuttaa kokemusta ruukkialueesta ja tarjota lisää ajanvietettä ja eri näkökulmia Huutokosken ruukkialueeseen.

- **Teemallisten kulttuurireittien kirjo:** Huutokosken ruukkiajan historian lisäksi Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen reiteille sovitettava teema

voisi olla Huutokoski-nimen synty: mahdollinen tarina- tai rastipolku lapsille kosken rannoilla omilla opasteillaan ja/tai QR-koodeillaan. Teemasisältö tulisi rakentaa erikseen.

- Huutokoskella ja lähiympäristössä olisi aineksia myös **maanpuolustuksen polkuun:** sisällissodan ja toisen maailmansodan tarinoita ja jälkiä on löydettävissä, noin 2 kilometriä Huutokoskelta Joroisiin päin Lapinmäessä sijaitsee yksityinen [Joroisten maanpuolustusmuseo](#) (17.12.2025), sotahistoriallisia tapahtumia liittyy Huutokosken rautatieasemaan ja Kolmalla sijaitsee venäläisten sotavankien muistomerkki. Ilmeisesti myös sota-aikainen hevossairaala toimi Huutokoskella. Teemasisältö ja yhteistyökumppanit tulisi selvittää erikseen.
- **Huutokoskelle tilaustaideteos Huutokosken sampo:** hankitaan teos tai rakennetaan teemallinen kulttuurireitti, jonka teemana voisi olla kulttuuri ja edistys vaurauden tuottajana. Kylätaideteos voisi kertoa rikkauden ja edistyksen alkuperästä kuten raudasta, vesivoimasta, aurinkovoimasta ja junaradasta. Yhteistyökumppanina ja tukijana voisi toimia Maaseudun Sivistysliitto, joka edistää [paikalliskulttuurista nousevaa taidetta](#) (16.12.2025)
- **Huutokosken äänimaisema:** Kehitetään parinsadan vuoden aika-akselin kattava äänimaisema [Sammallahdenmäen](#) (16.12.2025) tapaan tai liitetään äänimaisema hankkeessa linjattuun pitempään kävelyreittiin. Myös virtuaalisesti saavutettavat äänimaisemat voisi olla esim. ajasta ennen ruukkia (maa- ja metsätalous), ruukin ajasta, rautatien tulosta, sotahistoriasta (mahdollisesti maanpuolustusmuseon avulla),

Vättilän hovin tai Enckellien kulttuurisuvun historiasta (esim. freskon maalauspäivän äänimaisema) ja aurinkovoiman tai Fingridin varavoiman tuotannosta.

- **Huutokoski itsenäiseksi kokonaisuudekseen** [Saranat.fi-palveluun](#) eli Kulttuuriympäristö verkossa –sivustolle [Haapakosken ruukin](#) tapaan, jos sivuston sisältöä tulevaisuudessa päivitetään tai täydennetään (16.12.2025).

Yksityiskohta kartasta jekaterina jorois vuodelta 1871. Alkuperäinen kuva: Timo Särkkä

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet**
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily maalla ja vesillä

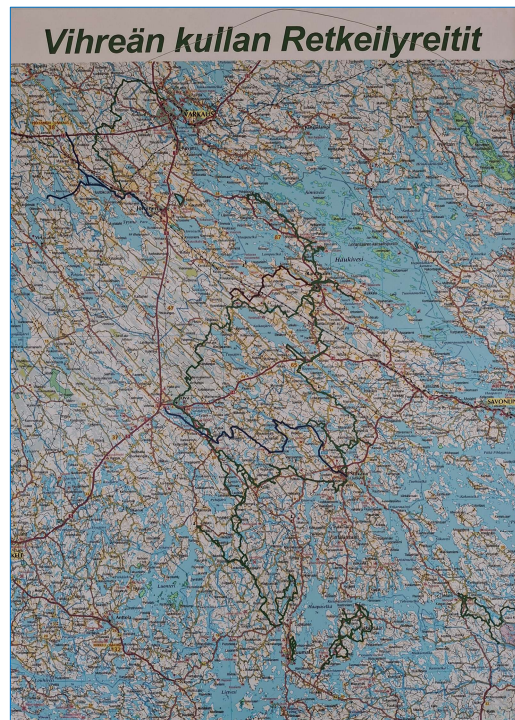
- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä**
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Retkeily: Taustaa reiteistä

Huutokosken kautta on kulkenut tai kulkee 2000-luvulla kaksi retkeilyreittiä sekä kelkkareitti. Vuonna 2025 Vihreän kullan retkeilyreitti oli umpeutunut ja Pyhän Olavin mannerreitti -pyhiinvaellusreitti uinui. Talvisin kylän kautta kulki moottorikelkkareitti Joroisista Pieksämäelle.

Vihreän kullan retkeilyreitti oli piirretty karkeasti saapumaan Liunan kautta ja radan vartta Huuto-

koskelle. Huutokosken laavulta se eteni Koivulan ohi, Säynelammen itäpuolta ja Valkeisen pohjoispuolta, 23-tien yli, Vuorijärvien pohjoispuolitse, Luikon ja Suuri-Joutsenisen eteläpuolitse ja Niskasen länsipuolelta Varkauteen Heinämäkeen. Sieltä reitti kaartoi pohjoisen kautta Osmajoelle ja päättyi Huruslahden rantaan. Reitistöstä löytyi [Finna.fi:stä](https://finna.fi/sta) (27.11.2025) vähän tietoa. Teknisesti paras kartta löytyi julisteena Juvan kunnasta.

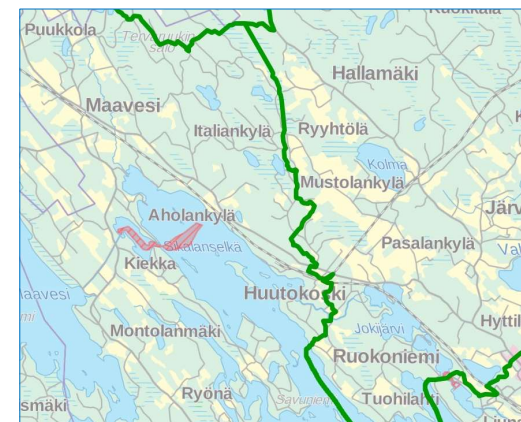
Vihreän kullan retkeilyreitit kulku maastossa täsmää Joroisten kunnan arkistosta löytyneisiin tietoihin Luonto Paronit Oy:n Leader-rahoitteisesta hankkeesta vuosina 1998–2001. Yrityksen tavoitteena oli rakentaa reitti Juvan rajalta Joroisten pohjoisosaan Ahveniselle. Joroisten kunnanhallitus oli myöntänyt 9.3.1998 hankkeelle 58 600 markan kuntarahoisuuden ja edellyttänyt, että yritys vastaa reitin ylläpidosta. Yritys esitti keväällä 2003, että se luovuttaisi laavut ja reitistön kunnalle, reitistö jaettaisiin kyläkuntien ja siitä hyötyvien yrittäjien hoidettavaksi ja että kunta avustaisi ylläpitoa. Yritys myös esitti jatkohanketta, jossa kierrettäisiin Käränkä ja tehtäisiin yhteys kirkonkylälle.

Vihreän kultan retkeilyreitistö näkyy parhaiten Juvan kunnan omistamassa karttajulisteessa (kuvat vasemmalla ja yllä).

Kunta selvitti samana syksynä, että Luonto Paronien reitistä oli valmiina eteläinen ja pohjoinen osa, mutta viitoitus ja opasteet olivat puutteellisia, eikä karttoja tai markkinointia ollut tehty. Käyttäjää ja palveluja oli vähän, ja reitistö oli umpeutumassa. Yrityksen taseessa ollut Huutokosken laavua käyttivät kyläläiset. Huutokoskelta Ahveniselle pääosin metsäautoteitä kulkenut reitti oli maisemiltaan kiinnostava ja olisi ollut halvempi ylläpitää. Käyttäjää olisi lisännyt reitin yhdistäminen Varkauden reitistöihin. Kunnanhallitus päätti 17.11.2003, ettei kunta ryhdy huolehtimaan reitistä.

Vuonna 2025 reitti muistetaan hämärästi. Yksityshenkilö kertoi 16.4.2025, että reitin kyltit ovat lahonneet ja maanomistajavaihdoksia on ollut paljon. Myös kelkkaura Huutokoskelta Varkauteen oli jo metsittynt. [Juvan moottorikelkkailijat ry:n](https://juvanmoottorikelkkailijat.ry:n) (27.11.2025) kelkkaura Joroisista kohti Tervaruukinsalaa kulki tietyvästi pienin osin Luonto Paronien reitin linjauksella.

Juvan moottorikelkkailijat ry:n kelkkaura Joroisista Huutokosken kautta Tervaruukinsalolle. Kuva seuran verkkosivulta.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippuvuudesta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: Taustaa reiteistä

Huutokosken alueen virkistyskäytön kehittämistä pohdittiin vuonna 2010. Silloin Joroisten kunta kaavaili Leader-hanketta, jossa olisi kehitetty Huutokoskea kalastuskohteena ja Jäppilä–Joroinen-melontareitin taukopaikkana. Lisäksi Huutokoskelle olisi luotu kulttuurihistoriaan tai luontoon tukeutuva ns. Wanhan ruukin polku. (kunnan rakennustarkastajan Petri Miettisen sposti 18.6.2010.) Joroisten kunnan arkistotietojen perusteella hanketta ei syntynyt.

Myös pyhiinvaellusreitti kulkee Huutokosken kautta, sillä **Pyhän Olavin mannerreitti** (28.11.2025) kulkee Savonlinnasta Rantasalmen, Joroisten ja Huutokosken kautta Pieksämäelle ja kääntyy sieltä kohti Hämeenlinnaa ja Turkuu.

Pyhän Olavin retkeilyreitit -teoksessa (2020, 42–43) kerrotaan Huutokosken osalta, että reitti kulkee Joroisten keskustasta Liunantietä, Tuohilahdentietä ja Rauhaniementietä. Rauhaniementien sillan jälkeen jatketaan vielä radan yli ja käännetään sitten Vättiläntielle kohti Pieksämäkeä. 10 kilometrin päästä reitti kääntyy Katajamäentielle, jatkaa sitten Peiposjärventietä ja saavuttaa **Vedenjakajareitistön** (28.11.2025) palveluineen.

Pyhän Olavin mannerreitti kuvattuna sen [kotisivuilla](#) 28.11.2025.

Pyhän Olavin mannerreitillä viestipyhiinvaelluksen osallistajat kulkivat 31.5.2022 Huutokosken kevyen liikenteen riippusillaa pitkin. Kuva: Riina Albrecht

Turun pyhiinvaelluskeskus (28.11.2025) koordinoi Suomen pyhiinvaellusreittejä ja pyrkii kehittämään Suomesta vetovoimaisen pyhiinvaellusmaan. Keskeiset toimijat keskuksessa ovat Turku ja evankelisluterilainen kirkko yhteistyökumppaneineen.

Pyhiinvaellustoiminnan projektipäällikkö Annastiina Papinaho kertoi (puhelinhaastattelu 28.11.2025), että useat Leader-alueet osallistuivat Pyhän Olavin Mannerreitillä kehittämishankkeen 2019–2020. Reitti esitellään kokonaisuutena vain mainituksessa, hankkeen pohjalta syntyneessä Pyhän Olavin retkeilyreitit -kirjassa.

Papinahan mukaan noin 850 kilometrin mittainen reitti testattiin kevätkesällä 2022 järjestetyllä viestipyhiinvaelluksella, jolla sitä kuljettiin kävellen, pyöräillen ja veneellä. Kokemusten perusteella reitti ja palvelujen väliset etäisyydet todettiin pitkiksi. Reitti olisi helpompi kulkea pyörällä kuin kävellen – tosin osa osuuksista kulkee vilkasliikenteisillä teillä.

Joroisissa tapahtumaan osallistuneen henkilön mukaan 31.5.2022 keskustasta lähti Huutokoskelle viisi henkilöä, joista yksi oli tullut Savonlinnasta. Lisäksi koululaisia reippaili mukana Juhanalan Kartanolla asti. Ryhmä kulki Rauhaniementien, Jokitien, riippusillan ja peltojen kautta Rantatielle ja päätyi entiselle maatalousoppilaitokselle. Paikallisia järjestäjiä olivat ainakin Joroisten seurakunta, Joroisten oppaat ja Visit Joroinen ry.

Papinahan mukaan Pyhän Olavin mannerreitti uinui vuonna 2025: Savonlinnassa ja Sastamalassa on pidetty päivän mittaisia vaelluksia, mutta laajempaa hankekokonaisuutta tai kehittämistä ei ollut käynnissä tai näköpiirissä. Pitkä, erilaisista maastoista ja kohteista koostuva reitti vaatisi koordinoijan yhdistämään ja aktivoimaan alueita ja paikkakuntia.

”Tilanne on odottava: toivon reitin varrelle aktiivisia, useampia toimijoita, jotka voisivat reittiä kehittää ensin alueellisesti ja sitten verkoston kautta. Pyhän Olavin mannerreitillä verkostokaan ei ole kokoontunut pariin vuoteen. Vastuu koollekutsumisesta on Savonlinnassa. Reitillä osille saa vapaasti järjestää tapahtumia, ja Pyhän Olavin mannerreitti -nimeä saa vapaasti käyttää markkinoinnissa”, kertoi Papinaho 28.11.2025.

Entisen Joroisten maatalousoppilaitoksen käytössä ollut valaistu latupohja-ulkoilupolku Rauhaniementien ja junaradan rajaamalla alueella erottui maastossa vielä vuonna 2025, mutta se oli metsittymässä ja sen valaistus oli rikkoutunut.

Alueen omistaja kertoi ostaneensa alueen 2009 valtiolta, joka Joroisten maatalousoppilaitosta piti. Koulun entinen työntekijä muisteli, että alueen laduilla hiihdettiin 1990-luvun puoliväliin asti ja että polut alkoivat umpeutua 2000-luvulla. Tienpohja pysyi pitempään käyttökelpoisena. (Puhelinhaastattelu 28.11.2025.)

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: Taustaa rakenteista

Vuonna 2025 Huutokoskella oli seuraavat retkeily-rakenteet:

- 1) Huutokosken laavu Joroisten kunnan Kapteeninmetsä-kiinteistöllä joen pohjoisrannalla Ruukintien länsipuolella, kiinteistöön kuuluu pikkusaari
- 2) Kapteeninmetsä-kiinteistöllä vuosikymmenten mittaan syntynyt, osin ruukkiajan rakenteisiin pohjautuva epävirallinen polkuverkosto
- 3) Joroisten osakaskunnan kalanperkauspyödyt Kapteeninmetsä-kiinteistöllä sekä kalansavustuspaikka joen pikkusaareissa, johon kuljetaan tukkisilta pitkin. Lisäksi opastaulu Ruukintien parkkipaikalla
- 4) Kolman kyläyhdistys ry:n marraskuussa 2025 asentama ilmoitustaulu Rauhaniementien ja Ruukintien risteyksessä
- 4) Pieksämäen Kanoottiseuran koskipujottelurakenteet Ruukintien sillan ympärillä
- 5) Historian saatossa muutoutunut uimapaikka ja epävirallinen tulipaikka ns. Kirkkopurolla Kapteeninmetsä-kiinteistön länsiosassa sekä paikallisten vuosikymmeniä käyttämä uintipoukama Kapteeninmetsä-kiinteistön itäosassa.
- 6) Kevyen liikenteen riippusilta ylävirrassa etelärannan Jokitieltä pohjoisrannalle. Siltä sijaitsti yksityisten maanomistajien kiinteistöillä.

Joroisten osakaskunta ylläpiti Miilumaja-laavua vuonna 2025.

Pikkusaareen kuljettiin 2025 tukkisilta pitkin. Siltä jäi tulvan aikaan vedenpinnan alapuolelle ja sen kunto oli heikkenemässä.

Huutokosken laavu eli Miilumaja-laavu valmistui 1999. Joroisten Luontoparonit esitteli syksyllä 26.11.1998 Vättilän kylätoimikunnalle reitistöhanketta, johon sisältyi laavun rakentaminen ruukin aikaisen huvimajan kohdalle kyläläisten talkootyönä (Vättilän kylätoimikunnan sihteeri Riitta Haavisto-Intke / pöytäkirja 26.11.1998). SopuSavo-lehden mukaan (17.11.1999) laavu rakennettiin kesällä 1999 sata vuotta vanhan ladon hirsistä kunnan omistamalle Kapteeninmetsä-kiinteistölle, ja Leader-rahoitteisen laavun avajaisia juhlittiin marraskuussa 1999. Warkauden Lehden (14.11.1999) mukaan laavun rakentaminen oli vaatinut noin 200 miestäytuntia. Avajaisissa nautittiin historian hengessä suolakurkkuja, hapankaalia ja loimulohta.

Laavun nimeksi tuli Miilumaja. Vuonna 2025 laavu oli Joroisten kunnan omistuksessa, mutta Joroisten osakaskunta oli huolehtinut sen ylläpidosta vuodesta 2015 (viesti Joroinen – Virtasalmi-kalatalousalueen toiminnanjohtajalta 5.12.2025). Laavulla kului puita 2025 kesäkaudella noin neljä pinokuutiometriä.

Melontaa tukevista rakenteista tärkeimmät olivat koskipujottelun vaatimat portit kannatusvajereineen Ruukintien sillan alapuolella. Portit siirrettiin paikoilleen aina tarpeen tullen. Vesille laskeutuminen ja rannalle nousu tapahtui joen pohjoisrannalla sopivissa kohdissa. Myös kalastus tapahtui pohjoisrannalta, pikkusaaresta tai kahluuvarusteissa.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista**
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja

Retkeily: Taustaa riippusillasta

Kävelysillalla Huutokosken yli on pitkä historia, joka ulottuu 1800-luvun ruukkiaikaan. 1900-luvulta alkaen kevyen liikenteen siltoja on ennättänyt olla kaksi, 2025 olemassa ollutta siltaa kutsuttiin riippusillaksi.

[Kokon mukaan](#) (2024, 18; 1.12.2025) ruukin aikaan kävelysillan eteläpäässä sijaitsevat Keisarin uimahuone ja huvi-elämän keskus Harmaalinna, pohjoisrannalla kivi-portaiden yläpäässä puolestaan huvimaja. Ruukkiajan jälkeen uitto katkaisi silta historian (Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen riippusiltatyöpajan 25.2.2025 muistio).

Seuraavat tällä sivulla kerrotut vaiheet vuonna 2025 olemassa olleen riippusillan rakentamisesta ja ylläpidosta perustuvat hankkeen Itä-Suomen aluehallinto-virastosta saamiin arkistotietoihin, jotka ovat Joroisten kunnan arkistossa.

Mikkelin lääninhallitus myönsi 23.5.1946 kahdelle yksityishenkilölle rakennusluvan jalankulkusillan rakentamiseksi Huutokoski-joen yli etelärannan Joenpolvi-huvilapalstalta pohjoisrannan Vättilä-tilalle. Päätös velvoitti jättämään siltaan veneliikennettä ja uittoa varten aukot, ja sillasta piti tehdä niin vahva, että se kestäisi tulvat ja uittopuut. Vättilän kylätoimikunnan mukaan silta oli rakennettu jo 1942 (kylätoimikunnan määräraha-anomus Joroisten kunnalle 4.7.1989).

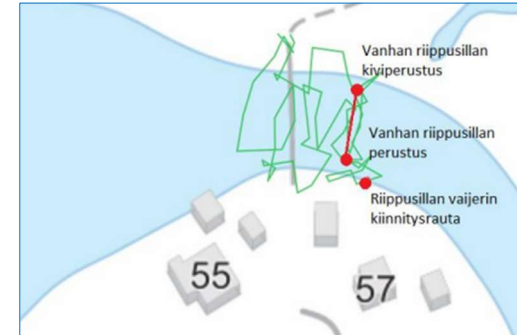
Ennätysellinen tulva vei sillan 5.5.1988. Vättilän kylätoimikunta esitti useaan otteeseen, että Joroisten kunta rakentaisi korvaavan sillan. 4.7.1989 kylätoimikunta osoitti kunnanhallitukselle anomuksen määrärahan myöntämiseksi kävelysillan rakentamiseen Huutokoski-joen yli. Kylätoimikunnan puheenjohtajan allekirjoittamassa anomuksessa oli seitsemän perustelua sekä mm. seuraava virke: ”Sillan rakentamiseksi tarvitaan kunnan taholta myös suunnittelua ja teknistä apua. Kylätoimikunta ja kyläläiset osallistuvat sillan rakentamiseen talkootyönä ja huolehtivat sillan kunnosta ja huoltamisesta, kun silta on rakennettu.”

Ruukin ajan kävelysilta, vastarannalla näkyi kiviportaiden yläpäässä sijainnut huvimaja. Kuva: Arvosen suvun kokoelma

Joroisten kunnanhallitus anoi 6.2.1991 Itä-Suomen vesioikeudelta rakentamislupaa riippusillalle. Vesijäyrmäpiiristä mukaan suunnittelun lähtökohdaksi tuli ottaa se, ettei uusi silta vaikuta Sysmäjärven vedenkorkeuteen.

Itä-Suomen vesioikeus vaati 15.2.1991 Joroisten kuntaa

Vuosien 1946–1988 riippusillan sijainti uudesta sillasta noin 20 metriä alavirtaan päin. Silta helpotti kulkua Rauhaniemeltä rautatieasemalle sekä kauppaan ja postiin. Etelärannalla tulee Jokitie, pohjoisrannalle ”kinttopolku”. Kuva: Huutokosken ympäristön arkeologinen inventointi, Rami Kokko, 2025: GPS-reittijälki ja kohteet. Kuvan taustakartta 11/2025 MML

täydentämään lupahakemustaan. Kunta toimitti 10.4.1991 selvitykset, mm. tiedot niistä tiloista, joiden maihin silta kiinnittyi.

Sillan rakentamiseen antoivat suostumuksensa joen eteläpuolella Ruokoniemen kylässä Joenpolvi-nimisen tilan RN:o 2:14 yksityiset omistajat ja vuokralaiset; rajanaapurina ollut Joenranta OY eli Joenranta-tilan RN:o 2:70 omistaja sekä pohjoisrannalla Vättilän kylässä Vättilänranta RN:o 3:7 -tilan omistaja, Joroisten maatalousoppilaitosta pitänyt Suomen valtio.

Itä-Suomen vesioikeus myönsi vesiluvan 12.8.1991 ja totesi, että rakennuspaikka on noin 20 metriä ylävirtaan aiemmasta, 23.5.1946 Mikkelin läänin lääninhallituksen luvittamasta sillasta. Silta tuli tehdä 9.4.1991 päivätyn asemapiirroksen osoittamaan kohtaan 10.4.1991 päivätyn pääpiirustuksen mukaan siten, että riippusillan jännemitta on noin 22 metriä ja kansirakenteen alareunan korkeus vähintään NN +89,55 metriä.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta**
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: Taustaa riippusillasta

Joroisten Lehden mukaan (3.9.1991) Joroisten kunta myönsi vuonna 1991 Vättilän kylätoimikunnalle 35 000 markan avustuksen sillan rakennustarvikkeisiin, ja kylätoimikunta rakensi sillan talkoilla. Lehti kertoi mm. näin: ”Silta tehdään talkootyönä siten, että kunta valvoo työt ja antaa tarvikkeet ja kylätoimikunta tekee työn.”

Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen riippusiltatyöpajassa 25.2.2025 osallistujat kertoivat, että sillassa käytettiin Kuvansin vanhan sillan rautoja.

Warkauden Lehti kertoi lauantaina 29.8.1992 mm., että kunnan suunnittelema silta vihittiin käyttöön perjantai-iltana ja että työt tehtiin talkoilla: ”Rakennusporukan ydinryhmä on ollut viisihenkinen, mutta kaikkiaan rakentamiseen on osallistunut parikymmentä asukasta.”

Joroisten Lehdessä esitettiin 1.9.1992 sillan nimeksi Lemmen siltaa (kylätoimikunnan leikekirja / Riitta Haavisto-Intke).

Huutokosken kevyen liikenteen riippusilta helmikuussa 2025. Henkilörajoitusta suositeltiin 2023 tehdystä yleistarkastuksesta.

Vuonna 2015 Vättilän kylätoimikunta oli lopettamassa toimintansa, ja 21.10.2015 se pohti sillan tulevaisuutta. 16.12.2015 kyläkokous hyväksyi Joroisten kunnalle jätetyn esityksen, jossa luki mm. seuraavasti:

”Maanmittauslaitokselta saadun tiedon mukaan, silta on karttoihin merkitty tie ja riippusilta toimii edelleen osana suositua ulkoilureittiä kylälaisten ja muiden liikkujien toimesta. Huutokosken osakaskunnan edustaja on ilmaissut, että osakaskunta voisi sopia huolto- ja korjaustarvikkeista, mutta ei ottaisi varsinaista vastuuta sillasta. – [Kylätoimikunnan] lakkauttamisesta johtuen kylätoimikunta esittää Joroisten kunnalle, että kunta ottaisi vastattavakseen Huutokoskijoen yli menevän riippusillan kunnossapidon harvinaisuutensa vuoksi.”

Kokous päätti ilmoittaa kirjallisesti maanomistajille, että Vättilän kylätoimikunta ei hoida riippusiltaa 31.12.2015 jälkeen, vaan se siirtyy maanomistajille.

Maanomistajat ilmoittivat 8.1.2016 Vättilän kylätoimikunnalle, etteivät voi hyväksyä kylätoimikunnan yksipuolista päätöstä siirtää vastuu ylläpidosta ja kunnossapidosta heille. Maanomistajat toimittivat ilmoituksensa tiedoksi myös Joroisten kunnalle. Joroisten kunnan hallintojohtajalta on kunnan sähköisessä asianhallintajärjestelmässä asiasta kirjaus ”Ei toimenpiteitä” päiväyksellä 17.3.2016.

Kolman Kyläyhdistys ry teetti vuonna 2023 Rambollilla sillan yleistarkastuksen maanomistajien luvalla. Yleistarkastuksen mukaan sillan turvallinen käyttö vaatii vähintään korjauksia. 5–10 vuotta käyttöikää jatkavien pakollisten turvallisuuskorjausten kustannuksiksi arvioitiin 25–35 000 euroa (alv 0) ja 25–35 vuotta lisää käyttöaikaa antavan peruskorjauksen kustannuksiksi 65–75 000 euroa. Sillan uusiminen saman levyisenä maksaisi noin 110–140 000 euroa. Arviot eivät sisällä pohjatutkimuksia, kantavuustarkastelua, korjaussuunnittelua eivätkä lupamaksuja.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta**
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: taustaa vesistön käytöstä

Huutokoski oli vuonna 2025 paikkansa vakiinnuttanut koskikalastus- ja melontakohde, jossa toimijat näkivät edelleen kehittämismahdollisuuksia.

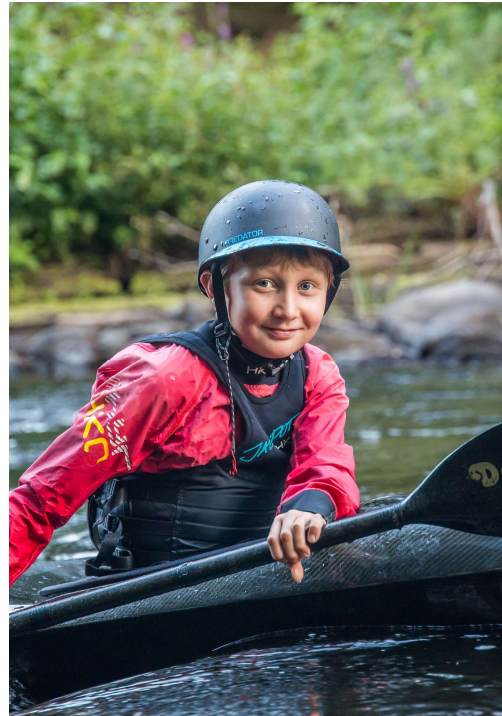
Joroisten osakaskunta luonnehti (17.12.2025)

Huutokoskea noin kilometrin mittaiseksi vaihtelevaksi kalastuspaikaksi, jossa voi kalastaa pohjoisrannalta tai kahlaten. Koskeen myytiin vuonna 2023 Joroisten osakaskunnan mukaan kalakortti.comin kautta 31 lupaa, joista kertyi maksuja 845 euroa. Lisäksi Huutokoskelle oli myyty paikallisesti 5 – 10 lupaa, joiden tuotto oli 200 – 300 euroa.

Pieksämäen Kanoottiseura ry:n mukaan Huutokoski on ollut vuosia myös koskipujottelun harjoituspaikka ja melontakohde, joka kerää harrastajia Joensuun, Kuopion, Jyväskylän ja Mikkelin rajaamalta alueelta. Lähialueen koskista Huutokoski sopii etenkin varttuneiden melojien harjoittelupaikaksi ympäri vuoden, mutta Huutokoskella on pidetty myös lasten melontakursseja. (Seuran edustajan materiaali 25.3.2025 hankkeen työpajassa.) Huutokosken yläosasta voi myös nousta pienveneellä Sysmäjärvelle vaikkapa kalastamaan.

Suomen Melonta- ja Soutuliitto ry:n koskimelonnän olosuhderyhmän puheenjohtaja näki alustuksessaan 25.3.2025 hankkeen työpajassa Huutokosken mahdollisena juniorien harjoitus- ja kilpailupaikkana. Juniori-, harrastus- ja kilpailutoiminta olisivat mahdollisia keväisin ja kesäisin, ja myös melontaleirit olisivat mahdollisia.

Melojat tukijoukkoineen lisäisivät esimerkiksi majoitus- ja ravintolapalvelujen kysyntää, samalla melonnän seuraaminen on ilmaista viihdettä rannoilla kulkijoille. Liiton mukaan Huutokoskella olisi mahdollista järjestää koskimelonnän Pohjoismaiden mestaruuskilpailut, jos koski kunnostetaan melonta huomioiden. Liitto ja Kanoottiseura tavoittelivat Huutokoskelle myös Suomen ensimmäistä pysyvää, mutta syrjään siirrettävää

Huutokoski oli jo 2025 hyvä paikka harjoitella melontaa, ja kosken monimuotoinen kunnostus lisäisi sen turvallisuutta.

koskipujottelurataa. Kalastuksen ja melonnän yhteensovittaminen koskissa on mahdollista huolellisen aikatauluttamisen, suunnittelun ja viestinnän avulla.

Huutokosken rannoilla on vakituista asutusta ja loma-asuntoja, joista on laitureita ja joista käydään uimassa

joessa. Kapteeninmetsä-kiinteistön alueelle sijoittuu kaksi historiallista kylälaisten uimapaikkaa: alueen länsiosassa niin sanottu Kirkkopuron kohta sekä alavirrassa pohjoisrannalla poukama, jossa virtaus on rauhallisempi.

Kaksi huutokoskelaista on kuullut Kirkkopuro-nimelle seuraavan selityksen: Sysmän takana asuva kirkkokansa söi eväitään ja laittoi kengät jalkaan sekä vaihtoi kirkkovaatteita puron partaalla matkallaan kirkonmenoihin Joroisiin ja palatessaan takaisin Sysmän taakse. Sysmäjärvi ylitettiin kesällä tietenkin veneillä ja talvella jäätietä pitkin. Talvitie on ollut säistä riippuen käytössä aivan viime vuosiin ja nimetty karttaankin "Rantalan" kohdalla "Talvitiensuoksi". Talvitie oli tärkeä reitti, koska siten säästy parinkymmenen kilometrin Sysmän pohjoispään kiertä matkalla Joroisten kirkonkylään.

Joroisten osakaskunnan visioon ja strategiaan (17.12.2025) vuosille 2025–2029 sisältyy muun muassa sen vesialueiden virkistyskäytön turvaaminen tuleville sukupolville. Osakaskunta haluaa tarjota veneilijöille hyvät retkikohteet ja niiden ylläpidon ja mahdollistaa retkisaarissa yöpymisen ja laadukkaan koskimelonnän Huutokoskessa. Se myös tiedottaa vesialueiden retkeilykohteista.

Osakaskunta haki vuonna 2024 hanketta, jossa Huutokoskeen tehtäisiin monimuotoinen kunnostus. Se parantaisi vaelluskalojen elinolosuhteita ja palauttaisi niiden lisääntymismahdollisuuksia maa- ja metsätalousministeriön NOUSU-ohjelman (24.11.2025) hengessä. Samalla paranisivat melontamahdollisuudet joessa, joka jo mahdollisti koskimelonnän ja -pujottelun ympärivuotisesti 400 metrin matkalla, retkimelonnän ja maratonmelonnän eli pitkän matkan melonnän nopeuskilpailuna. Suomen parhaan koskihissin eli akanvirtojen ansiosta Huutokoski on turvallinen paikka lajiopetukselle.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä**
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet

Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeessa tuli selvittää edellytykset pitkälle (ympyrä)pyöräilyreitille Joroisten kirkonkylästä Huutokoskelle sekä Huutokosken teemapolulle, joka hyödyntäisi riippusiltaa, muita siltoja ja laavua. Lisäksi tuli selvittää entisen maatalousoppilaitoksen reitistön tilanne. Vesistön osalta tuli kartoittaa edellytykset Huutokosken melontareitille ja melontamahdollisuuksien monipuolistamiselle. Joroisten kunta toivoi hankkeen aikana helposti ylläpidettäviä ulkoilurakenteita, jotka palvelevat eri välinein ja tavoin liikkuvia.

Hanke selvitti kyläläisten toiveita ja tavoitteita ja keräsi tietoa kolmessa työpajassa 2025: Riippusiltaillassa 25.2., Reitistöt maalla -illassa 18.3. ja Vesireitit ja kalastus -illassa 25.3.. Hanke perusti kiinnostuneista 8-henkisen riippusiltatyöryhmän, joka kokoontui neljä kertaa, ja 7-henkisen reitistöt maalla -työryhmän, joka kokoontui kerran ja sai antaa kesällä palautetta maa-reitti- ja Kapteeninmetsä-luonnoksista. Vesistö-kehittäminen tapahtui Joroisten osakaskunnan, Pieksämäen Kanoottiseuran ja Suomen Melonta- ja Soutuliiton edustajien kanssa.

Kolmella kyselyllä hanke selvitti potentiaalisten Huutokosken-kävijöiden toiveita.

Ensimmäinen kysely avautui Varkauden Loma Savossa -messujen aikaan 26.4. ja sulkeutui 28.4.2025. Vastaajia oli 9, joista 7 Varkaudesta, yksi Pieksämäeltä ja yksi Joroisista. Toinen kysely avautui Joroisissa pidetyn Kesä & Koti -tapahtuman aikaan 27.6. ja päättyi 30.6.2025. Kyselystä kerrottiin myös kunnan verkkosivuilla ja Facebookissa. Vastaajia oli 6, joista 4 pääkaupunkiseudulta ja loput Joroisista. Vastauksia kertyi 15.

Kummassakin kyselyssä eniten kiinnostivat retkeily ja oleskelu luonnossa, esimerkiksi ruokailu luonnossa ja uiminen. Paljon kiinnostivat myös kävely lyhyellä

teemapolulla tai rastireitillä; 1800-luvun historialliseen ruukkialueeseen ja alueen teollisuushistoriaan tutustuminen; kevyen liikenteen riippusillan käyttö; patikointi; pyöräily teitä pitkin sekä Huutokosken kulttuurihistoriaan kuten tarinoin, taiteeseen ja historian merkkihenkilöihin tutustuminen. Myös retkimelonta sekä luonnon ja eläinten tarkkailu kiinnostivat. Vähiten kiinnostivat metsästys sekä koskimelonta ja -pujottelu.

Todennäköisimmin vastaajat käyttäisivät palveluista kahvilaa, jo toimivaa Joroisten maanpuolustusmuseota sekä ravintolapalveluja. Myös erilaiset majoitusvaihtoehdot kuten glamping kiinnostaisivat jonkin verran.

Avoimessa kysymyksessä houkuttelevasta aktiviteetista tai palvelusta toivottiin muun muassa välinevuokrausta, valmista rantakalaa, sienikurssia tai ruokaa luonnosta -kurssia, polkuja erilaisten maisemien ja luontotyyppien läpi, geokätköilyä, ratsastusta, kotieläintilaa sekä henkilöliikennettä junalla.

Huutokosken kehittämiseksi ehdotettiin myös näköalapaikkaa tai -tornia esimerkiksi Lapinmäelle, lintutornia Jokijärven rantaan sekä melontamahdollisuutta Liunan ohi Joroisten satamaan. Myös luonnon ja kaikenikäisten huomiointia, Ruukintien sillan kunnostamista sekä hyvin merkittyjä, pitempiä luontoreittejä toivottiin.

Kolmas kysely reitistöistä ja Huutokoskesta oli avoinna verkossa suomeksi ja englanniksi 10.7.–17.8.2025. Vastauksia tuli vain suomenkieliseen kyselyyn, 17 kappaletta.

Kyselyssä tiedusteltiin mielipiteitä melonta-, kävely- ja pyöräilyreiteistä ja vastaajien tietämistä kiinnostavista kesäreiteistä. Huutokosken osalta kysyttiin, mitkä retkeilyrakenteet ja palvelut houkuttelisivat sinne ulkoilemaan. Alueen kehittäminen kiinnosti vastaajia eniten, sillä Huutokoski-kysymyksiin vastasivat kaikki.

Huutokoskella toivotuimmat retkeilyrakenteet ja palvelut liittyvät ruukkialueeseen, kulttuurihistoriaan, riippusiltaan, kahvilapalveluihin, uimarantaan ja -koppeihin, kulttuuriin tai koulutukseen ulkolavalla, kalastuslaitureihin sekä pöytäan, penkkiin ja katettuun kesäkeittiöön.

Pyöräilyreiteistä esillä oli vain Tahkorannan ja Kuvansin kautta kulkeva Haukiveden kierto. 194 kilometrin reitti koetaan pitkäksi, pikemminkin moottoripyöräreitiksi, ja sen markkinointia tulisi parantaa. Reitiltä haluttaisiin jatkaa kirkonkylän ja Huutokosken kautta Pieksämäen Vedenjakajareitistölle.

Melontareitti Suihkolanojelta Huutokosken kautta Joroisvirralle oli mukana kyselyssä, vaikka se on heikossa kunnossa. Melontareitistä SFC Jokirannalta ja Kolpalta Jokijärvelle ja Huutokoskelle ja takaisin toivottiin lisää infoa, ja reitillä koettiin olevan vähän taukopaikkoja.

Entisen maatalousoppilaitoksen käytössä ollut valaistu latupohja-pururata näkyy vielä Rauhaniementien ja junaradan rajaamalla alueella Kapteeninmetsä-kiinteistön länsiosasta pohjoiseen. Reitti sijaitsee yksityisen omistajan kiinteistöllä.

Kohti kehittyvää Huutokoskea -esiselvityksessä asetettiin yhdeksi tavoitteeksi selvittää, olisiko reittiä mahdollista hyödyntää tulevaisuudessa. Asia kiinnosti myös hankkeen työajoihin osallistuneita.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet**
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

SavonLuotsi JOROINEN Euroopan unionin rahoittama

Vesistö: Kehittämismahdollisuudet

Huutokoski-joen kehittämiseen liittyy useita vesistöjen kunnostushankkeita sekä vesistön käyttäjiä palvelevien rakenteiden suunnittelu ja toteutus Kapteeninmetsään ja Huutokosken melontareitin varrelle. Jos Kapteeninmetsän ja etelärannan 0,5 hehtaarin alueen arkeologinen hoito- ja käyttösuunnitelma johtaa hoitohankkeeseen, houkuttelevampi ruukkialue vahvistaa jokimaiseman vetovoimaa.

Virtasalmi-Joroisten-kalatalousalue on yksi Suomen viidestä pilottialueesta ACVA LIFE -vesienhoito-hankkeessa (17.12.2025). Actions for Waters from Source to Sea LIFE -hanke 2026–2033 yhdistää maa- ja vesialueiden omistajat, järjestöt, säätiöt, tutkimuslaitokset ja viranomaiset kokonaisvaltaisiin eli valuma-alueilta merelle ulottuviin kunnostusprosesseihin. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 27,6 miljoonaa euroa, josta Euroopan unionin LIFE-ohjelma kattaa 16,6 miljoonaa. **Huutokoskea lähinnä olevat kunnostuskohteet ovat kaksi kosteikkoa Jokijärven pohjois-päässä Joroisten osakaskunnan alueella.**

Joroisten osakaskunta aikoo olla toimija mahdollisessa Huutokosken pohjapatohankkeessa, joka olisi yksi Pohjois-Savon ELY-keskuksen tekemään Joroisvirran reitin padotus- ja juoksutusselvitykseen (17.12.2025) pohjautuva toimenpide. Pohjapato tasoitaisi Sysmä-järven ja Huutokosken vedenkorkeuksia. Maaveden säännöstelyä muutettaisiin niin, että vedenpinta ei laskisi keväisin yhtä alas kuin nykyisin. Huutokosken pohjapato hidastaisi sitten veden virtaamista niin, että keskivedenkorkeus Sysmässä nousisi noin 7 senttimetriä ja kesäisin vedenpinta olisi noin 20 senttimetriä korkeammalla.

Toimenpiteet parantaisivat Sysmäjärven ja Huutokosken virkistyskäytön mahdollisuuksia ja voisivat esimerkiksi pidentää melontakautta kuivina kesinä. Kesällä vaelluskalakanta hyötyy siitä, että vesi ei lämpene liikaa uoman vedenpinnan laskun vuoksi.

Joroisten osakaskunta sai marraskuussa myönteisen avustuspäätöksen Huutokosken monitavoitteinen ennallistaminen -hankkeen toteuttamiseen 30.11.2027 mennessä. Rahoitus 120 000 euron investointihankkeeseen tulee Ruokavirastolta Pohjois-Savon ELY-keskuksen kautta. Kunnostus kattaa kosken Kirkkopurolta Jokijärvelle.

Hankkeen hankesuunnitelman mukaan tarkoituksena on lisätä kalojen, kuten lohikalojen, elinympäristöjä ja parantaa niiden lisääntymismahdollisuuksia virtavesissä. Toimenpiteillä myös parannetaan vesialueen vedenlaatua, hillitään eroosiota sekä kehitetään maisema-arvoja ja virkistyskäyttöä. Kunnostus parantaa kosken virtakutuisten kalojen lisääntymis- ja poikas-tuotantodellytyksiä, kalastusmahdollisuuksia, koskimelonnän olosuhteita ja koskimaisemaa.

Hanke liittyy NOUSU-ohjelmaan, joka parantaa vaelluskalojen elinolosuhteita ja niiden luontaisia lisääntymismahdollisuuksia Suomen virtavesissä. Virkistyskäytön kehittäminen liittyy paitsi Huutokosken uomaan, niin myös Sysmä- ja Parojärviin, Jokijärveen, Kolppaan ja Liunaan.

Joroisten osakaskunta haki vuoden 2026 alussa investointihankkeen toimenpidesuunnitelmien laatimiseksi ja toimenpiteiden luvittamiseksi rahoitusta Savon-Luotsi Leaderilta. Kyseessä oli älykäs kylä -jatkohanke Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeelle.

Kosken kunnostuksella osakaskunta tavoittelee omaa järvitaimenkantaa ja lupamyynnin kaksin- tai kolminkertaistumista. (Joroisten osakaskunnan puheenjohtaja puhelu 3.12. ja sähköposti 16.12.2025.) Kun koski kunnostetaan myös melonta huomioiden, siihen saadaan melonnän ja melontaharjoittelun turvallisuutta lisääviä akanvirtoja. Tämä kasvattanee Huutokosken suosiota melojien keskuudessa ja mahdollistaisi esimerkiksi harjoitusleirit ja Suomen

Huutokoski oli jo 2025 melojien ja kalastajien suosiossa. Kuva: Mehtämikko

melonta- ja soutuliiton kaavaileman kilpailutoiminnan.

Vaelluskalakantojen kehittämistä tukisi myös Liunan kalatien toteutuminen Liunankoskeen, jossa vuonna 2025 toimi Savon Voiman vesivoimalaitos. Joroisten kunta onkin kirjannut vuoden 2026 talousarvioon Saimaan järvitaimen Joroisvirran reitille -hankkeen viimeisen suuren projektin eli Liunan kalatien rakentamisen.

Vesistökehittämiseen liittyy siis useita toimijoita kuten kalatalousalue ja osakaskunta yhteistyökumppaneineen, Joroisten kunta ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen seuraaja Itä-Suomen elinvoimakeskus.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Vesistö: Kehittämismahdollisuudet

Virkistyskäyttäjää hyödyttävät rakenteet painottuvat Sitowise Oy:n tälle hankkeelle laatimiin Kapteeninmetsä-suunnitelmaan ja sitä tarkentavaan Kirkkopuro-suunnitelmaan (liitteinä). Lisäksi suunniteltiin 19 kilometrin mittaista lähes täyden ympyrän tehtävää Huutokosken melontareittiä, mutta hanke ei osallistunut sen kuluihin.

Kirkkopuro-alueen rakenteet on suunniteltu niin, että jos ne rakennetaan, niin **Huutokoskelle melovat saavat heti rannassa tietoa alueen palveluista ja pääsevät käyttämään retkeilyrakteita** kuten uimakoppeja, wc:tä, grillikatosta ja telttatasanteita. Kirkkopurolta voi jatkaa muualle alueella tai lähteä kävelyreiteille. Myös monipuolisten ohjelmalvelujen kuten melonta- ja kalastuskurssien järjestäminen onnistuu.

Uimapaikat suunnitelmassa on osoitettu Kirkkopurolle ja Ruukintien sillan alapuolelle. Kumpikin on historiallinen uimapaikka. Kirkkopuro on mahdollista muuttaa tarvittaessa uimarannaksi, sillä se sijaitsee telttasuuna-alueelta ylävirtaan.

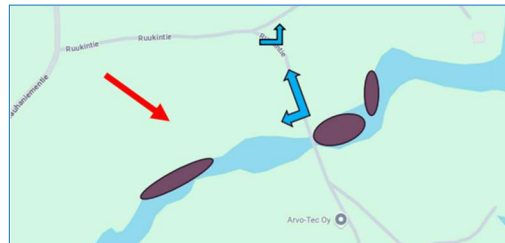
Joroisten osakaskunta kaavaili hakevansa vesistön virkistyskäyttörakenteiden rakentamiseen investointihanketta jo vuonna 2026 ja tekevänsä osan rakenteista talkootyönä (vesistön virkistyskäytön rakenteet kartalle - palaveri 26.6.2025). Opinnäytetyössä Ulkoilurakenteet Huutokoskelle.

Kalastaminen on jatkossakin mahdollista vain Huutokosken pohjoisrannalta sekä kahlaten. Yksi kalastuspaikoista sijaitsee Joroisten kunnan Kapteeninmetsä-kiinteistöön kuuluvan minisaaren länsipäässä. Viehättävä saari on muutoinkin kävijöiden suosiossa. **Saarelle vievä kolmen tukin muodostama kaiteeton silta tulee uusiksi.** Uudelle sillalle tulee päästä mantereelta helpommin, sillä rantapenger on jyrkkä. Silta tulee rakentaa siten, että kulkukansi on kevättulvan aikaankin vedenpinnan yläpuolella; kevättulva nostaa vedenpintaa jopa metrin. Lisäksi

sillassa tulee olla kaiteet. **Opinnäyteyhteistyöstä Savonia-AMK:n kanssa on keskusteltu**, mutta opiskelijatyöntä tehdyt suunnitelmat tulee tarkastuttaa ammattilaisilla. Opinnäytetyö ja sen tarkastus tulee edullisemmaksi kuin ostopalvelu.

Huutokosken 19 kilometrin mittaisen melontareitin valittiin sen lähtö- ja päätepisteen pieni, 450 metrin välimatka. Oheisessa yksityiskohtassa Sawo Kayaksin laatimasta ja **Outdoor Activeen** viemästä reittikuvauksesta näkyvät **lähtöpiste ja päätepiste vaativat melontaopasteet, ja päätepisteeseen Liunalla tarvitaan kajakkilaituri.** V-mallinen rakenne lankkutasanteen kera maksanee alle 500 euroa. Reitin voi jo meloa 1–2 päivässä, taukopaikat ovat Kaupinsaaren laavu ja Huutokosken laavu, kunnes Kapteeninmetsän rakenteita lisätään.

Melontaharrastusta ja siihen liittyvää matkailua edistäisi Huutokosken melontareittiin ylävirrassa Sysmäjärven luoitepäässä yhtyvän 23 kilometrin mittaisen **Suihkolanjoen melontareitin kehittäminen turvallisiksi.** [Lipas.fi](https://lipas.fi):n (18.12.2025) mukaan reitti on hyvin vaikeakulkuinen ja lähes poikki Maaveden ja Sysmäjärven välillä. Reittiä ylläpitävä Pieksämäen Kanoottiseura ei syksystä 2025 alkaen vuokraa kalustoa reitin alaosaan.

Huutokosken koskimelonnin harjoittelupaikat sijoittuivat karttaan merkittyjen soikoiden alueelle Ruukintien sillan eri puolille. Karttakuva: Jarkko Hautamäki ja Maanmittauslaitos

Virtasalmi-Joroisten-kalatalousalueen mukaan (18.12.2025) Suihkolanjoen kunnostus vaelluskaloille VESKU 2025 -hankkeessa valmistui alkuvuonna 2025. Luonnonvarainen melontareitti jatkuu Huutokosken alapuolella Joroiselle asti. Sieltä on mahdollista jatkaa Haukivedelle ja esimerkiksi kohti **Linnansaaren kansallispuistoa** (18.12.2025) ja sen palveluja.

Yksityiskohta Sawo Kayaksin piirtämästä Huutokosken melontareitistä, jota Mehtämikko teki tunnetuksi jo hankkeen aikana.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippuvuudesta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Vesistö: Kehittämismahdollisuudet

Toinen hankkeesta nousut vesistön virkistyskäyttöön liittyvä opinnäytetyön aihe on Huutokosken moninaisen historian vaikutus jokiuoman muutoksiin. Mahdollisia tuloksia voitaisiin kertoa esimerkiksi minisaareen suunnittelussa infotaulussa.

Mehtämikko starttasi Huutokosken melontareitille 12.8.2025 Paron sahanrannasta.

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke tuotti muun muassa Youtubesta ja televisiosta tutun Mehtämikon kanssa Huutokosken markkinointivideoita ja still-kuvia, jotka ovat Visit Joroinen ry:n ja Joroisten kunnan käytettävissä. Tärkeät yhteistyökumppanit retki- ja kuvausohjelman suunnittelussa ja käytännön toteutuksessa olivat Pieksämäen Kanoottiseuran ja Joroisten osakaskunnan edustajat. Valmis materiaali painottuu vesistön virkistyskäyttöön – melontaan, kalastukseen ja retkeilyyn -, mutta mukana on myös video, joka esittelee Huutokosken ja Joroisten sijaintia ja liikenneyhteyksiä. **Videot on suunniteltu etenkin somekäyttöön, ja niistä on myös suomen- ja englanninkieliset versiot.**

Vesistön virkistyskäyttörakenteiden kehittämisen ja Mehtämikon materiaalin vaikutusta Huutokosken kävijämäärään kannattaa seurata kävijämittarilla. Mittarin voi lainata Joroisten kunnalta lyhyeksi aikaa, tai sen voi ostaa tai tietävästi myös vuokrata. Kävijämittareille on merkitty sijoituspaikat Kapteeninmetsä-suunnitelmaan. Tieto kävijämäärästä tukee jatko-kehittämistä ja voi helpottaa rahoitusten saantia.

Huutokosken vesistö virkistää toki myös Huutokosken vakituksia ja loma-asukkaita. Toimintaedellytyksiä alueella voisivat lisätä ja järjestää nykyiset Joroisten osakaskunta, Pieksämäen Kanoottiseura ja Joroisten kunta sekä Suomen melonta- ja soutuliitto. Uusia toimijoita voisivat olla ainakin kiinnostuksestaan viestineet kaksi joroislaista ohjelmalveluyritystä. Mahdollisia kävijäryhmiä voisivat olla ulkoilijat, luokkaretkeläiset, matkailijat ja työhyvinvointiryhmät. Kirkkopuro-suunnitelmassa on huomioitu esteettömyys, joten toteutuessaan se mahdollistaisi liikunta-rajotteisillekin pääsyn luontoon ja veden äärelle.

Kivikkoisen ja karikkoisen Sysmäjärven virkistyskäytön kehittämiseksi hankkeelle esitettiin toive veneväylien merkkäämiseksi. Jos toimenpide osoittautuu myöhemmin tarpeelliseksi, Väyläviraston ylitarkastajan

mukaan (sähköposti 22.12.2025) kyseessä olisi valtion vesiväylä-verkoston ulkopuolinen väylä, jonka merkkaus kuuluu kunnalle. Esimerkiksi Joroisten kunnan tulisi kuitenkin olla yhteydessä vesiliikennemerkkien sääntely-, lupa- ja valvontaviranomaisena toimivaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficomiin.

Ohjelmalvelujen tuottamista palvelisivat alan yrittäjän mukaan isommat laiturit. Vuonna 2025 **Joroisten osakaskunnan veneenlaskupaikat** (18.12.2025) olivat Paron sahanrannassa, Parontie 70, ja Huutokoskella, Rantatie 31, lisäksi järven luoteispäässä Helaniemessä oli matala luonnonluiska.

Villi idea: Jos Huutokosken melontarakenteisiin satsataan ja koski mahdollistaa hyvin lajiopetteluun, Joroisten lukio voisi tulevaisuudessa tarjota melontapainotteisia opintoja, sillä etäisyys Huutokoskelle on vajaat 10 kilometriä ja Huutokoski pysyy sulana ympäri vuoden. Melontakehittäminen voisi tuoda valmennustaitoisia lukion käyttöön. Lukuvuonna 2025–2026 **Joroisten lukio** painotti lentopalloa, kansainvälisyyttä ja yrittäjyyttä.

Pieksämäen Kanoottiseuran edustajan mukaan (avaustyöpaja 28.1.2025) esimerkiksi Baltiasta ja Puolasta voisi tulla melonnasta kiinnostuneita junioreita ja nuoria Huutokoskelle melomaan, koska heidän kotimaissaan luontoliikunta ei ole arjen mahdollisuus. **Kun yhdistetään Huutokosken melontarakenteiden ja palvelujen sekä ulkoilurakenteiden kehittäminen, melontalukio ja luontomatkailu, voisi syntyä uusia mahdollisuuksia yritystoimintaan.**

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Retkeily: Kehittämismahdollisuudet

Retkeilyreiteiksi hanke selvitti toivotut ja mahdolliset reitit Huutokoskella sekä edellytykset pitkälle ympäri ajettavalle pyöräilyreitille Joroisista Huutokoskelle. Hanke selvitti myös entisen maatalousoppilaitoksen latupohjan käyttömahdollisuuden sekä sen, voisiko hankkeen aikana toivottu pyöräilyreitti vanhaa metsätietä Tuohilahdentielle Marjoniemen ja ruukin kautta Ruukintielle Huutokoskelle toteutua.

Entisen maatalousoppilaitoksen latupohjan tilanteen hanke selvitti kiinteistönomistajalta. Omistaja haluaa säilyttää mahdollisuuden toimia alueellaan ilman huolta mahdollisista haitoista ulkoilureiteille tai niiden käyttäjille, joten tämä mahdollisuus ei ole käytettävissä. **Omistaja poistaneekin valaisimet ja pylvää jo 2026.**

Myöskään niin sanottu Marjoniemen pyöräilyreitti ei ole mahdollinen: reitti olisi kulkenut usean kiinteistönomistajan maiden kautta ja käytännössä ruukkialueen omistajan pihapiiriin kautta. Kaikki kiinteistönomistajat eivät suostuneet reittilinjaukseen, joten ajatus hylättiin.

Olemassa olevan tie- ja polkuverkoston sekä siltojen hyödyntäminen reitistön luomisessa oli työpajojen ja työryhmien osallistujien ja Joroisten kunnan toiveena.

Ruukki-alue etelärannalla on yksityisomistuksessa eikä omistaja halua sinne ulkopuolista liikennettä. Ruukintien sillalla voi liikkua retkeilijöitä sitten, jos ruukki-alueen hoitohanke toteutuu ja etelärannan noin 0,5 hehtaarin alueesta tulee käyntikohde, jolla liikkuminen suunnitellaan alueen omistajan kanssa. Rauhaniementien silta on ulkoilijoiden käytettävissä, eikä sen kunto estä käyttöä.

Kevyen liikenteen riippusillan tulevaisuus on hankkeen päätyttyä yhä epävarma. Hanke selvitti sillan omistajaa Maanmittauslaitoksen, Pohjois- ja Etelä-Savon ELY-keskusten ja Joroisten kunnan arkistoista sekä useilta kyläläisiltä. Lopputulos oli, että sillan omistajasta ei dokumenttien perusteella toden-

Joroisten kunnan teknisen toimen työntekijä sulki Jokitien päästä lähtevän kevyen liikenteen riippusillan 8.5.2025. Päätöksen sulkemisesta teki sillan vuoden 2023 yleistarkastuksen pohjalta Joroisten kunnan rakennusvalvonta. Kuva: Kari Suhonen

näköisimmin saataisi lopullista varmuutta oikeuskäsittelyssäkään. Riippusiltatyöryhmä linjasikin, että ratkaisua haetaan katsomalla eteenpäin.

Riippusiltatyöpajassa 25.2.2025 osallistujat asettivat tavoitteeksi uuden sillan, koska alikulkukorkeuden nostaminen on työlästä ja uusi silta kestäisi kauan, jopa sata vuotta. Myös mahdollisimman vähäinen huollon tarve kiinnosti osallistujia.

Riippusiltatyöryhmä kartoitti eri toteutusvaihtoehtoja ja innostui etenkin lähialueelta saatavasta komposiittisillasta, joka antaisi paljon suunnittelumahdollisuuksia ja olisi helppohoitoinen. Komposiittisilta on rakennettu esimerkiksi [Kittilään](#) (18.12.2025). Kuusinumeroinen investointi, johon ei kesän kyselyssä löytynyt sitoutuvaa tahoa, pakotti työryhmän kuitenkin tavoittelemaan nykyisen sillan korjaamista.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet**
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: Kehittämismahdollisuudet

Vaikka riippusilta korjattaisiin, sen omistus-, vastuu- ja ylläpitokysymykset pitää ratkaista tarkoin sopimuksin, jotta epäselvyyksiltä jatkossa vältytään. **Kiinteistön-omistajat sillan kummallakin rannalla haluavat sillan säilyvän ja ovat valmiita esimerkiksi rasiin muuostamiseen ja siihen, että kulku ulkoilureiteiltä riippusillalle turvataan pitkäksi aikaa.**

Joroisten kunnan tekninen toimi voisi keskustella sillan ottamisesta kunnan omistukseen sillä ehdolla, että sillalle löytyy vuokraaja, joka vastaa kunnostamisesta ja ylläpidosta. Esimerkiksi Kokemäellä Raition kyläyhdistys ry kunnosti tällä mallilla [Säpilän riippusillan](#) (18.12.2025), mikä johti myös tunnustuksiin ja runsaaseen myönteiseen julkisuuteen (kyläyhdistyksen tiedottaa riippusillalla 25.2.2025).

Hanke selvitti mahdollisia sillan vuokraajia, mutta kiinnostunutta tahoa ei löytynyt. Kolman kyläyhdistys esitti Huutokosken kehittämisyhdistyksen perustamista (puheenjohtajan sähköposti 18.11.2025) – kylätoiminta voisi silti tapahtua Kolman kyläyhdistyksen alla. Ajatus oli vireillä hankkeen loppuvaiheessa. **Jos Huutokosken kehittämisyhdistys perustetaan, se saattaisi olla riippusillan tarvitsema toimija.**

Riippusilatyöryhmän mukaan korjauksen avulla saataisiin lisää aikaa sille, että reitistöjen ja kylän kehittyminen antavat sillalle uuden merkityksen ja sillan uusiminen myöhemmin on perusteltua. **Riippusilta-työryhmä on valmis jatkamaan yhteistyötä sillan hyväksi hankkeen päätyttyäkin.**

Koska riippusillan tulevaisuus on avoin, suunnitelluissa pitkässä ulkoilureitissä ja pyöräilyreitissä sillan kautta kulkeva reittilinjaus näkyy optiona.

Ulkoilureittejä hankkeessa suunniteltiin kaksi: Kapteeninmetsän alueella kulkeva noin 1,1 kilometrin

mittainen ruukki- ja koskiympäristön polku sekä Huutokosken reitti, joka koostuu joen pohjoisrannan noin 3,7 kilometrin osuudesta ja optiona riippusillan kautta kierrettävästä etelärannan 2,3 kilometrin reitistä.

Kapteeninmetsään linjattiin **uusi polku Ruukintien sillan kupeesta suoraan Miilumaja-laavulle, jotta kiinteät muinaisjäännökset kivetty polku ja Kata-riinan portaat kuluisivat vähemmän.** Uusi linjaus on myös turvallisempi ja helpompikulkuisempi kuin olemassa olevat polut ja kiviportaot. Helpompikulkuisuus yhteys minisaareen ohjataan Kirkkopurolta päin.

Pitempi pohjoisrannan ulkoilureitti sisältää täysin uutta reittiä yksityisomistuksessa olevalle kiinteistölle noin 400 metriä radan eteläpuolella. Kyseinen osuus on jatkoa vanhalle Piesämäentien pohjalle, jota osin korjataan uudelta reittisuudelta Juslininmutkaan asti. Reitin tullessa lännestä Rauhaniementielle risteyksessä sijaitsee yksityisen omistajan **nostalginen riipi, jonka vuokraamisesta tauko-paikaksi voi keskustella** (puhelinhaastattelu 18.12.2025). Reitti on suunniteltu kiinteistönomistajan suostumuksella.

Ulkoilureittien tärkein lähtöpiste on Ruukintien noin 20 autolle laajennettava pysäköintipaikka, mutta myös Kirkkopurolta pääsee opasteiden avulla liikkeelle. Optiona on lähtöpiste entisellä maatalousoppilaitoksella, Vättiläntie 1433 C, radan pohjoispuolella. Reitien varrelle on merkitty paikat opasteille sekä alueesta ja sen historiasta kertoville infokylteille. Kyllä kannattaa sijoittaa maastoon niin, että ne eivät rajoita kiinnostavinta tai tärkeintä näkymää. Infokylteihin voidaan tuottaa sisältöä arkeologisten inventointien ja Ruukki: kehittämismahdollisuudet -luvussa sivulla 21 esitetyillä keinoilla. Myös etelärannan ruukki-alueen omistajan arkistosta voisi tiedustella tietoja ja materiaalia. Teemallisen kulttuurireitin kehittäminen

saisi kävijät kiinnostumaan Huutokoskesta ja kenties laajemminkin Joroisista digimarkkinoinnin tuella.

Retkeilyä ja ulkoilua tukevia rakenteita suunniteltiin Kapteeninmetsä-kiinteistölle, jonka länsipään eli Kirkkopuron alueesta on erillinen, tarkempi kuvaus. Tavoitteena on pienimuotoinen, omaperäinen, alueen historiasta ammentava ulkoilualaue, jonka suunnitelmat voidaan toteuttaa vaihteittain kysynnän ja resurssien mukaan. Alueen kunnossapitovastuut tulee määrittää selkeästi myös talkootyö huomioiden.

Majoittumismahdollisuudet rajataan [leirintäaluetason](#) (18.12.2025) alapuolelle. **Alueella voidaan ottaa käyttöön Joroisten glamping-toimintamalli, ja kierrätysmateriaalin käyttömahdollisuus kannattaa selvittää.** Eri seurueet kuten melontaleiriläiset ja muut matkailijat voivat majoittua eri osiin aluetta.

Esteettömyys on huomioitu Kirkkopurolla niin, että siellä on mahdollista liikkua, ulkoilla ja seurata lavan ohjelmaa. **Optio Keisarin saunalle on käytettävissä myös sen kopsille tai muulle inforakennukselle.** Toteutusvaiheessa voidaan arvioida mahdollisuutta ja tarvetta siirrettävälle esiintymislavalle Kirkkopurolla.

Kapteeninmetsän mahdollisia palveluntuottajia voisivat olla retkeilyvarusteiden kuten telttojen, telttasauvojen ja puumajoitteiden vuokraajat, ohjelmapalveluyritykset, Huutokosken kylälle mahdollisesti kehittyvät tai toimialaansa laajentavat yritykset sekä yhdistykset.

Kapteeninmetsän alueella voisi järjestää esimerkiksi melonta- ja kalastuskursseja, luonto- ja hyvinvointikoulutuksia, luokkaretkiä sekä työhyvinvointipäiviä. **Telttailualustoja voisi käyttää myös liikuntaan** kuten ulkojoogaan, ja aluetta voisi käyttää digilaitteiden avulla [luontokuntosalina](#) (18.12.2025). Valmiita ohjetauluja on laatinut ainakin [Suomen Latu](#) (18.12.2025). Telttailu- alustoilla voisi tehdä ainakin kyykkyjä, boksillenousuja, punnerruksia, lankutuksia dippejä ja venytyksiä.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet**
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Retkeily: Kehittämismahdollisuudet

Pitkän pyöräilyreitin hanke suunnitteli työpajoihin osallistuneiden toiveiden mukaisesti ja kiinteistön-omistajien toiveita kuunnellen. Hienoja Kolman harjuja toivottiin liitettäväksi reittiin, mutta tämä ei ollut mahdollista kuten ei Marjoniemen yhteyskään. Noin 45,1 kilometrin reitti on suunniteltu olemassa oleville teille, ja siitä on erillinen kuvaus.

Pyöräilyreitti yhdistää Joroisten kirkonkylän, kehittyvän Kolpan alueen, Huutokosken, Kolman palvelut, Palviaisen, ulkoilmaelämysten Kotkatharjun, Saimaan reitin, Joroisten sataman ja Varkauden lentopaikan ympyräreitiksi, jonka varrella on paljon nähtävää kuten luonto-, liikunta- ja historiakohteita ja taukopaikkoja.

Mahdollisessa teemallisten kulttuurireitien hankkeessa kannattaa selvittää paikallishistorian liittämistä myös tähän reittiin, sillä esimerkiksi **Maailman Teittisen toiminta Joroissa ja Huutokosken ruukin perustamiseksi olisi nähtävissä ja kerrottavissa reitin varrella**: Kirkonkylästä reitille lähtien Maailman Teittinen vaikutti Irene Ikosen (2013, 4–5) mukaan Jokijärvellä Valvatus–Joroisella-kanavan syntyyn, Huutokoskella ruukin perustamiseen ja Sysmäjärven pinnanlaskusuunnitelmaan sekä Saimaan reitillä Valvatuksen pinnanlaskuun. Lisäksi voisi tuoda esiin Teittisen pitäjän suurimpana maanomistajana. **Tueksi olisi etsittävä lisää tietoa Teittisestä eri lähteistä ja mahdollisessa Joroisiin liittyvässä historia-hankkeessa**. Palviaisissa olisi mahdollista kertoa reitin varressa myös tarina Huutokoski-nimen synnystä. Myös Nikolai Putilov ja ruukkiaika voisivat olla havainnollistettavissa reitillä.

Pyöräilyreitin varrella oli jo vuonna 2025 paljon käyntikohteita ja palveluita, ja Huutokosken kehittäminen toisi niitä vielä lisää. Joroisten kirkonkylästä Huutokoskelle päin matkan varrelle osuvat muun muassa **Joroisten kirkko**, **Kolpan uimaranta**, Huutokosken ruukkialue ja ulkoilumahdollisuudet, **Kolman kylän palvelut** kuten hyvin varusteltu uimaranta

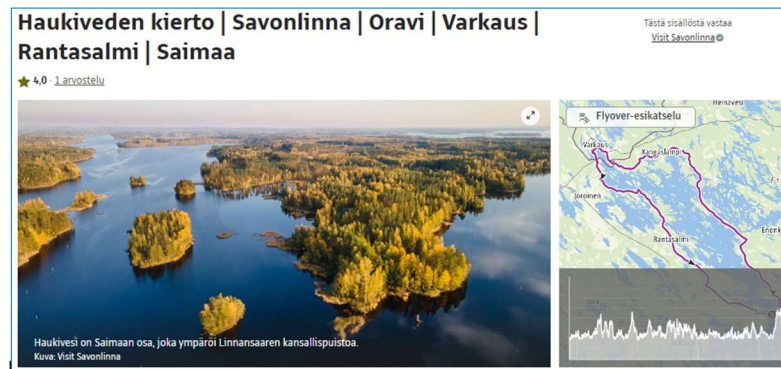
ja vanhan koulun pihapiirin palvelut, **Kotkatharjun ulkoilmaalue**, kesällä 2025 valmistunut **Saimaan reitti** luontotorneineen, **Joroisten satama** sekä kirkonkylän **palvelut** (linkitykset 19.12.2025). Matkan varrella ja pienten poikkeamien päässä on myös matkailupalveluja tarjoavia yrityksiä. Edellytykset monipuoliselle ja palvelevalle pyöräilyreitille ja matkailijoiden viipymien pidentämiselle sen avulla siis on.

Reitistä on mahdollista tehdä lyhyempi ohjaamalla pyöräilijät Huutokoskelta takaisin Joroisten kirkonkylälle Vättiläntietä ja Pieksämäentietä pitkin. Tosin liikenne on vilkkaampaa, kevyen liikenteen väylä ei ole, pientareet ovat kapeat ja näkemät paikoin huonoja. Jos reitiksi merkitään Pieksämäentie–Vättiläntie, se tukisi Keski-Savon kävely- ja pyöräliikenteen edistämishankkeen tavoitetta. Huutokosken lenkin pituus on torilta lähtien noin 18,9 kilometriä. Lisäksi voidaan selvittää, millaisena torilta Kolman kautta kiertävä reitti tehtäisiin: ohjattaisiinko se palaamaan torille Kuopion-tietä, mikä sekin tukisi Keski-Savon kävely- ja pyöräliikenteen edistämishankkeen tavoitetta. Pyöräilyreitit kannattaa nimetä, ja nimeämisessä voidaan hyödyntää

reitien tavoin, esimerkiksi lyhyt Huutokosken kierros voisi olla Huutokosken huraus. Paikallishistorian lisäksi nimeämisessä on mahdollista huomioida paikannimet.

Pyöräilyreitti olisi mahdollista yhdistää lännessä Pieksämäen tunnettuun Vedenjakajareitistöön, jonka reiteistä lähimmäksi Joroista tulee juuri pyöräilyreitti, MTB Tuoppu. Työpajoissa toivottiin yhdistävää reittiä Maaveden ja Peiposjärven kautta, ja reittiä voisi luonnostella esimerkiksi yksityishenkilön Outdoor Activeen viemän **Joroinen – Sysmän kierto – Partaharju – Huutokoski – Joroinen – reitin** (19.12.2025) pohjalta, mutta yleisiä teitä pitkin tai asianmukaisten lupien ja sopimusten solmimisen pohjalta. Haapakosken ruukki liittyy jo Vedenjakajareitistöön.

Idässä pyöräilyreitti yhdistyisi automaattisesti Haukiveden kiertoon Kuvansintien ja Rantasalmentien kohdalla. **Joroinen tulisi saada näkyviin reitin Outdoor Active -nimeen**, jotta Joroinen yhdistyisi matkailijoiden mielikuvissa Saimaan vesistöalueeseen ja saisi nostetta Saimaan alueen matkailumarkkinoinnista.

Joroisten vetovoima kasvaisi, jos se näkyisi Haukiveden kierron markkinoinnissa. Kuvakaappaus reitin **Outdoor Active –sivulta** (19.12.2025).

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippuvuudesta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski
Savonluotsi JOROINEN Euroopan unionin rahoittama

Retkeily: Kehittämismahdollisuudet

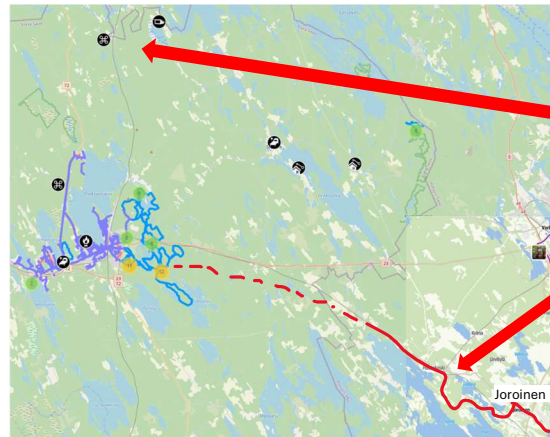
Laajennetusta pyöräilyreitistä tulisi myös osa Pyhän Olavin retkeilyreittiä, joka saapuu Huutokoskelle Rantasalmen ja Joroisten kirkonkylän kautta ja jatkaa Peiposjärven kautta Vedenjakajareitistölle.

Putilovin ruukkiryhmään kuulunut **Oravin ruukki sijaitsee Haukiveden kierrolla, joten hankkeen pyöräilyreitistön läntisellä laajennuksella voitaisiin luoda kerralla pyöräily-, ruukki- ja pyhiinvaellusreitti.** Samalla olemassa olevat reitistöt liittyisivät yhteen Joroisten kautta. **Joroisista voisi kehittyä vilkkaampi paikkakunta reiteille lähtijöiden ja niillä liikkujien keskuudessa.** Tämä tukisi matkailu- ja palvelualojen kehittymistä Joroisissa sekä välillisesti Joroisten kuntamarkkinointia.

Huutokosken ja Haapakosken ruukkien yhteistyön pohjalta olisi mahdollista jatkaa reittien kehittämistä – etenkin, jos mukaan sitoutuvat myös Oravin ruukki ja Pyhän Olavin mannerreitin varrella sijaitsevat seurakunnat.

Tärkeää osaamista työhön voisivat tuoda Visit Joroinen ry ja muut matkailuorganisaatiot. Tukea kulttuuri-reittien kehittämiseen voi etsiä [Rural Finland Tourism Hub –hankkeelta](#) kuten [Kulttuurireitit ja kansainvälistyminen –webinaarin materiaalista](#) (19.12.2025).

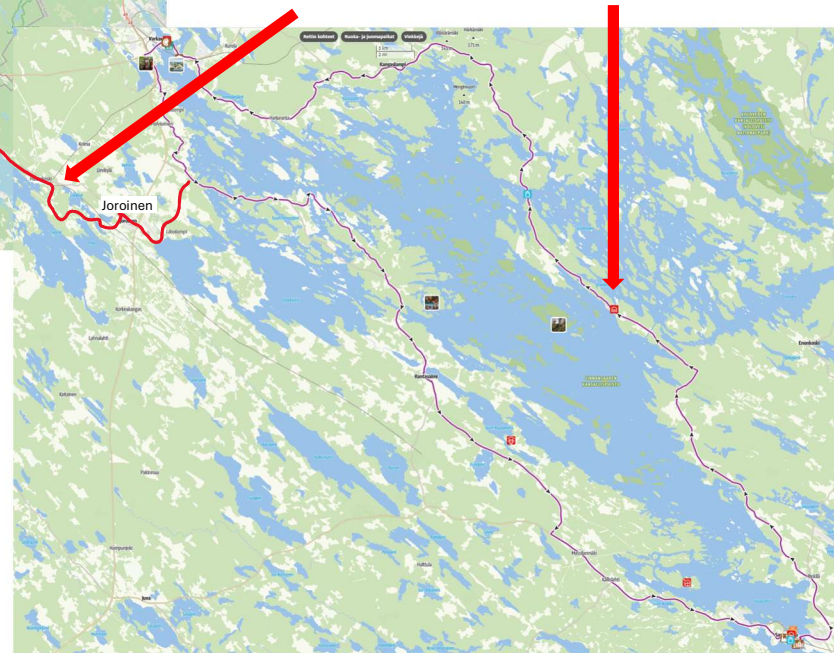
Joroinen työskentelee hyödyntääkseen erinomaisten logististen sijaintinsa 5-tien varrella, Saimaan Haukiveden vesistön äärellä ja Varkauden lentopaikan sijainti-kuntana. Lisäksi ratojen risteysasema on juuri Huutokoski, ja henkilöjunat

pysähtyivät 2025 Pieksämäellä ja Varkaudessa. Työtä tukee Joroisten kunnan 2023 valmistunut [Logistisesti loistava – Joroinen 2030 –Master Plan](#).

Huutokosken reitistöjä ja fyysistä saavutettavuutta kannattaa kehittää kokonaisvaltaisesti. **Jos Joroisten kunta laatisi ulkoilureitistöstrategian tai liittäisi sen 2023 laaditun Liikunta-paikkaselvityksen mahdolliseen päivitykseen,** se antaisi selkänöjää ylikunnalliseen ja ylimaakunnalliseen sekä kylät ja niiden matkailukohteet huomioivaan kehittämiseen ja elinvoimatyöhön. Reitistö- ja matkailukehittämistä sekä kyllien elinvoimaa voisi tukea myös Joroisten kylästrategia – vuonna 2025 monet matkailuyritykset sijaitsivat muualla kuin Joroisten kirkonkylässä.

Potentialisten pyöräilyreittien luonnos, karttapohjat [Haukiveden kierto](#) Outdoor Activessa ja [Vedenjakajareitistön](#) kartta. Punaiset nuolet osoittavat Haapakosken ruukille (vasemmalla, Vedenjakajareitistön kohde), Huutokosken ruukille (alhaalla vasemmalla) sekä Oravin ruukille (alla). Haluttaessa reittiin voitaisiin liittää ruukkihistoriaan liittyviä kohteita Varkauudesta. Ihanteelliset yhteydet Maavedeltä Vedenjakajareitistölle sekä Huutokosken ja Haapakosken välille tulisi selvittää ja mahdollisesti teemoittaa eri yhteydessä.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet**
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Rautatie ja asema

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki:
Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki:
Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily:
Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily:
Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema**
- 8.1 Rata ja asema:
Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Rata ja asema: Taustaa

Raimo Viikki kertoo Joroisten historia II:ssa (2017: 176–179), että Pieksämäki–Savonlinna-radan rakentaminen alkoi virallisesti 1912 – jolloin muun muassa pengerrettiin Pieksämäki–Huutokoski–Varkaus-rataosuus –, ja ”Joroisten herrasväki” pääsi kesäjuhla-matkalle Pieksämäelle jo kesällä 1913. Säännöllinen, mutta väliaikainen junayhteys Pieksämäen ja Varkauden välille syntyi marraskuun alussa 1913, ja Pieksämäki–Savonlinna-rata valmistui 1914. Joroisten kaksi asemaa rakennettiin Huutokoskelle ja Joroisiin, lisäksi oli viisi pysäkkiä. Huutokosken asemalla oli II ja III luokan matkustajille eri ravintolat, ja rakennusta ympäristöineen pidettiin ”yhtenä maan kauneimmista”.

Savonlinna–Jyväskylä-radan valmistuminen 1918 teki Pieksämäestä risteysaseman, ja 1925 sinne perustettiin vielä rautateiden varikko (Rinne 2001, 44).

Huutokosken asema rakennettiin Tie- ja vesi-rakennusten ylihallituksessa työskennelleen arkkitehdin [Thure Hellströmin](#) vuoden 1912 piirustusten mukaan (21.11.2025, ja Valanto, 1982: 99). Valanto määritteli sen tilan 1982 (mt., 2 ja 99) seuraavasti: merkitys rataosuuden rakentamishistorian kannalta: luonteen-omainen; säilyneisyyden aste: alkuperäinen (pieniä muutoksia); merkitys rakennuskulttuuriin kannalta: tärkeä; merkitys asema-aluekokonaisuuden kannalta: keskinkertainen (osa perinteisistä piirteistä säilynyt).

[Museovirasto](#) (21.11.2025) määrittelee vuodelta 1914 olevan Huutokosken rautatieaseman valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetun kulttuuriympäristön kohteeksi. Myöhäistä jugendia edustavassa asema-rakennuksessa on poikkeuksellista siihen liittyvä, alun perin ruiskuhuoneeksi tehty rakennus.

Museovirasto listaa asemaan kuuluviksi myös tavaramakasiinin, resinaavajan, pajan, asuinrakennuksia talous-rakennuksineen, asemapiiston ja järven rannalla sijaitsevan pumppuhuoneen. Asemarakennukset valmistuivat 1914, 1928 ja 1940-luvulla.

Väyläviraston omistaman vesitornin katon huono kunto huolestutti Huutokosken kehittäjiä. Asemapihan yli sadan metrin mittaisesta kivetyksestä suurin osa on jäänyt karikkeen alle.

Viimeinen henkilöjuna kulki Huutokosken kautta Savonlinnaan 1988, sillä [Ylen](#) mukaan (21.11.2025) Pieksämäki–Savonlinna-rata suljettiin henkilöliikenteeltä 1988 sen huonon kunnon vuoksi. Miehitys Huutokoskella lopetettiin 6.11.2002, kun liikenteenohjauslaitteisto tuli käyttöön (Selvitystyö Ahola 2006, 9).

Vuonna 2025 Rantasalmelta ja Joroisista tulevat puu-tavarajunat kulkivat Huutokosken aseman kautta. Jatkuva henkilöliikennettä ei ollut, mutta tilapäinen henkilöliikenne onnistui: sen osoitti Elämää radalle – täyttä höyryä! -höyryjunatapahtuma 24.8.2025 Pieksämäki–Rantasalmi-rataosalla. Tapahtuman järjestivät Tulevaisuuden Huutokoski –hanke, [Visit Joroisten ry](#), [Kolkontaipaleen kyläyhdistys ry](#) ja [Lumovoimaa kulttuurista](#) -hanke kumppaneineen (21.11.2025).

Väyläviraston ylitarkastajan mukaan (työpaja 1, 28.1.2025) Huutokosken asemarakennus yhtenä suomalaisista puurakenteisista asemista on jopa Euroopan mittakaavassa harvinainen, sillä usein saman ikäluokan asemarakennukset ovat kivisiä tai ne on korvattu uusilla kivrakennuksilla.

Hankeeseen osallistujia huolestutti Väyläviraston omistaman vesitornin katon painuminen sisään ja rakennusten muuttuminen korjauskelvottomiksi. Rakennukselle ei ollut vuonna 2025 laadittu kunnostus-suunnitelmaa.

Reitistöt maalla –työpajassa 25.3.2025 toivottiinkin Väylävirastolta nopeita päätöksiä valta-kunnallisesti harvinaisten rakennusten pelastamiseksi sekä Pieksämäki–Joensuu-radan sähköistämistä.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa**
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet

Huutokosken aseman rakennushistoriallisen arvon tunnistaa, kun asemakokonaisuuden näkee. Pieksämäki –Joensuu-radalla liikkuu junakalustoa, joka kiinnostaa junabongareita – tämä näkyy YouTubessa, mistä hanke löysi lukuisia Huutokosken liittyviä rautatievideoita. Myös historiallista valokuvamateriaalia löytyy verkosta. Myös asemarakennuksen, ulkorakennuksen ja toisen maailmansodan aikaisen pommisuojaan vuodesta 2012 omistanut henkilö on kerännyt asemasta historiallista tietoa kuten lehtileikkeitä.

Aseman omistaja on kunnostanut ja kunnostaa edelleen ulkorakennusta ja asemarakennusta säilyttääkseen ne pitkälle tulevaisuuteen. Hän on myös hoitanut kiinteistönsä pihapiirin takaisin puistomaiseksi ja Väyläviraston luvalla myös sen aluetta radan tuntumassa. Hän olisi myös valmis tekemään kopion Huutokosken aseman alkuperäisestä kellosta, jos näkisi alkuperäiskappaleen – hänen saamiensa tietojen mukaan kello on jossakin museossa. (Haastattelu 23.7.2025.) Omistaja myös mahdollisti Elämää radalle - täyttää höyryä! – tapahtuman matkustajien kulun junalle ja voisi [Face-book](#)-päivityksensä 23.8.2025 perusteella mahdollistaa kaupallisena yhteistyönä tapahtumia kuten peräkontti-kirppiksen aseman piha-alueella. Muulloin omistaja ei halua asiattomia kävijöitä yksityiselle piha-alueelleen. **Asemarakennus ja ratapiha näkyvät radan etelä-puolelle Rantatielle. Mahdollisuus opastukseen ja infotauluun tulee selvittää Rantatietä hallinnoivalta tiekunnalta ja Väylävirastolta.**

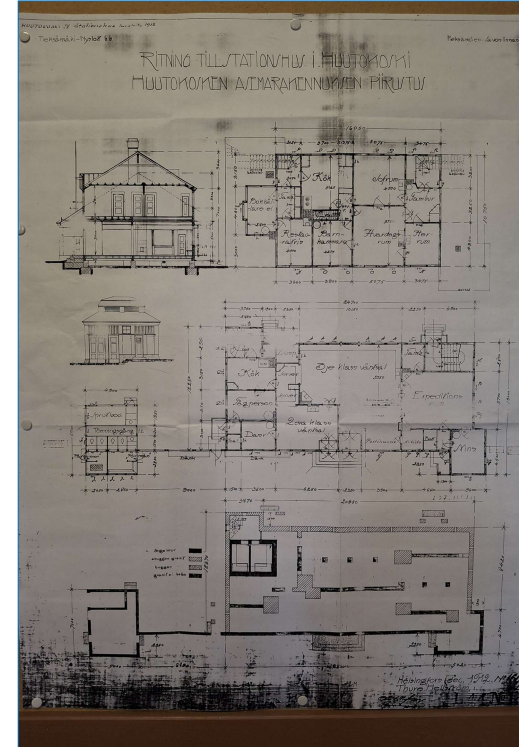
Huutokosken rautatieaseman miljöö olisi kunnostettuna upea asemarakennuksesta vesitorniin, kasarmi-rakennuksiin ja muihin rautatiehistoriasta kertoviin rakennelmiin. Alueella ja rakennuksilla on kuitenkin monia omistajia, ja osa rakennuksista on heikossa kunnossa. Kokonaisuuden kehittäminen vaatisi vetävän vision, yhteistyötä, suunnittelua ja paljon resursseja. Jos

Yllä: Pieksämäen Höyryveturiyhdistys ry:n höyryjuna ajoi Pieksämäeltä Rantasalmelle ja takaisin Elämää radalle – täyttää höyryä! -tapahtumassa. Trubaduuri Kari Suhonen ja rataosuuden historiasta kertonut Esko Suhonen esiintyivät. Oikealla Huutokosken aseman omistajan hallussa oleva piirustus asemarakennuksesta.

kokonaisuudessa nähdään mahdollisuuksia, ne tulisi selvittää erillisessä hankkeessa. Esimerkiksi ratapihan arviolta 120-metrinen mukulakiveys olisi hienoa saada näkyviin, ja lehmuskuja kaipaisi hoitoa.

Kaikkiaan toistaiseksi harvoin liikennöity rataosuus Rantasalmelle, harvinaiset junat ja upea asemarakennus muodostavat kiinnostavan kokonaisuuden,

jonka kehittämistä kylän elinvoiman kasvattajana ja kävijöiden houkuttimena kannattaisi pohtia.

Opinnäytetöiden aiheet: Huutokosken rautatie-aseman historia ja Joroisten rautatieaseman historia.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski**
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Huutokoski: palvelut ja elinvoima

Palvelutarjonta ja yritystoiminta voivat kasvaa Huutokoskella vähitellen. Matkailua ja kylän elinvoimaa tukevat palvelut voivat kehittyä muun muassa ulkoilumahdollisuuksien, Joroisten kunnan Kapteeninmetsä-kiinteistön monipuolistuvan käytön sekä yksityisen maanpuolustusmuseon ja entisen maatalousoppilaitoksen pohjalta.

Kapteeninmetsä-suunnitelmassa Miilumaja-laavun länsipuolelle on kaavailtu glamping-alueita ja Kirkkopuron puolelle telttailu-alueita. Niiden käyttäjille olisi mahdollista vuokrata telttoja, puumajoitteita, telttasauvoja ja ulkoilma-aktiviteetteihin liittyviä välineitä. Glamping-toiminnan kehittämisessä voidaan hyödyntää Joroisiin vuonna 2023 laadittua glamping-toiminnan mallia, joka syntyi Savonia-ammattikorkeakoulun matkailualan opinäytetyössä [Glamping-toiminnan suunnittelu kestävän matkailun periaatteilla](#).

Kaksi joroistaista ohjelmapalveluyritystä vastasi marraskuussa 2025, että asiakkaiden tuominen Huutokoskelle kiinnostaisi niitä. Myös Kulttuuri-osuuskunta G-voiman kaksi paikallista jäsentä olisivat valmiita tuottamaan Huutokoskella pienimuotoisia kulttuuriesityksiä ja elävöittämään opastuskierroksia kesästä 2026 alkaen. Mahdollinen Haapakoski-yhteistyö saattaa rikastuttaa palvelutuotantoa Huutokoskellakin, ja se voisi vahvistaa myös kulttuurin näkymistä alueella, sillä Vättilän aitan seinässä oleva Torger Enckellin fresko johdattaa Enckellien kulttuurisukuun ja Haapakoskella puolestaan toimii kirjailija Aarne Haapakosken [nimikkoseura](#) (14.1.2026).

Joroisten yksityinen maanpuolustusmuseo Lapinmäen entisellä koululla oli jo vuonna 2025 kiinnostava käyntikohde mittavine kokoelmineen, ja omistaja haluaa kehittää sitä edelleen. **Opinnäytetyön aihe: Joroisten yksityisen maanpuolustusmuseon kokoelman luettelointi.**

Joroisten kunta maksaa vuonna 2026 [Nuori Yrittäjyys – tukea](#) joroislaisen opiskelijan perustamalle yritykselle. Nuoret voisivat kokeilla yrittäjyyttä Huutokoskella tai esimerkiksi Huutokosken ja Kotkatharjun ulkoilu-alueilla NYT-tuen avulla ja testata samalla palvelujen kysyntää koulujen kesälomakaudella. Palvelutarjonta kesälomakaudella kasvattaisi kohteiden vetovoimaa ja pohjustaisi pysyvämpää palvelutuotantoa.

Joroisissa voitaisiin laajemminkin selvittää tarvetta työosuuskunnalle: se voisi mahdollistaa esimerkiksi matkailijoiden opastusta, nuorten ja kulttuuriosajien keikkatöitä ja tukea työllisyyden hoitoa. Joroisten lukion [osuuskunta Eihvel](#) (14.1.2026) keskittyy lukion yrittäjyyskasvatukseen.

Huutokoskella kiinteistöllä Vättiläntie 1433 C sijaitsevan Joroisten entisen maatalousoppilaitoksen pää-rakennuksen omistaja on kiinnostunut laajentamaan majoitustoimintaa kausityöläisistä matkailijoiden majoittamiseen sekä selvittää mahdollisuutta kahvilatoimintaan. Majoitustilaa olisi huoneissa 40–50 hengelle. Omistajan toiveesta (puhelinhaastattelu 5.12.2025) Huutokosken reittisuunnitelmaan on merkitty kiinteistölle optio kahvilasta, pysäköinti-paikasta, majoituksesta, infosta sekä reittien toisesta lähtö- ja päätepiisteestä Huutokoskella.

Esiselvityshankkeessa ja hankkeen työpajoissa nousivat esiin toiveet lounaspaikasta Huutokoskella sekä pää-rakennuksesta matkailupalvelujen tukikohtana.

Yksi mahdollisuus päärakennuksen ympärivuotisen käytön kehittämiseksi voisi olla **residenssitoiminta taiteellisen työn tekijöille**. [FAIRE Finnish Artist Residency Network](#) -residenssipalvelun [kartan](#) (16.12.2025) mukaan Tohmajärven, Varkauden, Mäntyhärjun ja Itärajan rajaamalla alueella ei ole residenssejä. Esimerkiksi [Outokummun](#) residenssi on teollisessa ympäristössä. **Joroisten Musiikkiyhdistys ry on valmis**

Joroisten entisen maatalousoppilaitoksen päärakennuksen pääsisäänkäynti Huutokoskella.

keskustelemaan residenssin markkinointiyhteistyöstä ja muusta Joroisten Musiikkipäiviin (17.12.2025) liittyvästä yhteistyöstä (viestit yhdistyksen toiminnanjohtajalta 17.12.2025).

Hankkeen aloitustyöpajassa ehdotettiin majoituspalvelujen kehittämistä myös Rakentamislain nojalla: kiinnostuneet voisivat rakentaa pieniä pihamökkejä vuokrattavaksi. Kiinnostuneiden kannattaa selvittää kyseisen majoitustoiminnan mahdollisuudet ja sitä koskeva sääntely ja ohjeistus.

Jos Huutokoskella on laajemminkin tarvetta palveluille, joita siellä ei tuoteta tai joita sinne on vaikeaa saada, **kylä voisi selvittää mahdollisuutta perustaa yhteisö-lähtöinen yritys**. Lisätietoa voi tarvittaessa etsiä ESR-rahoitteiselta [Yhteiskunnallisten yritysten liiketoiminta-edellytysten parantaminen](#) -koordinaatio-hankeelta (17.12.2025), joka jatkuu vuoden 2027 loppuun saakka. Myös 2021 perustettu [Yhteis-kunnallisten yritysten osaamiskeskus](#) (17.12.2025) voinee auttaa.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima**
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankintoja

Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke nosti kokeiluna Huutokoskea kartalle kahdella isolla markkinointitoimella: Elämää radalle – täyttää höyryä! -tapahtumalla 24.8.2025 ja tilaamalla Mehtämikolta Huutokoski-materiaalia. Visit Joroinen ry lisäsi Huutokosken verkkosivulleen Näe & koe –kohteeksi.

Kokeilut osoittivat, että Huutokoski ja Joroinen omaavat potentiaalia matkailun kehittämiseen ja että Huutokoski ulkoilukohteena kiinnostaa.

Mehtämikko-vierailun somepostaukset saivat reilussa kuukaudessa yli 25 000 Facebook-katselukertaa pelkästään [Joroisten kunnan](#) ja [Visit Joroinen ry:n](#) tileillä. Elämää radalle -somesisältöjä katsottiin 1,5 kuukaudessa mainituilla tileillä yli 15 000 kertaa, ja vaikutusta vahvisti järjestäjäksi liittynyt [Huutokosken rautatieasema](#). Junatapahtumasta tehtiin myös [video](#), joka on nähtävissä Joroisten kunnan Youtube-kanavalla.

Kuitenkin Huutokoski näytti vielä 17.9.2025 verkossa hieman ankealta, ja maantieteellisesti se oli vaikea löytää – Vättiläntien varressa oli vain kyltti Huutokosken asemalle. Johtopäätöksen teki hankkeen Tunnettuus ja saavutettavuus -työpajassa asiantuntijavieraana käynyt yrittäjä, AD Vesa Kärkkäinen mainos- ja viestintätoimisto Kixit Oy:stä.

Osallistujat kuulivat brändin luomisesta ydinviestin avulla sekä brändin kokonaisvaltaisuudesta ja merkityksestä. Johtopäätös oli, että **Huutokosken kylä tarvitsee brändin. Brändin laatiminen on yksi opin- näytetyön aihe ja voisi yhdistyä muotoilun teeman alla ulkoilurakenteiden suunnitteluun.** Ellei brändityö käynnisty sitä kautta, brändin voisi tuottaa viestintä-materiaalin kanssa kulttuurihistoriaan pohjautuvassa yleishyödyllisessä kehittämishankkeessa.

Brändi tukee kaikkea tulevaa kehittämistyötä ja samalla vahvistuu. Niinpä se kannattaisi laatia nopeasti

mahdollista ruukkiyhteistyötäkin varten. **Brändin visuaalinen tunnus olisi vielä mahdollista lisätä Mehtä-mikko-markkinointimateriaaliin.**

Elämää radalle – täyttää höyryä! oli ohjelmallinen koko päivän höyryjunatapahtuma, joka puhui elinvoimaisen maaseudun, kulttuurin, Pieksämäki–Savonlinna-radan ja sen henkilöliikenteen puolesta. 136-paikkainen höyryjuna täyttyi nopeasti markkinoinnin alettua, ja järjestäjät laskivat, että tapahtuma houkutti junaan, radan varrelle ja asemien eli Joroisten, Kolkontaipaleen ja Rantasalmen tapahtumiin kaikkiaan noin tuhat henkeä.

Tapahtuma sai paljon myös mediahuomiota: Esimerkiksi Etelä-Savon maakuntajohtajan Heini Utusen osallistuminen ja [Facebook-postaukset](#) 24. ja 25.8.2025 (19.12.2025) tapahtumasta nostivat Joroisten ja Rantasalmen ja samalla Huutokosken vajavaiset rautatie-yhteydet valtakunnalliseen julkisuuteen. Saman teki [Kuntalehden artikkeli](#) (19.12.2025) tapahtumalle ja raideliikenteen merkitykselle.

Idea tapahtumasta kehkeytyi Rantasalmella [Kolkontaipaleen kyläyhdistys ry:n](#) aloitteesta. [Lumovoimaa kulttuurista](#) -hankkeen kautta mukaan järjestäjiksi päätyivät myös Tulevaisuuden Huutokoski -hanke ja [Visit Joroinen ry](#). Lopulta tapahtumapäivää olivat tekemässä myös Rantasalmen ja Joroisten kunnat, Huutokosken, Joroisten ja Rantasalmen rautatie-asemien yksityiset- ja yritysomistajat ja Rantasalmen Aseman seudun kyläyhdistys ry. Rantasalmen kunta järjesti Joroisten kunnan tuella Rantasalmen asemalla Katse tulevaisuuteen -tilaisuuden, jossa puhuivat maakuntajohtaja Utusen lisäksi kansanedustajat Vesa Kallio ja Oskari Valtola, kuntien edustajat Virva Leväinen Joroisista ja Juho Tiainen Rantasalmelta sekä Savonlinnan kaupunkamariosaston asiamies Miia Immonen.

Kulttuuripitoista ohjelmaa oli junamatkalla Pieksämäeltä Rantasalmelle päin sekä Joroisten asemalla ja Kolkontaipaleen Pysäkillä; esiintyjät olivat Lumovoimaa kulttuurista -hankkeen alueelta, osa Huutokoskeltakin. Tapahtuma sai tärkeitä yritys-, yhteisö- ja henkilötukijoita – ja paljon jatkotoiveita, sillä läheskään kaikki halukkaat eivät mahtuneet junaan.

Huutokosken asemalta noustiin Elämää radalle -höyryjunaan.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi

Elämää radalle -tapahtuma oli samalla Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen opintomatka: se antoi tietoa ja näkemystä siitä, mitä rohkeilla ideoilla, kylillä sekä kylä-, kunta- ja maakuntarajat ylittävällä yhteistyöllä voidaan saada aikaan. Se tarjosi myös tilaisuuden tutustua Kolkontaipaleen kyläyhdistyksen toimintaan ja sen omistamaan entiseen asemarakennukseen eli Pysäkkiin.

Ainutlaatuinen tapahtuma nosti Itä-Suomen radanvarsipaikkakuntien liikenneyhteydet julkisuuteen. **Rantasalmen ja Joroisten kunnat avasivatkin eloaradalle (at)gmail.com-sähköpostilaatikon rataosuuden edun-valvontaa, kehittämistä ja viestintää tukevalle materiaalille.**

Junamatka rataosuudella houkutteli myös juna-harrastajia. Samoin Mehtämikon suuri vaikutus kalastajiin ja erästelijöihin kertoo siitä, että **Huutokoski voi kehittyessään vahvuuksillaan vedota erilaisiin heimoihin: kalastajiin, melojiin, junaharrastajiin, teollisesta kulttuuriperinnöstä ja paikallishistoriasta kiinnostuneisiin matkailijoihin.** Tämä on hyvä huomioida viestinnässä ja markkinoinnissa. Osaavaa apua voi tiedustella Visit Joroinen ry:ltä.

Elämää radalle -tapahtumasta saadut hyvät kokemukset ja erinomainen vastaanotto innostivat järjestäjät pohtimaan, **voisiko tapahtuma toistua tulevaisuudessa kenties toisenlaisena ja voisiko siitä jopa kasvaa alueen matkailuelinkeino, elinvoimaa ja liikenneyhteyksiä tukeva ilmiö.** Tämän hankkeen päättyessä jatkopohdinnat olivat vielä kesken. Pohtia kannattaa sitäkin, **haluttaisiinko Pieksämäki-Rantasalmi-rataosuudesta luovien ja omalaatuisten tapahtumien ja tempausten tapahtumapaikka, joka pitäisi esillä Itä-Suomen liikenneyhteyksien kehittämisen merkitystä ja kestävää matkailua,** kunnes ratayhteys Savonlinnaan ja sen henkilöliikenne

saadaan palautettua. Yhteistyökumppaneiksi kannattaisi tiedustella ainakin Pohjois- ja Etelä-Savon maakuntaliittoja sekä radanvarsikuntia ja kaupunkeja.

Visit Joroinen ry lisäsi Huutokosken [Näe & koe - verkkosivulleen](#) (27.1.2026) marraskuussa 2025. Sivulla kerrotaan Huutokosken sijainnista, ulkoilu-mahdollisuuksista ja ruukkialueesta. Lisäksi sivulle linkitettiin olemassa olleita Huutokoski-digisältyjä kuten Katariinan ruukin tarina.

Huutokosken maantieteellistä saavutettavuutta tukisivat **viitoitus kylälle ja ulkoilualueelle sekä tulevien reittien hyvät opasteet. Reitistöopasteita voisi yhdenmukaistaa ja kehittää samalla koko kunnan alueella. Opinnäytetyön aihe: Ulkoilureitti-opastuksen yhdenmukaistaminen ja ohjeistus Joroisiin.**

Reitistöjen ja Kapteeninmetsän kehittämisen yhteydessä olisi hyvä luoda kuvaava ja kiinnostava nimistö. Ensimmäisesti kannattaisi kerätä paikallinen nimistö ja sen syntyyn liittyvät tiedot ja tarinat. Juslinin-mutkan ja Kirkkopuron nimien alkuperä selvisi kyläläisiltä hankkeessa, mutta esimerkiksi Kapteenin-metsän alue, minisaari ja sen silta, ulkoilureitit sekä ruukkiin liittyvät teemalliset, QR-opastetut polut ja mahdollinen taukoriiki tulisi nimetä. Lisäksi tulee ratkaista, käytetäänkö laavusta alkuperäistä Miilumaja-nimeä. Jos riippusilta palaa käyttöön, senkin nimeämistä kannattaa miettiä: otetaanko alkuperäinen Lemmen silta -nimi aktiiviseen käyttöön vai nimitetäänkö silta uudelleen. Nimistöä voisi hakea tai ideoida Historian havinaa -kurssin, mahdollisen historia-hankkeen tai Joroisten Kotiseutuyhdistyksen avulla – Historian havinaa -kurssilla on jo kertynyt tietoa Joroisten kirkonkylän nimistön historiasta. **Kylän historiasta nouseva nimistö voisi vahvistaa Huutokosken kyläidentiteettiä kuten kylähistoriikin**

kokoaminenkin. Se myös tukisi kylän markkinointia mahdollisille asukkaille, matkailijoille ja yrityksille.

Huutokoskea ja Joroista laajemminkin olisi mahdollista tehdä tunnetuksi kokoamalla paikallishistoriaa verkkoon esimerkiksi Topoteekki-järjestelmään. **Kuntalaisia laajasti mukaan innostamalla virtuaalisesta ”paikallismuistista” verkossa voisi tulla Joroisten ja sen kylien identiteettiä vahvistava foorumi** Ylöjärvi-Seura ry:n [Ylöjärven Muistin](#) (14.1.2026) tavoin.

Tunnettuus ja saavutettavuus -työpajassa ideoitiin myös mahdollisia Huutokosken mainostajia ja päädyttiin siihen, että **parhaita Huutokosken tunnetuksi tekijöitä olisivat kyläläiset itse:** erilaiset, aidot ihmiset.

Villi idea: Huutokoskella tai laajemminkin Joroisissa voitaisiin järjestää **Ihana kamala maaseutu -päivä** tai jokin muu räväkkä tulomuuttotempaus. Huutokoskella olisi hyvät edellytykset tutustua erilaisiin luonnon-läheisiin harrastuksiin ja niistä nouseviin yritys-mahdollisuuksiin sekä yritys-yhteistyön kautta myös vihreän energian tuotantoon ja siitä kehittyviin yritys- ja toimeentulomahdollisuuksiin. Tempauksen markkinointi nuorille voisi vahvistaa vihreän energian kehittämistä ja tutkimista esimerkiksi Joroisten kunnan kanssa opinnäyteyhteistyötä tehneen [Savonia-AMK:n](#) (14.1.2026) kanssa.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi**
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Savonlinni JOROINEN European unionin rahoittama

Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT

Vahvuudet

- * Luonto- ja kulttuuriympäristö
- * Monipuolinen historia ja kiinnostus siihen
- * Luovuus, intohimo, tekemisen meininki ja talkoovalmius
- * Sijainti: 10 km Viitostiestä, lentopaikka, yhteys Saimaalle, rata
- * Mahdolliset kumppanit: Joroisten kunta, Joroisten osakas-kunta, Visit Joroinen, Kolman kyläyhdistys, Joroisten Oma osuuskunta, kylän yritykset ja Maanpuolustusmuseum, Joroisten Kotiseutuyhdistys, Joroisten Musiikkiyhdistys, mahdollisesti oppilaitokset kuten Jyväskylän yliopisto ja Savonia-AMK

Heikkoudet

- * Organisoituneiden toimijoiden ja palveluntuottajien vähyys
- * Kehittäjien määrä ja ikärakenne: kyläläisiä alle 200, nuorempia ikäluokkia tarvitaan lisää kehittämistyöhön
- * Taloudellisten resurssien vähyys; investointitarve suuri
- * Ansaintalogiikka yleishyödyllisen kehittämistyön tueksi puuttuu
- * Melko vähäinen tunnettuus, ei brändiä
- * Julkisen liikenteen puute kesälomakaudella

SWOT-analyysi: Ulkoilu ja matkailu

Mahdollisuudet

- * Ympäristöä ja historiaa luovasti yhdistämällä ja yhdessä tekemällä houkutteleva käyntikohde, jossa harvinainen riippusilta
- * Joroisten kunta laatisi reitistöstrategian, joka tukisi kokonaisvaltaista ulkoilu- ja matkailukehittämistä
- * Myös reitistö- ja ruukkiverkosto toisivat kävijöitä ja tuloja palveluntuottajille
- * Kävijämäärän kasvu lisää palvelujen kysyntää: työllistymis- ja yritysmahdollisuudet lisääntyvät
- * Huutokosken kehittämisyhdistys: oma toimija, jolla kehittämistavoite ja mahdollisuus esim. hakea hankkeita
- * Radan kunnostus ja Huutokosken kehittäminen henkilöliikennepaikaksi voi lisätä kävijämäärää kuten ryhmiä

Uhat

- * Toimijoiden väsyminen ja innostuksen laantuminen ennen kuin kehittäminen näkyy rakenteina ja tuo rahaa jatkokehittämiseen
- * Kumppanit eivät sitoudu tai sitoutuvat vain lyhyeksi aikaa
- * Kokonaisuuden hajoaminen: resursseja väärään aikaan ja väärässä järjestyksessä eri kohteisiin esim. toimija- ja resurssisysteistä: hyöty kertyy hitaasti
- * Resurssit eivät riitä, maaseudun kehittämisen rahoitus vähenee
- * Itä-Suomen ja maaseudun aseman heikentyminen tai matkailun vähentyminen valtakunnallisista tai kansainvälisistä syistä

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT

Vahvuudet

- * Luonto- ja kulttuuriympäristö
- * Monipuolinen historia ja kiinnostus siihen
- * Luovuus, intohimo, tekemisen meininki ja talkoovalmius
- * Sijainti: 10 km Viitostiestä, lentopaikka, yhteys Saimaalle, rata
- * Mahdollisia kumppaneita: Joroisten kunta, Joroisten osakaskunta, Visit Joroinen, Kolman kyläyhdistys, Joroisten Oma osuuskunta, kylän yritykset, Joroisten Kotiseutuyhdistys, Joroisten Musiikkiyhdistys, mahdollisesti oppilaitokset kuten Jyväskylän yliopisto ja Savonia-AMK
- * Fingridin varavoimalaitos ja kantaverkkoyhteydet

Heikkoudet

- * Organisoituneiden toimijoiden ja palveluntuottajien sekä palvelujen vähyys
- * Julkisen liikenteen niukkuus
- * Pieni asukasmäärä ja vanheneva ikärakenne
- * Taloudellisia resursseja yhteiseksi hyväksi vähän
- * Melko vähäinen tunnettuus ja brändin puute hidastavat uusien vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden houkuttelu

SWOT-analyysi: Kylän elinvoima

Mahdollisuudet

- * Kehittyminen käyntikohteena lisää palvelujen kysyntää: työllistymis- ja yritysmahtomahdollisuudet lisääntyvät
- * Työpaikat ja yritystoiminta lisäävät kiinnostusta kylään asuinpaikkana ja mökkeilykohteena
- * Vihreän energian hankkeet tuovat uusia asukkaita ja yrityksiä
- * Opinnäytetöistä ja oppilaitosyhteistyöstä kehittyä yrityksiä
- * Tulomuuttajat elävöittävät kylää ja osaamisellaan esim. monipuolistavat harrastamista ja tukevat kylän kehittämistä

Uhat

- * Toimijoiden väsyminen ja innostuksen laantuminen ennen kuin kehittäminen tuottaa tulosta, yrityksiä, työpaikkoja ja asukkaita
- * Kumppaneiden vähäinen halu sitoutua Huutokosken tai Joroisten muidenkaan kylien kehittämiseen
- * Resurssit eivät riitä, maaseudun kehittämisen rahoitus vähenee
- * Itä-Suomen ja maaseudun aseman heikentyminen valtakunnallisista tai kansainvälisistä syistä

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski -SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Huutokoski: Hankevisiot

Kooste Huutokosken kehittämistä tukevista ja Huutokosken historiasta ja elämästä innoituksensa saavista hankeaihiosta. Vuosiluvut ovat ehdotuksia yhteistyön kehittämiseen, suunnitteluun sekä hanke- ja rahoitushakuun.

Hankevisioiden avulla Huutokosken kehittäminen lähtisi etenemään samaan aikaan eri puolilta:

Joroisten osakaskunta edistäisi Huutokosken kunnostamista, vesistön tilaa ja sen virkistyskäytön kehittämistä, mikä lisäisi alueen tunnettua, kävijä-määrää ja siten palvelukysyntää.

Huutokosken ruukkialueen esiselvitys, Huutokosken ja Haapakosken ruukkien yhteistyö, paikallishistorian tutkimus ja tallentaminen verkkoon sekä brändi- ja viestintätyö loisivat edellytykset laadukkaille teemallisille kulttuuri-reiteille sekä matkailun ja elinvoiman kehittämiselle. Ne myös lisäisivät tietoisuutta Huutokoskesta ja Joroisista.

- **2026–2027 Huutokosken monimuotoisen kunnostamisen hankepaketti:** Suunnitteluhanke 2026–2027 ja toteutushanke 30.11.2027 saakka. Toimija Joroisten osakaskunta yhteistyö-kumppaneineen. Suunnitteluhanke on **älykäs kylä -jatko**hanke, johon osakaskunta hakee rahoitusta SavonLuotsi Leader ry:ltä. Suunnitelmat toteuttava investointihanke sai myönteisen rahoituspäätöksen Pohjois-Savon ELY-keskukselta marraskuussa 2025.
- **2026 Huutokosken ruukkialueen esiselvitys:** Joroisten kunnan hallinnoimassa hankkeessa laaditaan Kapteeninmätsä-kiinteistön ja etelärannan 0,5 hehtaarin vierailualueen kiinteiden muinaisjäännösten alueelle hoito- ja käyttösuunnitelma. Toimija Joroisten kunta, sivistystoimi, rahoitushaku SavonLuotsi Leaderilta

alkuvuonna 2026. **Älykäs kylä -jatko**hanke

- **2026 Huutokosken ja Haapakosken ruukki-yhteistyön kehittäminen:** Halutessaan yhdistykset Huutokoskella ja Haapakoskella voisivat hakea alueidensa Leader-toimintaryhmiltä rahoitusta yleishyödylliseen yhteistyöhankkeeseen. Yhteistyön kehittämiseksi esim. 8 kuukauden mittainen hanke voisi sisältää koetapahtuman, sen markkinoinnin ja kokemusten keräämisen. Vaihtoehtoisesti yleishyödyllistä yhteistyöhanketta voisi hakea Itä-Suomen elinvoimakeskukselta, joka tosin saattaa vaatia useampia toimijoita ja laajemman hankkeen. Mahdolliset toimijat kylien omat yhdistykset ja halutessaan esimerkiksi Visit Joroisten ry. **Älykäs kylä -jatko**hanke
- **2026– Paikallishistorian vieminen verkkoon:** Joroisten ja mahdollisesti kumppanikuntien yhteinen liikkeellelähtö paikallishistorian viemiseksi verkkoon osallistavalla tavalla esimerkiksi Topoteeki-järjestelmään, materiaali vahvistaisi paikallista identiteettiä ja tukisi elinvoiman kehittämistä. Mahdollisia toimijoita Joroisten kunta, Joroisten Kotiseutuyhdistys tai jokin muu yhdistys. **Älykäs kylä -jatko**hanke
- **2026– Paikallishistorian tutkiminen ja tuotteistaminen Huutokosken ja Joroisten käyttöön:** Hankkeen yhdistämät historiaharrastajat saavat tuekseen Timo Särkän Jyväskylän yliopistosta ja tekevät kotiseututyypistä tutkimusta, jonka tuloksia voidaan hyödyntää Huutokosken ja Joroisten reitistöjen teemasisällön tuottamisessa ja esimerkiksi Karhulahden kotiseutumuseon näyttelyissä. Alustava toimija Joroisten Kotiseutuyhdistys. **Älykäs kylä -jatko**hanke
- **2026–2027 Huutokosken brändin ja viestintä-**

materiaalin tuottaminen: Paikallishistoriaan pohjautuva yleishyödyllinen kehittämishanke, rahoitus mahdollisesti SavonLuotsi Leader. Brändi tukee kaikkea jatkokehittämistä kuten vesistö-toimia ja ruukkiyhteistyötä. Toimija mahdollisesti perustettava Huutokosken kehittämisyhdistys tai muu yhdistys. **Älykäs kylä -jatko**hanke

- **2026– Kapteeninmätsä-kiinteistön vesistön virkistyskäyttörakenteet.** Esimerkiksi minisaaren silta sekä melontarakenteet, aikataulutuksessa ja suunnittelussa huomioitava kosken moni-muotoisen ennallistamisen eteneminen. Toimija Joroisten osakaskunta. Rahoitus puurakenteisiin esim. **Metsäsäätiö. Älykäs kylä -jatko**hanke
- **2027–2029 Huutokosken ruukkialueen hoitohanke:** Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistuttua on mahdollista hakea rahoitusta esim. Museovirastolta hoitohankkeeseen kiinteiden muinaisjäännösten turvaamiseksi ja raunioiden säilyttämiseksi ja saamiseksi turvallisiksi katselukohteiksi Kapteeninmätsä-kiinteistöllä ja etelärannan 0,5 hehtaarin vierailualueella. Toteutus, toimija/toimijat ja rahoitus ratkaistaan myöhemmin.
- **2026–2027 Huutokosken reitistön hankepaketti:** Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen reittien sekä lopuksi ruukkialueen hoito- ja käyttösuunnitelman mahdollistamien kosken etelärannan reittien kehittäminen. Kevyen liikenteen riippusillan suunnittelu ja tarvittavat esitutkimukset, minkä jälkeen korjaus resurssien mukaan. Toimija mahdollisesti perustettava Huutokosken kehittämisyhdistys, kumppanina Joroisten kunta.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Huutokoski: Hankevisiot

- **2027 Maailman Teittisen tarina:** tietojen ja tarinoiden koostaminen, dramatisointi teatteri-esitykseksi tai draamaopastukseksi ja liittäminen Huutokosken ja/tai Joroisten reitteihin sen mukaan, missä Maailman Teittinen vaikutti. Rahoitus esim. SavonLuotsi Leader: [maaseudun palvelujen ja toimintaympäristön yhteistyöhankkeet](#) (16.12.2025): matkailun kehittäminen. Mahdollisia toteuttajia voisivat halutessaan olla esimerkiksi Joroisten Kotiseutuyhdistys, Joroisten Kesäteatteriyhdistys ry, Joroisten ja Visit Joroinen ry.
- **2027–2028: Teemallisten kulttuurireittien hankekokonaisuus:** Teemallisten kulttuurireittien luominen kerätyn ja tutkitun materiaalin pohjalta sekä reittien viestinnän ja markkinoinnin toteutus. Mahdollinen toimija halutessaan yhdistys/ yhdistykset Huutokoskella tai reittien ulottuessa laajemmalle alueelle Joroisissa jokin muu yhdistys tai Joroisten kunta.
- **2029–2030 ns. Putilovin teollisuusperintöreitien muodostaminen Haapakosken, Huutokosken, Oravin ja mahdollisesti Varkauden välille.** Samassa yhteydessä ERIH-kulttuuriperintöreitiltä puuttuvat kohteet voitaisiin liittää siihen, elleivät ne ole jo liittyneet siihen. Tähän voisi liittyä myös yritysryhmähanke reitin palveluketjun rakentamiseksi ja markkinoimiseksi.
- **2027–2030 Paikallishistoriasta potkua kuntamarkkinointiin:** [Joroisten kunta](#) (16.12.2025) täyttää 400 vuotta 2031. Tehdään siitä 2027–2030 määrätietoisella esivalmistelulla suuri Joroisten kunta- ja matkailumarkkinoinnin vuosi: Tuotteistetaan Maailman Teittisen tarina, Huutokosken ruukin tarina sekä teollisesta historiasta ja kulttuuri- ja kartanohistoriasta

nousevia tarinoita ja sisältöjä. Otetaan jo olemassa olevat digitaaliset sisällöt kuten Joroisten kunnan markkinointivideot, Joroisten Musiikkipäivien tarinahankkeiden materiaalit, Studio Olohuoneen videot ja Joroisten seurakunnan videot tehokäyttöön. Kehitetään ympärille rohkeita, erilaisia, Joroisten näköisiä tapahtumia.

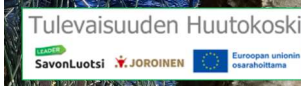
Rahoitusta hankkeisiin voi etsiä esimerkiksi seuraavista lähteistä (linkitys 20.1.2026):

- [Kansalaisyhteiskunta.fi](#)
- [Säätiöt ja rahastot](#)
- [Pohjois-Savon liitto](#)
- [SavonLuotsi Leader ry](#)

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke toivottaa kehittämissi-
työn jatkajille sitkeyttä, rohkeutta ja yhteistyökykyä.

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski: Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski: Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki: Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily: Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily: Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily: Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö: Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily: Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema: Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski: Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski: Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Luettelo sisältää sekä tässä yleissuunnitelmassa käytettyjä lähteitä että vinkkejä hankkeen aikana vastaan tulleille tiedon lähteille.

Vesistöt ja ympäristö

Mikkelin vesi- ja ympäristöpiiri, 1991. Mikkelin läänin vesien hoito 1990-luvulla, vesien hoidon ja suojelun kehittämisohjelma. Helsinki: Vesi- ja ympäristöhallitus. Vesi- ja ympäristöhallinnon julkaisuja –sarja A, 69.

Jussila, Timo (Mikroliitti Oy), 14.7.2007. Joroinen. Maavesi–Sysmä–Paro rantaosayleiskaava-alueen muinaisjäännösinventointi.

Ryhänen, Saara, 2015. Maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden ja kosteikkojen yleissuunnitelma – Sysmäjärven ympäristö, Joroinen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, raportteja 126.

Selvitystyö Ahola, 28.8.2006. Sysmä–Maavesi rantayleiskaavan kulttuurimaisemainventointi

Sipari, Jouko, 10.8.2006. Paro–Sysmä–Maavesi luontoselvitys.

Rautatiet ja rautatieasemat:

Rinne, Matti, 2001. Aseman kello löi kolme kertaa. Suomen rautateiden kulttuurihistoria. Helsinki: Otava.

Valanto, Sirkka, 1982. Suomen rautatieasemat vuosina 1857 – 1920. Helsinki: Museovirasto, rakennushistorian osasto, julkaisu nro 11, 1/1982.

<https://www.jukkajouts.com/huutokoski.html>

Historia:

Huutokosken ruukki ja rautatieasema Saranat.fi, s. 8 – 12 (16.12.2025). Kulttuuriympäristö verkossa -hanke 2009–2011 ja yhteistyöverkoston tekemä uudistus 2020–2021.

Häyrinen, Heino, 2002. Isoisän mukana Huutokoskella. Saarijärvi: Joroisten Maanpuolustusmuseon julkaisu.

Häyrinen, Heino, 2004. Isoisän mukaan kylätietä pitkin. Saarijärvi: Joroisten Maanpuolustusmuseon julkaisu.

Häyrinen, Heino, 2005. Vanhan viitostien varrelta. Vaajakoski: Joroisten Maanpuolustusmuseon julkaisu.

Häyrine, Heino, 2009. Koulutiellä, Savuniemen koulupiirin historiaa. Jyväskylä: Joroisten Maanpuolustusmuseon julkaisu.

Kaartinen, Kalervo, 1932. [Ekateriinan eli Huutokosken koulu](#). Koulu ja menneisyys. Suomen kasvatuksen ja koulutuksen historian seuran vuosikirja, vol. 4, 1938. s. 82–88.

Nurminen, Teija, 1991. Joroisten inventointi. Helsinki: Savonlinnan maakuntamuseo.

Viikki, Raimo, 1974. Etelä-Savo ennen runkokaavaa. Mikkel: Etelä-Savon seutukaavaliitto. Julkaisu 12.

Viikki, Raimo, 2003. Joroisten historia I. Keuruu: Joroisten kunta ja seurakunta.

Viikki, Raimo, 2017. Joroisten historia II. Kuopio: Joroisten kunta ja seurakunta.

Ulkoilu, retkeily ja reitit

Ahonen, Harri, ja Ala-Tala, Aada, 2020. Pyhän Olavin retkeilyreitit. Viikinkikuninkaan matkassa Savonlinnasta Saaristomerelle. Helsinki: Tammi.

Huutokosken ruukki, sen aikakausi ja ruukit

Härö, Erkki, 1997–2005. [Suomen vuoritoimi ja metalliruukit](#) (viitattu 5.12.2025).

Ikonen, Irene, 1968. Huutokosken rautatehdas. Opinnäytetyö. Heinola.

Ikonen, Irene, 2013. Huutokosken rautaruukki. Esitelmä Joroisten kirjaston luentosarjassa 13.10.2013.

Kokko, Rami, 2024. Huutokosken arkeologinen inventointi. [Raportti verkossa](#). Helsinki: ARK-Sukellus Oy.

Kokko, Rami, 2025. Huutokosken ympäristön arkeologinen inventointi. Raportti verkossa. Helsinki: ARK-Sukellus Oy.

Kosonen Tomi, 2016. [Historiallisen ruukkialueen hyödyntäminen elinkeinojen ja matkailun kehittämisessä: Case: Juankosken ruukki](#). (viitattu 5.12.2025) Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Laine, Eevert, 1948. Suomen vuoritoimi 1809 – 1884 II - Ruukit. Helsinki: Suomen historiallinen seura.

Salokorpi, Asko, 1999. Suomen rautaruukit. Keuruu: Otava.

[Suomen Julkisia Sanomia 4.7.1861](#): Artikkelit Huutokosken ruukin murhapoltosta

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
 - Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
 - Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
 - Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
 - Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
 - Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
 - Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
 - Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
 - Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Luettelo sisältää sekä tässä yleissuunnitelmassa käytettyjä lähteitä että vinkkejä hankkeen aikana vastaan tulleille mahdollisille tiedon lähteille.

Huutokosken ruukki, sen aikakausi ja ruukit

Särkkä, Timo, 2025. Nikolai Putilovin yritysimperiumi ja Savon rautateollisuuden imperiaaliset verkostot 1857–1880. Historiallinen aikakauskirja 2/2025, 123(2), 172–183.

Wikipedia: [Luettelo Suomen rautaruukeista](#) (5.12.2025)

Kulttuurihistoria

Enckell, Mikael, 1992. Isäni Rabbe Enckell: 1903–1937: elämäkerrallinen tutkielma. Klaukkala: Recallmed.

Enckell, Mikael, 1994. Menetyksen voima: isäni Rabbe Enckell 1937–1950: elämäkerrallinen tutkielma. Klaukkala: Recallmed.

Enckell, Mikael, 1997. Aukko katossa: isäni Rabbe Enckell 1951–1974: elämäkerrallinen tutkielma. Klaukkala: Recallmed.

Kylien kehittäminen, markkinointi ja viestintä

[Maaseudun eppinen ydin – Maaseudun brändikirja](#). Ei tekijänoikeuksia, vapaasti käytettävissä maaseudun kehittämiseen. (19.12.2025)

[Pohjois-Savon Kylät ry:n tietopankki kylille](#). (19.12.2025)

Tulevaisuuden Huutokoski -hanke

Toteutusaika: 15.8.2024–31.3.2026

Hallinnoija: Joroisten kunta

Työntekijät: Projektikoordinaattori

Kustannusarvio: 125 382,04 euroa

Myönnetty tuki ja muu julkinen tuki yhteensä 92,74 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista

Rahasto: Euroopan maaseuturahasto 2023–2027

Toimenpide: Yhteistyöhankkeet (älykäs kylä)

Toimenpiteen tarkenne: Koordinointi- ja aktivointihankkeet

Leader-ryhmä: SavonLuotsi Leader ry

Tulevaisuuden Huutokoski

LEADER

SavonLuotsi

JOROINEN

Euroopan unionin
osarahoittama

- 1 Alkusanat
- 2 Hankealue, tavoitteet ja rajoitteet
- 3 Huutokoski:
Sijainti ja saavutettavuus
- 4 Huutokoski:
Asutus, yritykset ja aktiivisuus
- 5 Visio
- 6 Huutokosken ruukki
- 6.1 Ruukki: Historiallista taustaa
- 6.2 Ruukki:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 6.3 Ruukki: Keisarin uimahuone
- 6.4 Ruukki:
Kehittämismahdollisuudet
- 7 Retkeily maalla ja vesillä
- 7.1 Retkeily: Taustaa reiteistä
- 7.2 Retkeily: Taustaa rakenteista
- 7.3 Retkeily:
Taustaa riippusillasta
- 7.4 Retkeily:
Taustaa vesistön käytöstä
- 7.5 Retkeily:
Tavoitteet ja toimenpiteet
- 7.6 Vesistö:
Kehittämismahdollisuudet
- 7.7 Retkeily:
Kehittämismahdollisuudet
- 8 Rautatie ja asema
- 8.1 Rata ja asema: Taustaa
- 8.2 Rata ja asema:
Kehittämismahdollisuudet
- 9 Houkuttelevampi, elävämpi Huutokoski
- 9.1 Huutokoski:
Palvelut ja elinvoima
- 9.2 Huutokoski:
Tunnettuus ja markkinointi
- 9.3 Houkuttelevampi Huutokoski –SWOT
- 9.4 Huutokoski: Hankevisiot
- 10 Lähteitä, lisätietoa ja hankeinfo

Tulevaisuuden Huutokoski

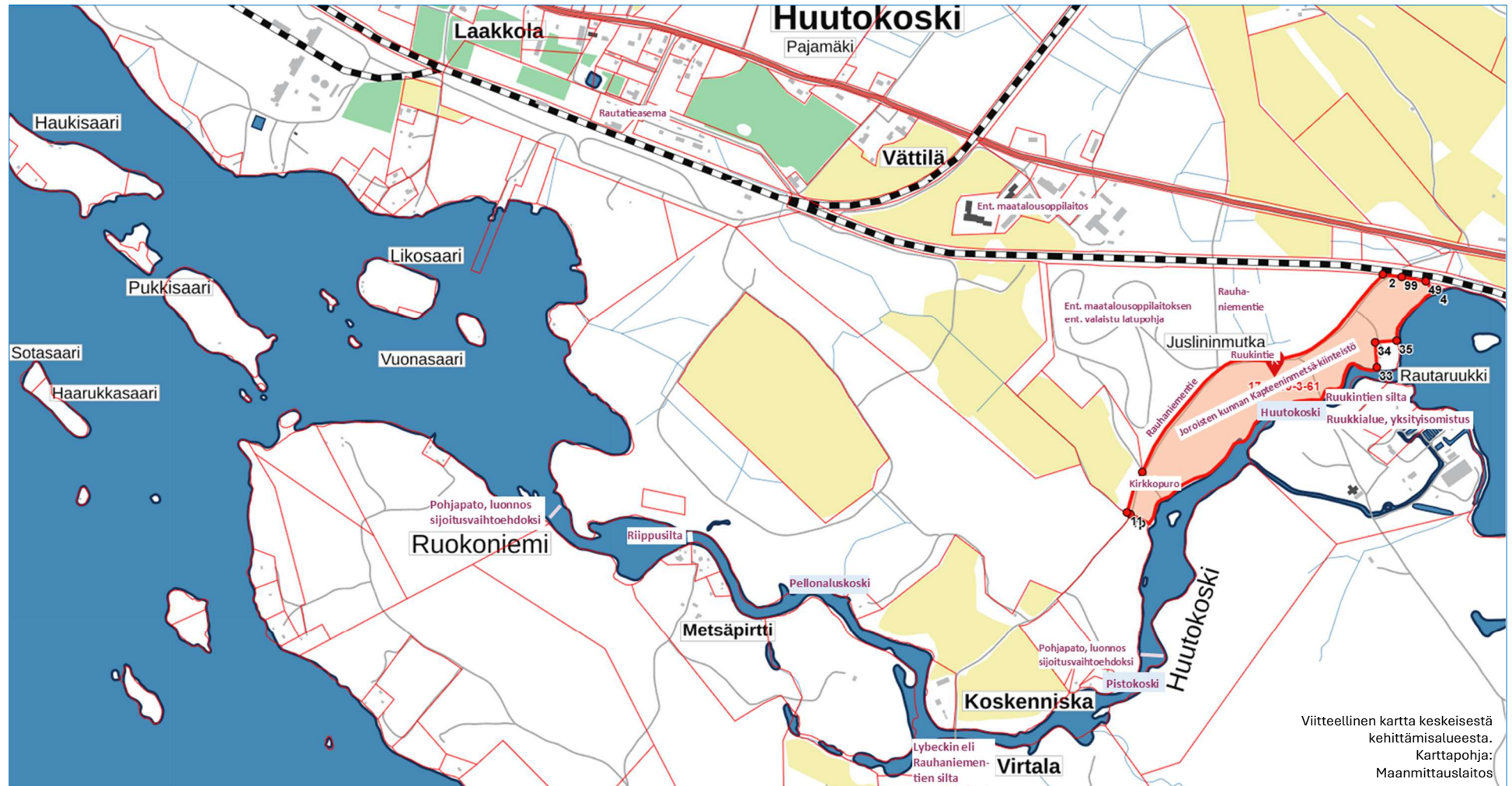
LEADER

SavonLuotsi

JOROINEN

Euroopan unionin
osarahoittama

Liite 1: Yleisluontoinen aluekartta

Liite 2: Luettelo opinnäytetöiden aiheista

Tulevaisuuden Huutokoski -hankkeen aikana kehkeytyi seuraavat opinnäytetöiden aiheet. Ne lähetettiin teemoittain sopiviin oppilaitoksiin loka – marraskuussa 2025.

Hankkeen ei ollut mahdollista selvittää sitä, kuinka paljon aiheita on aiemmin tutkittu ja mistä näkökulmista. Tämä jää kiinnostuneiden selvittäväksi.

Historia:

- Huutokosken ruukki: eri aiheita kiinnostuksen mukaan tai
- Ekateriinan koulun historia
- Ruukkialueen toiminnot ja niiden sijoittuminen alueelle sekä niihin liittyvän kuvamateriaalin kokoaminen
- Ruukkialueen maisemahistoriallinen selvitys, mahdollisesti myös kasvillisuus
- Ruukin työntekijöiksi saapuneiden vaikutus Joroisten väestöön
- Kattopellin tuottamisen historia Huutokoskella ja Suomessa
- Maaliman Teittinen: elämä ja teot
- Nikolai Putilovin ja hänen vaimonsa Ekateriinan vaikutus Huutokoskella
- Hällströmin suvun vaikutus Joroisiin
- Olga Forstén: koulutuksen ja yhteiskunnallisen vaikuttamisen edistäjä Huutokoskella, Joroisissa ja Varkaudessa
- Torsten Forstén: insinööri ja tehtailija, Olga Forsténin puoliso

- Huutokosken rautatieaseman historia
- Joroisten rautatieaseman historia
- Erilaisia aiheita Joroisten teolliseen perinteeseen ja historiaan liittyen

Museologia

- Joroisten yksityisen maanpuolustusmuseon kokoelman luettelointi

Maa- ja metsätalous

- Joroisissa aiemmin kirkonkylän tuntumassa Liunalla ja vuodesta 1959 Huutokoskella toimineen Joroisten maatalousoppilaitoksen historia
- Miten Huutokosken elinkeinojen historia – ainakin ruukin toiminta, uitto ja kalankasvatus – näkyvät koskessa ja sen rantamaisemassa nykyisin?

Matkailu tai palvelumuotoilu tai muotoilu

- Ulkoilureittiopastuksen yhdenmukaistaminen ja ohjeistus Joroisiin
- Ulkoilurakenteiden suunnittelu (mahdollisesti 1800-luvun lopun tyyli tai siihen sopiva tyyli) ja brändin luominen Huutokoskelle

Energiatekniikka

- Huutokosken varavoimailaitoksen historia
- Miten Huutokoski ja Joroinen päätyivät tärkeään rooliin kantaverkon sijoittumisessa?
- Akkuvarastojen sijoittelun vaikutukset

(Joroisten kunnalta, toteutunee Savonia-AMK:ssa)

- Akkuvarastojen käytännön vaikutukset lähiympäristöön (Joroisten kunnalta)

Rakentaminen ja rakennussuunnittelu

- Kevyen liikenteen riippusillan kunnostaminen (vaiheita?) ja pikkusaaren sillan uusimisen suunnittelu/toteutus (vaiheita?)
- (Kattopellin tuottamisen historia Huutokoskella ja Suomessa)

